Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Mateo

Ixnapapna' Jesucristo
Lc. 3.23-38

1 Huā'mā' lista ū'tza' ixnapapna' Jesucristo lā'
xla' ixtā'nat David lā' nā Abraham.
2 Lā' Abraham ixtāta' Isaac ixuanī't lā' ū'tza'
ixtāta' Jacob lā' ū'tza' ixtāta'ca'n Judá lā' ixtā'timīn.
3 Lā' Judá ixtāta'ca'n Fares lā' Zara ixuanī't lā'
ixtzī'tca'n ixuanican Tamar. Lā' Fares ixtāta' Es-
rom ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aram. 4 Lā' Aram
ixtāta' Aminadab ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Naasón
a'ntī ixtāta' Salmón. 5 Lā' Salmón ixtāta' Booz ixu-
anī't lā' ixtzī't Booz ū'tza' Rahab. Lā' Booz ixtāta'
Obed ixuanī't lā' ixtzī't Obed ixuanican Rut. Lā'
Obed ixtāta' Isaí ixuanī't. 6 Lā' Isaí ixtāta' huan
rey David ixuanī't. Lā' huan rey David lā' huan
puscāt a'ntī pū'la ixpuscāt Urías ixuanī't, xlaca'n
xanatātana' Salomón ixtahuanī't.
7 Lā' Salomón ixtāta' Roboam ixuanī't lā' ū'tza'
ixtāta' Abías a'ntī ixtāta' Asa. 8 Lā' Asa ixtāta'
Josafat ixuanī't lā' Josafat ixtāta' Joram lā' ū'tza'
ixtāta' Uzías. 9 Lā' Uzías ixtāta' Jotam ixuanī't
lā' ū'tza' ixtāta' Acaz lā' ū'tza' ixtāta' Ezequías.
10 Lā' Ezequías ixtāta' Manasés ixuanī't lā' ū'tza'
ixtāta' Amón a'ntī ixtāta' Josías. 11 Lā' Josías
ixtāta'ca'n Jeconías lā' ixtā'timīn ixuanī't lā' a'xni'ca'
ixcāchī'canī't lā' cālē'nca huan israelitas nac ti'ya't
a'nlhā huanican Babilonia.
12 Lā' a'xni'ca' cālē'ncanī'ttza' a'xni'ca' Jeconías
ixka'lhī ixcaman Salatiel lā' ū'tza' ixtāta' Zorobabel
ixuanī't. 13 Lā' Zorobabel ixtāta' Abiud ixuanī't lā'

ū'tza' ixtāta' Eliaquim a'ntī ixtāta' Azor. 14 Lā' Azor
ixtāta' Sadoc ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aquim a'ntī
ixtāta' Eliud. 15 Lā' Eliud ixtāta' Eleazar ixuanī't
lā' ū'tza' ixtāta' Matán a'ntī ixtāta' Jacob. 16 Lā'
Jacob ixtāta' ixuanī't huan José a'ntī ixkōlu' huan
María. Lā' María, xla' ixtzī't Jesús ixuanī't, ū'tza'
a'ntī huanican huan Cristo.

17 Lā' chuntza' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna'
Abraham a'xni'ca' tahuī'lh David. Lā'
ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' David a'xni'ca'
ixcālē'ncanī't israelitas nac huan ti'ya't a'nlhā
huanican Babilonia. Lā' ixlīkalhacāujtā'ti'
ī'xū'yātā'natna' huampala a'xni'ca' lacatuncuī'lh
Cristo.

A'xni'ca' lacatuncuī'lh Jesucristo
Lc. 2.1-7

18 Lā' a'xni'ca' tahuī'lh Jesucristo, chuntza'
pātle'kelh. Ixtzī't ixuanican María lā' xla'
ixtalacāxlanī'ttza' para natā'tapūchahua huan
José. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalātā'tahui'la a'xni'ca'
María ixcamalanī'ttza' lā' por ixlīmāpa'ksīn
huan Espíritu Santo. 19 Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh
que María ixcamalanī't, xla' ixmakxtekcu'tun.
Pero como tzeyā chi'xcu' ixuanī't, tū'
ixmālacapū'cu'tun na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
como tū' ixmāmāxanī'cu'tun. Xmān tzē'k
ixmakxtekcu'tun. 20 Lā' a'xni'ca' José ixpāstacmā'
a'nchī nalīlacāxtlahua, a'xni'ca' lakahuāna'lh lā'
tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan
Māpa'ksīni' Dios lā' xla' huanilh:

—José, hui'x a'ntī ī'xū'yātā'nat David, tū'
catilīmā'xa'na' natā'tapūchahua'ya' huan María
como ka'lhīni'lh por ixpālacata huan Espíritu Santo.

21 Naka'lhī ixcaman xachi'xcu' lā' nahui'lī'ni'ya'
ixtacuīni' Jesús. Chuntza' namāpācuhuī'can como
xla' nacāmāpūtaxtū ixtachi'xcuhuī't —huanilh
huan ángel.
22 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū
a'ntū hualh huan Māpa'ksīni' Dios por ixpālacata
huan a'cta'sana'. Chuntza' tzo'kli:
23 Huan tzu'ma'jāt naka'lhīni'n lā' naka'lhī ixca-
man lā' namāpācuhuīcan Emanuel,
lā' huā'mā' tacuīni' huanicu'tun: Dios
quincātā'lahui'lani'.
24 Lā' a'xni'ca' lakahualh José, tlahualh ixlīhuāk
a'ntū māpa'ksīlh huan ixángel huan Māpa'ksīni' lā'
tā'tapūchahualh María. 25 Pero tū' xa'malh hasta
a'xni'ca' xla' tahuī'lh ī'ska'ta' ixlīmaksāsti'. Lā'
hui'līni'lh ixtacuīni' Jesús.

2

A'xni'ca' tamilh huan magosnu'

1 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac ti'ya't
a'nlhā huanican Judea a'xni'ca' Jesús lacatuncuīlh
a'ntza'. Lacatuncuīlh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā
huanican Belén. Lā' tachā'lh magosnu' huan nac
xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén lā' xlaca'n
tamincha' na ixtankēn 2 lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū huī' huan ixreyca'n israelitas a'ntīn
tahuī'lhtza'? Quina'n iclaktzī'nī'tauj lakatin sta'cu
na ixtankēn. Lā' ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' palh
tahuī'lhtza'. Lā' ū'tza' iclīmiujtza' huā'tzā' para
na'icmācā'tanīyāuj.
3 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā' tachihuīn,
huan rey Herodes lej ixpāta'lamā' lā' nā
chuntza' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Jerusalén nā

ixcāpāta'lamā'. 4 Lā' huan rey cāmāta'satīnīni'lh
lā' cāmākēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu'
sacerdotes israelitas lā' a'ntī tamāsu'yulh huan
ley. Lā' cākalhasqui'nīca lhachū natahui'la huan
Cristo 5 lā' takalhtīni'lh:

—Natahui'la nac Belén xala' nac estado de Judea. Chuntza' tzo'kli huan a'cta'sana':

6 Lā' Belén xala' huan ti'ya't a'nlhā huanican Judá,
a'yuj lej xati'na'j na ixlaclhni'ca'n huan municipios nac huā'mā' ti'ya't, pero līhua'ca' tasqui'nī como nalacatuncuīyācha' a'ntza' kalhatin māpa'ksīni'.

Lā' xla' nacāmaktaka'lha quintachi'xcuhuī't a'ntī cāhuanican israelitas.

7 Lā' Herodes lakatzē'k cāmāta'satīnīni'lh huan
magosnu' lā' cākalhasqui'nīlh lhānīn tasu'yulh huan
sta'cu lā' tūyā chi'chini' lā' tūyā mālhcuyu'. 8 Lā'
cāmacā'lh nac Belén lā' cāhuanilh:

—Capinchipitit lā' nalīhui'lī'yā'tit naputzayā'tit huan ska'ta'. Lā' a'xni'ca' nakaksā'tit, naquilāmāca'tzīnīyāuj para que quit nā tzē na'ica'n na'icmācā'tanī —chuntza' cāhuanilh Herodes.

9 Lā' a'xni'ca' cātā'chihuīna'nkō'lh huan rey,
ta'a'lh huan magosnu'. Lā' huan sta'cu a'ntū
ixtalaktzī'nī't ixtankēn, ū'tza' cāpū'lani'lh lā'
cāmāsu'ni'lh huan tej hasta lhā tāyalh tālhmā'n
a'nlhā ixuī' huan ska'ta'.

10 Lā' a'xni'ca' huan magosnu' talaktzī'lh a'nchī
tāyalh huan sta'cu, lej tapāxuhualh xlaca'n. 11 Lā'
a'xni'ca' tatanūlh huan nac chic, talaktzī'lh huan
ska'ta' lā' María a'ntī ixtzī't. Lā' tatatzokostani'lh
lā' tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanīlh huan
ska'ta'. Lā' tamakxcutli huan a'ntū ixtalē'ni' lā'
ta'a'ksajli oro lā' pūm lā' perfume a'ntū huanican

mirra. 12 Lā' ā'calīstān tataspi'tchokolh por
ā'kantin tej como ixtalakahuāna'nī't lā' chuntza'
cālīmāca'tzīnīca que tū' catatētaxtulh a'ntza' na
ixchic Herodes.

A'xni'ca' tatzā'lalh nac Egipto

13 A'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan magosnu', José
lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntū
macamilh huan Māpa'ksīni' Dios. Lā' huan ángel
huanilh:

—Catāqui'. Cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't
lā' catzā'la'tit nac huan país a'nlhā huanican
Egipto. A'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca'
na'icmāca'tzīnīyāni' porque huan Herodes, xla' na-
putza huan ska'ta' como maknīcu'tun.
14 Lā' José tāquī'lh a'xni'ca' tzī'sacus ixuanī't
lā' a'lh. Cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't. Ta'a'lh
huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto. 15 A'ntza'
tatachokolh hasta a'xni'ca' nīlh huan Herodes.
Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū huan
Māpa'ksīni' Dios ixuanī't por ixpālacata huan
a'cta'sana'. Chuntza' hualh: "Ixuī' nac Egipto
qui'O'kxa' lā' icmāta'sīlh".

Herodes ixcāmāmaknīnīni'n huan camana'

16 Lā' a'xni'ca' Herodes ca'tzīlh palh
ixta'a'kxokonī't huan magosnu', xla' lej a'kchā'lh.
Lā' māpa'ksīni'lh que cacāmaknīca huan lakska'tā'n
a'ntī xachi'xcu'. Cāmāmaknīnīni'lh ixlīhuākca'n
huan camana' xachi'xcu' xalanī'n nac Belén lā'
ixlīka'tla' huan cālacchicni'. Cāmāmaknīnīni'lh
ixlīhuākca'n a'ntīn tūna'j ixtaka'lhī lakatu' cā'ta.
Chuntza' māpa'ksīlh como ixtlahuanī'ttza' hua'chi
lakatu' cā'ta desde a'xni'ca' ixlacatuncuīnī't
huan ska'ta' chu a'nchī tahualh huan magosnu'.

17 Chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' a'ntī ixuanican Jeremías. Chuntza' tzo'kli:
18 Kaxmatcan a'nchī calhuancan huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Ramá lā' lej ta'sacan.
Raquel ū'tza' a'ntī calhuamā' ixpālacata ixcamana'.
Lā' tūla māko'xamixīcan como ixtanīnī'ttza'.
Chuntza' tzo'kli.
19 Pero a'xni'ca' ixnīnī'ttza' huan Herodes,
José lakahuāna'mpā a'nlhā ixuī' nac Egipto. Lā'
tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan
Māpa'ksīni' Dios lā' huanilh:
20 —Catāqui' lā' cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't.
Lā' cataspi'ttit huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Israel porque tanīlhtza' xlaca'n a'ntī ixtamaknīcu'tun huan ska'ta' —hualh huan ángel.
21 Lā' José tāquī'lh lā' a'lh lā' cālē'lh huan
ska'ta' lā' ixtzī't hasta nac Israel. 22 Pero Ar-
quelao a'ntī ixlaktapalh ixtāta' Herodes ixuanī't
lā' ixmāpa'ksīni'mā' a'nlhā huanican Judea. Lā'
a'xni'ca' José ca'tzīlh huā'mā', ixjicua'n lā' tū'
ixa'ncu'tun a'ntza'. Lā' a'xni'ca' lakahuāna'mpā,
māca'tzīnīca a'nlhā ixta'a'lh lā' ū'tza' talī'a'lh huan
nac ti'ya't a'nlhā huanican Galilea. 23 Lā' a'xni'ca'
tachā'lh a'ntza' nac Galilea, ta'a'lh huan nac
cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nazaret para nata-
latahui'la. Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū
a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:
“Jesús namāpācuhuīcan nazareno”.

3

Juan huan Mā'kpaxīni' a'cta'sana'lh nac

cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Lā' huanmā'na quilhtamacuj milh nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't nac Judea huan Juan a'ntī
ixmā'kpaxīni'n. Ixa'cta'sana'mā' 2 lā' ixcāhuani
huan tachi'xcuhuī't:
—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' camakxtek-
tit mintalaclē'i'ca'n porque tapajtzūmā' a'xni'ca'
Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.
3 Lā' huan a'cta'sana' Isaías tzo'kli a'nchī huan
tachi'xcuhuī't nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā'
natakalhlaka'ī'. Lā' tzo'kli ixpālacata huā'mā' Juan
a'nlhā huan chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan
catīhuā a'ntī palha' nachihuīna'n lā'
nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej
como mimā' huan Māpa'ksīni'. Stu'nc
camālakstu'nctit huan tej".
4 Lā' ixlu'xu' huā'mā' Juan līcāxtlahualh ixchi'xit
camello lā' ixlīchī'can de ko'xka' ixuanī't. Lā' xla'
ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n.
5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac xcānsipej
Jerusalén tamilh takaxmata. Lā' nā lhūhua'
tachi'xcuhuī't xalanī'n chu xalhā huan nac
estado de Judea lā' xalanī'n pajtzu huan pūxka
Jordán nā tamilh takaxmata. 6 Lā' a'xni'ca'
tatako'xaspi'tni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan
cāmā'kpaxīlh kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.
7 Lā' lhūhua' fariseosnu' lā' ixsacerdotes israeli-
tas tamilh ta'a'kpaxa. Lā' a'xni'ca' Juan cālaktzī'lh,
xla' cāhuanilh:
—¡Ca'tzanca'tzīyā'tit hui'xina'n! ¿Tichū
cāmāca'tzīnīni' hui'xina'n que ixtzā'la'ni'tit huan
ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit

a'ntūn tzey para que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n.
9 Lā' tū' cahuantit mē'cstuca'n: “Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicua'ni'yāuj ixtā'kcha Dios”. Hui'xina'n tū' chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni' lā' natala ī'xū'yātā'natna' Abraham.
10 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā' natzucucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūya qui'hui' a'ntūn tū' māstā' ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan. Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tatasu'yu palh takalhlaka'ī', xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tō'ca'.
11 Lā' stu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Lā' ū'tza' nalītasu'yu a'nchī līlakaputzayā'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit. Huan a'ntī namin ā'calīstān, xla' makapitzīn de hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' huan Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit.
12 Xla' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī chi'panī'ttza' ixpūmālakosūn lā' nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Huan xati'ni' trigo namānū a'nlhā māquī'can, pero huan xapa'lhma' nalhcuyu huan nac macscut a'ntūn tūla catimāmixīlh —cāhuanilh Juan.

Mā'kpaxīca Jesús
Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22

13 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh de huan estado de Galilea lā' lakchā'lh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā' na ixquilhtūn huan pūxka Jordán. Jesús milh

a'kpaxa. 14 Pū'la Juan tū' ixmā'kpaxīcu'tun Jesús lā'
huanilh:
—Quit icmaclacasqui'n que hui'x ixquimā'kpaxi'. Hui'x tū' maclacasqui'na' quit na'icmā'kpaxīyāni'.
15 Pero Jesús kalhtīlh:
—Chuhua'j calalh chu a'nchī icsqui'ni'yāni' porque quincāminīni'yāni' lā' chuntza' natlahuakō'yāuj a'ntū Dios māpa'ksīlh.
Lā' Juan a'kahuāna'ni'lh.
16 Lā' Jesús, a'xni'ca' mā'kpaxīca, tacutli huan nac
xcān. Lā' chu līmaktin talaquī'lh huan a'kapūn lā'
Jesús laktzī'lh huan Espíritu Santo. Lā' ixtasu'yu
hua'chi tantzasnān. Lā' yujchi ixlakstu'nc a'nlhā
ixyā Jesús. 17 Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac
a'kapūn lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua.

4

Huan ko'ti'ti' līlaktzī'ncu'tulh Jesús
Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13

1 Lā' tuncan huan Espíritu Santo lē'lh Jesús huan
nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't para que huan ko'ti'ti'
nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús.
2 Lā' a'ntza' tu'pu'xam chi'chini' Jesús tū'
huā'yalh tintacuj lā' tintascac. Lā' lejtza' ixtzi'ncsa.
3 Lā' huan ko'ti'ti' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cacāmāpa'ksi' huā' tamā'na chihuixni' catalalh pāntzi.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā'

cā'quilhtamacuj. Ixlīhuāk a'ntū Dios huan, ū'tza' a'ntū quincālīmaxquī'yāni' quinquilhtamacujca'n”.
5 Tuncan huan ko'ti'ti' lē'lh Jesús huan nac
Jerusalén a'nlhā nā māpācuhuīcan huan xcānsipej
santo. Lā' hui'līca tālhmā'n na ixa'kstīn huan
xaka'tla' lītokpān 6 lā' huanica:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī'ya' nīn kantin mintojon nac chihuix.

7 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios”.
8 Lā' huan ko'ti'ti' lē'mpā nac lakatin kēstīn
a'nlhā lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' māsu'ni'kō'lh chu
xalhā a'nlhā cāmāpa'ksīcan xalanī'n huā'mā'
cā'quilhtamacuj lā' a'nchī lej tzēhuanī't ixuanī't.
9 Lā' huan ko'ti'ti' huanilh:

—Huāk huā'mā' na'icmaxquī'yāni' xmān naquintatzokostani'ya' lā' naquimācā'tanī'ya' —huanica Jesús.

10 Lā' Jesús kalhtīni'lh:

—Catapānu', ko'ti'ti', porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya' miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n”.

11 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' a'kxtekui'līlh. Lā' makapitzīn ángeles tamilh lā' tamaktaka'lhli Jesús.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac estado de Galilea

Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15

12 Lā' Jesús a'xni'ca' māca'tzīnīca a'nchī
ixchī'canī't Juan, tuncan a'lh nac estado de Galilea
13 lā' tū' tachokolh nac Nazaret. A'lh tahui'la
huan nac cā'lacchicni' Capernaum pajtzu na
ixquilhtūn huan xcān. Lā' nā huā'mā' ti'ya't
ixmāpācuhuīcan ixti'ya'tca'n Zabulón lā' Neftalí.
14 Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū
tzo'kli huan profeta Isaías na ixtachihuīn Dios.
Chuntza' tzo'kli:
15 Huan ti'ya't a'nlhā māpācuhuīcan Zabulón lā'
a'nlhā māpācuhuīcan Neftalí, a'ntza' tētaxtu
huan tej a'ntū a'n hasta nac mar.
Lā' nā a'ntza' tintacut huan pūxka Jordán nac
estado de Galilea a'nlhā tahui'lāna' huan
a'ntīn tū' israelitas.
16 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh ixtahui'lāna'
a'nlhā cā'pucsua' lā' chuhua'j talaktzī'lh
huan ka'tla' pūmaksko.
Lā' xlaca'n a'ntī hua'chilh ixtanīmā'na lā' huāk lej
cā'skē'k ixtahuanī't.
Lā' chuhua'j talaktzī'lh a'nchī lej xkaka.
Chuntza' tzo'kli Isaías.
17 Lā' tuncan Jesús tzuculh a'cta'sana'ntā'kchoko
lā' hualh:
—Calīlakaputza'tit ixpālacata huan talaclē'i'
a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n porque tapajtzūmā'tza' a'xni'ca'
Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.

Jesús cāmāta'sīlh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n
Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11

18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn
xaka'tla' xcān a'ntū huanican Lago de Galilea,
cālaktzī'lh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī lītā'timīn ix-
tahuanī't. Kalhatin Simón ixuanican lā' ixlītāpātu'

ixtacuīni' Pedro. Huan ā'kalhatin Andrés ixuani-
can. Xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't lā' ixta-
mojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān. 19 Tuncan
Jesús cāhuanilh:

—Caquilāstālani'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.

20 Chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā'
tatā'a'lh Jesús.

21 Lā' a'xni'ca' a'lh ā'lacatin, cālaktzī'lh ā'kalhatu'
huampala lītā'timīn. Xlaca'n ixo'kxa'n Zebedeo ix-
tahuanī't lā' ixtacuīni' kalhatin Jacobo lā' ā'kalhatin
Juan. Ixtatā'hui'lāna' ixtāta'ca'n huan nac barco
lā' ixtalacachī'mā'na ixpūxuākna'ca'n. Lā' Jesús
cāmāta'sīlh. 22 Lā' chu līmaktin xlaca'n tatacutli
huan nac barco lā' ta'a'kxtekui'līlh ixtāta'ca'n lā'
ta'a'lh tastālani'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Lc. 6.17-19

23 Lā' Jesús ixtlā'huantēlha chu xalhā nac estado
de Galilea lā' ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhuī't
na ixlītokpānca'n israelitas nac lakatunu'
cā'lacchicni'. Ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī nala a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n lā' ixcāmātzeyīmā' ixlīhuākca'n
huan tāpālhūhua' ta'jatat a'ntū ixcāpasanī't
tachi'xcuhuī't. 24 Chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā
huanican Siria cāmāca'tzīnīca ixpālacata Jesús. Lā'
cālīmini'ca ixlīhuākca'n huan ī'tzaca'nī'n. Cālīmini'ca
a'ntī ixtapātīmā'na chuxatūya ta'jatat lā' chuxatūya
taca'tzāt. Lā' cālīmini'ca a'ntī ixtaka'lhī huan
tlajana'nī'n lā' huan a'ntī ixtaxtacnānī lā' huan
a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh.
25 Lā' līlhūhua' xalanī'n nac estado de Galilea
tastālani'lh lā' nā xalanī'n nac huan cā'lacchicni'

Decápolis lā' Jerusalén. Lā' nā tastālani'lh xalanī'n nac estado de Judea lā' xalanī'n nac huan ti'ya't tintacut huan pūxka Jordán.

5

Jesús a'cta'sana'lh huan nac ti'na'j kēstīn

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh a'nchī tamilh
lhūhua' tachi'xcuhuī't, xla' tā'cxtulh huan nac ti'na'j
kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tun-
can talītamacxti'li'lh. 2 Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni'.

Huan a'ntī stu'ncua' tapāxuhua
Lc. 6.20-23

Lā' chuntza' Jesús cāhuanilh:

3 —Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit
hui'xina'n palh u'cxca'tzīyā'tit que tū' tzey
hui'xina'n lā' lej tzey a'nchī Dios cālakalhu'manāni'
a'yuj tū' tzey hui'xina'n. Nalīpāxuhua'yā'tit porque
Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.

4 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit
hui'xina'n palh lakaputza'yā'tit ixpālacata huan
mintalaclē'i'ca'n o ixpālacata chuxatū catūhuā
porque Dios nacāmāko'xamāka'tlī'yāni'.

5 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n
a'ntīn tū' līka'tla'jca'tzīyā'tit nīn tuntū' porque
ixlīhuāk huan ti'ya't milaca'n nahuan.

6 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n
a'ntī lej lacuan lacu'tunā'tit na ixlacapūn Dios
hua'chi huan a'ntī tzi'ncsa putza ixtahua'. Dios
nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' lej lacuan nala'yā'tit.

7 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n
a'ntī cālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn porque nā Dios
nacālakalhu'manāni'.

8 ’Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n
a'ntī xmān lakatin mintapāstacna'ca'n lā'
ū'tza' a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios.
Nalīpāxuhua'yā'tit porque nac a'kapūn
nalaktzī'nā'tit Dios calacan.
9 ’Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n
a'ntī cāmāko'xamixī'yā'tit tachi'xcuhuī't a'ntīn
talā'a'kchā'ni'. Nalīpāxuhua'yā'tit porque
nacātamā'pācuhuī'yāni' ixcamana' Dios.
10 ’Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit
hui'xina'n a'yuj pātīni'mpā'na'ntit xmān
porque tlahua'pā'na'ntit ixtapuhuān Dios.
Nalīpāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
11 ’Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n
a'xni'ca' tachi'xcuhuī't cātalakapalayāni' lā'
cātamātakāhuī'yāni' lā' lej cātalē'ksa'nīni'nāni'
tāpālhūhua' a'ntūn tū' stu'ncua'. Capāxuhua'tit
a'xni'ca' cātatlahuani'yāni' chuntza' xmān porque
quilāstālani'uj. 12 Lej capāxuhua'tit como nac
a'kapūn māquī'canī't a'ntū mila'ca'n nala lā' ū'tza'
lej lhūhua' ixtapalh. Nā chu a'cxtim cāmāpātīnīca
huan ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makāntza'.

Huan matzat lā' huan pūmaksko
Mr. 9.50; Lc. 14.34-35

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsuni'yā'tit huan tachi'xcuhuī't a'nchī tzey natala. U'tza' hua'chi matzat a'ntū lītlahuacan quinī't para que tzey nala lā' tū' napu'csan. Palh huan matzat tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko' tūlatza' catimāsko'kō'palaca. Tū'tza' tzey para nīn tuntū'. Xmān namaka'ncan lā' nalacchi'ntacan.

14 ’Nā hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quil-
htamacuj para nacāmāsca'tīyā'tit tachi'xcuhuī't
a'nchī natalīlatā'kchoko. Hui'xina'n hua'chi
pūmaksko a'ntū māxkakē huan nac cā'quilhtamacuj.
Lakatin xcānsipej tālhmā'n huan nac kēstīn tū'
catimātzē'kca. 15 Lā' nīn tū' catimāquilhtīca
huan pūmaksko lā' tuncan nalē'kchocan lakatin
chā'xta. Más tzey mā'ca'can tālhmā'n lā' chuntza'
tzē nacāmāxkakē ixlīhuākca'n a'ntīn tatanūmā'na
huan nac chic. 16 Chuntza' hui'xina'n xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
para que xlaca'n natamācā'tanī quinTāta'ca'n
nac a'kapūn ixpālacata huan xatzey a'ntū
tlahua'pā'na'ntit.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan ley

17 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' capuhua'ntit palh icminī't na'icmāpānū
huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés nīn a'ntūn
tatzo'kli huan profetas. Tū' chuntza'
ictitlahualh. Quit iccāmāsu'ni'cu'tunāni'
a'nchī natlōkentaxtūyā'tit. 18 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni' que līhuan tahui'lāna'cus huan
a'kapūn lā' huan ti'ya't, tū' catixapaca nīn
macsti'na'j huan ley. Tū' catixapaca nīn tuntū'
a'xni'ca' tūna'j natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk
a'ntū napātle'ke. 19 Chuntza' palh catīhuā
namākēnū macsti'na'j a'ntū māpa'ksī huan ley
como puhuan que tū' lej tasqui'nī, xla' nala
xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā'
palh chuxatī a'ntī nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn que
tzē natamākēnū lakatin ley como tū' tasqui'nī,
nā xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō'
ixlīhuāk. Lā' palh catīhuā na'a'kahuāna'ni'

huan ley lā' nā nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn a'nchī
xlaca'n nata'a'kahuāna'ni', xla' lej tasqui'nī
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n nac a'kapūn. 20 Chuntza'
iccāhuaniyāni' que maclacasqui'n natlahua'yā'tit
a'ntū stu'ncua' ixtapuhuān Dios. Lā' palh tū'
tasu'yu que cā'a'kapalhkā'yā'tit a'nchī ixlītzey
huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan
fariseosnu', hui'xina'n tū' catitanū'tit a'nlhā Dios
māpa'ksīkō' ixlīhuāk.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tā'kcha
Lc. 12.57-59

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī cāhuanica
xalanī'n makāntza': “Tū' catima'knī'ni'. Lā' palh
catīhuā a'ntī namaknīni'n nalīyāhuacan lā' xla'
namāpala con Dios”. 22 Lā' quit iccāhuaniyāni' que
palh catīhuā na'a'kchā'ni' ā'chā'tin, nalīyāhuacan.
Lā' xla' namāpala con Dios. Lā' catīhuā a'ntī
nalakapala ā'kalhatin nā xla' namāpala con Dios.
Lā' catīhuā a'ntī namacapulhca ā'kalhatin lā'
nahuani: “Idiota”, xla' tzē nalhcuyucan nac
pūpātīn.
23 ’Chuntza' a'xni'ca' lī'pimpā't a'ntū
na'a'ksajuī'ya' Dios lā' palh napāstaca a'nchī
tlahuani'nī'ta' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin,
24 namakxteka'chi nac pūmacamāstā'n huan
lē'ksajna'. Pū'la napina' namāko'xami'xī'ya'
huan ā'kalhatin lā' ā'calīstān nataspi'ta' para
na'a'ksajuī'ya' a'ntū ixlī'pimpā't.
25 ’Lā' palh catīhuā mālacapū'yāni' lā'
lē'ncu'tunāni' nac pūchihuīn, lej tzey palh palaj
nalacāxla'yā'tit līhuancus pimpā'na'ntit nac tej. Lā'

palh tū' chuntza' natlahua'ya', a'xni'ca' mintu'ca'n
nachipinā'tittza', nalē'nāni' na ixlacapūn huan
juez. Lā' ū'tza' nacāmacamaxquī'yāni' policía
lā' xlaca'n natachī'yāni' lā' natamānūyāni' nac
pūlāchī'n. 26 Icuaniyāni' que tū' nataxtuyāchi hasta
a'xni'ca' namāpalakō'ya' ixlīhuāk huan tumīn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata makpuscātīni'ncan

27 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī
ixuancan pū'la: "Tū' catimakpuscātīni'".
28 Lā' quit iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī lej
nalaktzī'n kalhatin puscāt para napuhuan que
natā'lhtatacu'tun, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh
ixtā'lhtatanī'ttza' como chuntza' pāstacna'lh.
29 'Palh milakastapun xala' milacacāna'j
nalaktzī'n catīhua' lā' ū'tza' nalīmātlahuīyāni'
talaclē'i', namaxtuya' lā' namaka'na'. Tū'
tzey palh napina' nac pūpātin ixpālacata
milakastapun. Más tzey ī'sputni'ni' milakastapun
lā' namāpūtaxtūca'na'. 30 Lā' palh mimacacāna'j
natlahua talaclē'i', cacā'tē't lā' cama'ka'. Tū' tzey
palh napina' nac pūpātīn ixpālacata mimacan. Más
tzey ī'sputni'ni' mimacan lā' namāpūtaxtūca'na'.

Jesús cāmāsu'ni'lh ixpālacata makxtekcan huan puscāt

Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18

31 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā pū'la ixuancan: "Catīhuā a'ntī namakxteka
ixpuscāt maclacasqui'n naxapa huan nac
registro". 32 Lā' quit iccāhuaniyāni' que a'xni'ca'
naxapacan huan nac registro lā' palh huan
puscāt tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn, ū'tza' tū' tzey.

Chuntza' mātlahuī makchi'xcunu'n huan puscāt a'xni'ca' natapūchahuapala. Lā' huan chi'xcu' a'ntī natā'tapūchahua huanmā' puscāt, xla' namakpuscātīni'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī tahuan que lej stu'ncua' a'ntūn tahuan

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixcāhuanican
xalanī'n makāntza': "A'xni'ca' lej stu'ncua'
hua'na' para nalacāxtlahua'ya' huan catūhuā, Dios
laktzī'mā'ni' lā' tasqui'nī natlōkentaxtūya'". 34 Pero
quit iccāhuaniyāni' que tū' catihua'ntit: "Por Dios",
ixpālacata ā'catūhuā. Makapitzīn tahuan: "Por los
cielos", a'xni'ca' talacāxtlahua catūhuā. Chuntza'
tū' tzey como huan a'kapūn, ū'tza' a'nlhā Dios
huī'. 35 Lā' ā'makapitzīn tahuan: "Por la tierra".
Chuntza' tū' tzey como huan ti'ya't hua'chilh
a'nlhā Dios cāmājaxī ixtojon. Lā' ā'makapitzīn
huampala tahuan: "Por Jerusalén". Chuntza'
tū' tzey como Jerusalén ū'tza' ixā'lacchicni' huan
Rey más xaka'tla'. 36 Lā' ā'makapitzīn huampala
tahuan: "Por mi cabeza". Chuntza' tū' tzey como
xmān Dios ca'tzi lhānīn napu'n ixmūsasatca'n.
37 Stu'ncua' calalh a'xni'ca' nahua'nā'tit "u'huē" o
"tū'". Lā' chuntza' tū' maclacasqui'n nahua'nā'tit ā'catūhuā huampala. Huan tamā'na ā'makapitzīn tachihuīn nacāquilhtaxtuyāni' ixpālacata huan ko'ti'ti'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tapalāna'ni'
Lc. 6.29-30

38 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: "Palh namātakāhuī'ya' ixlakastapun

ā'chā'tin, nalīmāpala'ya' milakastapun. Lā'
nalīmāpala'ya' mintatzan ixtatzan ā'kalhatin
a'ntū māyujū'ni'". 39 Lā' quit iccāhuaniyāni': Tū'
catitapalāna'ni'lh huan a'ntīn tlahuani'nī'ta'ni'
a'ntūn tū' tzey. Palh catīhuā ixlacala'sni'
mimpāxtūcāna'j, natamakxteka' nalacala'sāni'
mimpāxtūxuc. 40 Lā' palh catīhuā ixmālacapū'ni'
lā' namaklhtīcu'tunāni' mincamisa, nā
natamakxteka' nalē'n mintakēnu'. 41 Lā' palh
catīhuā ixsāmācu'quī'ni' ixmaleta lakatin kilómetro,
nacu'ca'pala'ya' ā'lakatin kilómetro. 42 A'xni'ca'
catīhuā nasqui'ni'yāni' catūhuā, namaxquī'ya' lā'
tū' catikē'pini' catīhuā a'ntī maksācua'cu'tunāni'.

Jesús māsu'yulh a'nchī napāxquī'can huan tā'ca'tza
Lc. 6.27-28, 32-36

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpatnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan:
"Nacāpāxquī'ya' mi'amigos pero tū' maclacasqui'n
nacāpāxquī'ya' mintā'ca'tza". 44 Lā' quit
iccāhuaniyāni': Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā'
nasqui'ni'yā'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh xlaca'n
a'ntī cātamacapūlhcayāni'. Cacāmaktāya'tit xlaca'n
a'ntīn tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā' catā'chihuīna'tit
Dios ixpālacataca'n xlaca'n a'ntī cātalakapalayāni'
lā' cātamāpātīnīyāni'. 45 Chuntza' tasu'yu que
hui'xina'n ixcamana' quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn. Dios māchi'chinīni'n huan chi'chini'.
Lā' chu a'cxtim talaktzī'n huan chi'chini'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, a'yuj tzey lā' a'yuj
tū' tzey xlaca'n. Lā' Dios macamin xcān para
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'yuj ta'a'kahuāna'ni'
lā' a'yuj tū' ta'a'kahuāna'ni'. 46 Lā' palh xmān
nacāpāxquī'yā'tit xlaca'n a'ntī cātapāxquī'yāni',

¿tichū cuenta natlahua huā'mā'? Chuntza'
tatlahua chuxatīyā ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey
hua'chi huan mātā'jīni'nī'n impuesto. 47 Lā' palh
xmān nacāmālakacuhuīnī'yā'tit mintā'macchicca'n,
¿chu ka'tla' catūhuā tlahua'nī'ta'ntit? Xlaca'n a'ntīn
tū' tastālani' ixtej Dios nā chuntza' tatlahua. 48 Lā'
chuntza' hui'xina'n cala'tit xalacuan chu a'cxtim
hua'chi quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

6

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahuacan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey o
namaktāya'yā'tit ā'kalhatin para natlōkentaxtūyā'tit
ixtapuhuān Dios, tzē'k natlahua'yā'tit. Tū' catit-
lahua'tit cā'lacapūlhūhua' para nacātalaktzī'nāni'.
Palh cā'lacapūlhūhua' natlahua'yā'tit, quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn tū' caticāmaxquī'ni' nīn
tuntū'. 2 Chuntza' a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit
huan a'ntīn tamaclacasqui'n, tū' caticāhua'ni'tit
ā'makapitzīn a'ntūn tlahua'pā'na'ntit. Xlaca'n
a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n tatlahua
a'ntūn tzey nac cā'tejen lā' na ixlītokpānca'n
israelitas. Chuntza' tatlahua para que
tachi'xcuhuī't nacāmāka'tlī'. Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni que a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza'
hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n. 3 Lā'
hui'xina'n, a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn
tamaclacasqui'n, tū' catimakxtektit nīn tintī'
naca'tzī a'nchī cāmaktāya'yā'tit. 4 Más tzey tzē'k
nacāmaktāya'yā'tit. Lā' quinTāta'ca'n nalaktzī'n

a'ntūn tzē'k tlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī kalhtō'ka'can
Lc. 11.2-4

5 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' makatunu' nakalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, tū' catitla'hua'tit chu a'nchīn tatlahua xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n tatāya na ixlītokpānca'n israelitas lā' nac cā'tejen a'nlhā nacālaktzī'ncan a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n.
6 Pero a'xni'ca' hui'xina'n nakalhtō'ka'yā'tit, catanū'tit na minchicca'n lā' camālacchō'tit lā' mē'cstuca'n nakalhtō'ka'yā'tit lā' natā'chihuīna'nā'tit quinTāta'ca'n a'ntīn tū' laktzī'ncan. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nalaktzī'n a'ntūn tzē'k natlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.
7 'Lā' capāstactit a'xni'ca' natlahua'yā'tit mi'oracionca'n, lā' tū' maklhūhua' nahua'nā'tit a'ntū hua'nī'ta'ntittza'. Chuntza' tatlahua huan tamā'na a'ntīn tū' talakapasa Dios. Tapuhuan palh Dios nacākaxmata ixpālacata huan lhūhua' tachihuīn.
8 Tū' catila'tit hua'chi xlaca'n. QuinTāta'ca'n nac a'kapūn ca'tzītza' a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit a'xni'ca' tūna'j squi'ni'yā'tit. 9 Chuntza' natā'chihuīna'nā'tit Dios:

QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi' nac a'kapūn,
ca'a'cnīni'ni'ca'.
10 Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya'
huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu
a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.

11 Caquilāmaxquī'uj chuhua'j quilīhua'tca'n a'ntū icmaclacasqui'nāuj.
12 Caquilāmāsputūnu'ni'uj a'ntū iccālaclē'ni'yāni' como iccāmāsputūnu'ni'yāuj huan tamā'na' a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.
13 Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
Xmān hui'x xaMāpa'ksīni' lā' mila' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn lā' ixlīhuākca'n natamācā'tanīyāni' para pō'ktu.
Amén.
14 'Palh hui'xina'n nacāmāsputūnu'ni'yā'tit
ā'makapitzīn a'ntī cātatlahuani'yāni' a'ntūn tū'
tzey, nā quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nā
nacāmāsputūnu'ni'yāni' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit
a'ntūn tū' tzey. 15 Lā' palh hui'xina'n
tū' nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, lā'
tū' caticāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n
quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī latā'kchokocan a'xni'ca' tū' huā'yancan

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' tū' nahuā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit Dios, tū' catila'tit hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n ta'a'cpūtō'ca' lhca'ca'n lā' tū' talakacha'ka'n para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan palh tū' tahuā'yan. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que xlaca'n taka'lhītza' ixtatlajca'n a'xni'ca' tasu'yu
que tū' tahuā'yalh. 17 Hui'xina'n tū' catitla'hua'tit
chuntza'. A'xni'ca' tū' huā'ya'nā'tit tintacuj
para natā'chihuīna'nā'tit Dios, calakacha'ka'ntit
lā' xa'nca caxqui'ttit miya'jca'n 18 lā' chuntza

tū' catica'tzīca palh tū' huā'ya'nā'tit. Xmān quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn naca'tzī a'ntūn tzē'k tla'hua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū quilaca'n nala nac a'kapūn

Lc. 12.33-34

19 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' catilacasqui'ntit lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tzē natamālakuanī a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tzē naka'lhancan
mintumīnca'n. 20 Más tzey calacasqui'ntit a'ntū
nala milaca'n nac a'kapūn. A'ntza' huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tūlalh catitamāsputūlh lā' tūlalh catitatanūlh ka'lhāna'nī'n. 21 Lā' pō'ktu
pāstaclacapinā'tit a'nlhā huī' huan a'ntū lej tasqui'nīni'yāni'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū hua'chi ixpūmaksko quimacni'ca'n

Lc. 11.34-36

22 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Milakastapunca'n hua'chi lakatin ixpūmaksko mimacni'ca'n. Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. 23 Lā'
palh xmān laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. U'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n. Palh tū' tzey ixpūmaksko mimacni'ca'n, ā'chulā'

cā'pucsua' nala. Lā' a'nlhā cā'pucsua' tū' ca'tzīcan lhā a'ncan.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhatu' patrón Lc. 16.13

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' tzē natā'scuja kalhatu' ixpatrón como nalaca'ī' kalhatin lā' tū' catilaca'ī'lh ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'xina'n tūla nalīpāhua'nā'tit Dios palh nalīpāhua'nā'tit huan mintumīnca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī Dios cāmaktaka'lha ixcamana' Lc. 12.22-31

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—U'tza' iccālīhuaniyāni' chuhua'j: Tū' ticāpāta'layāni' ixpālacata huan līhua't a'ntū maclacasqui'nā'tit para nalatahui'layā'tit. Lā' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata huan lu'xu' a'ntū maclacasqui'n mimacni'ca'n. Dios cāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit. Lā' ū'tza' nacālīmaxquī'yāni' chuxatū a'ntū namaclacasqui'nā'tit. 26 Cuenta catlahua'tit
huan spūnnu' a'ntūn takosnū'n. Xlaca'n tū' tacha'n nīn tuntū', nīn tamakalana'n lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn cāmāhuī'. Lā' hui'xina'n līhua'ca' mintapalhca'n que huan spūnnu'. 27 Lā' ¿tichū
na milaclhpu'nanca'n tzē natahui'la más makān xmān porque lej nalē'ca'a'n?
28 'Lā' ¿a'chī' cāpāta'layā'ni' ixpālacata a'ntū nalhakā'yā'tit? Camaksca'ttit huan xa'nat a'nchīn talīstaca nac cā'tacuxtu. Tū' tascuja lā' tū' tatza'pa'

ixlu'xu'ca'n. 29 Lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū'
tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón
tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't huan xa'nat. Lā'
xla' lej rico ixuanī't. 30 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu
a'ntūn tzēhuanī't pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can
lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā'
cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan,
ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā'
¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'? 31 Chuntza'
tū' tilē'capinā'tit lā' tū' catihuantit: "¿Tuchū
nahua'yāuj? Lā' ¿tuchū nalīko'tnūnāuj? Lā' ¿chichū
na'iclīlhakā'nanāuj?" 32 Huan a'ntī xalanī'n huā'mā'
cā'quilhtamacuj pō'ktu chuntza' tahuan lā' pō'ktu
chuntza' tapuhuan. Pero hui'xina'n ka'lhī'yā'tit
kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla'
xa'nca ca'tzī a'ntū maclacasqui'nā'tit lakalīyān.
33 Xapū'la nalē'capinā'tit a'nchī namakxtekā'tit
Dios nacāmāpa'ksīkō'yāni' lā' nalē'capinā'tit a'nchī
nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios. Xla' nacāmaxquī'yāni'
ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. 34 Lakatunu'
chi'chini' naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāpāta'layāni'.
Chuntza' tū' catitamakchuyī'tit chuhua'j a'ntū
nacāpātle'keni'yāni' lakalī como chuntza' tūla
xa'nca cuenta tlahua'yā'tit huā'mā' chi'chini'.
Lā' ixlīlakalī nacāpāta'lapalayāni'.

7

Jesús māsu'yulh que tū'tzey palh cā'a'ksa'ncan ā'makapitzīn

Lc. 6.37-38, 41-42

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā'
Dios tū' nacājuzgarlīyāni'. 2 Chu a'nchī

hui'xina'n cā'a'ksa'nā'tit ā'makapitzīn, chu
a'cxtim Dios nacājuzgarlīyāni'. Palh
hui'xina'n nalāmāsputūnu'ni'yā'tit, nā Dios
nacāmāsputūnu'ni'yāni'.
3 ¿Chichū tzē nalaktzī'na'
huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin
palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na
milakastapun?
4 Palh tū' pū'la maxtuya' huan
qui'hui' na milakastapun, tūlalh catima'xtuni'
huan pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin.
5 ¡Tlahua'pā't lakatu' milacan! Palh hui'x tlahua'ya'
a'ntūn tū' tzey, tūlalh catimaktāya' ā'kalhatin a'ntīn
tlahua a'ntūn tū' tzey. Maclacasqui'n cuenta
natlahua'ya' pū'la a'nchī latā'kchokoya' hui'x lā'
chuntza' tzē namaktāya'ya' ā'kalhatin para que
xa'nca nalatā'kchoko.

6 ’A'nan tachi'xcuhuī't a'ntī ixlaktaca'n lej
ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Lā' palh xlaca'n
tū' tlakaj takaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios,
tū' caticāmāsu'ni'tit. Xmān nata'a'kchā'n
lā' nacātatucscu'tunāni' hua'chi chichi' a'ntū
lej xcana'n. Santo ixtachihuīn Dios. Lā'
palh tachi'xcuhuī't tū' takaxmatcu'tun, tū'
caticāmāsu'ni'tit xlaca'n. Tū' catita'a'cnīni'ni'lh
ixtachihuīn Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni'
a'ntū nalacchi'nta a'ntū lej tapala.

Jesús māsu'yulh a'nchī nalīsqui'ni'yāuj Dios
Lc. 11.9-13; 6.31

7 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'.
Caputzatit a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni' lā'
nakaksā'tit. Cakē'kō'lhtit huan mākalhcha lā'
chuntza' nacātamālaquī'ni'yāni'.
8 Huan a'ntī
nasqui'ni' Dios, ū'tza' namaklhtīni'n lā' huan

a'ntī putza a'ntū Dios namaxquī', xla' nakaksa. Lā' huan a'ntī nakē'kō'lha huan mākalhcha, Dios namālaquī'ni'.

9 ’Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mincamana'ca'n. Lā' palh kalhatin mincaman nasqui'ni'yāni' pāntzi, ¿chu namaxquī'ya' lakatin chihuix?
10 Lā' palh nasqui'ni'yāni' squī'ti', ¿chu namaxquī'ya' lūhua'?
11 Hui'xina'n chi'xcuhuī'n lā' milaktaca'n tū' tzey. Lā' a'yuj tū' tzey hui'xina'n, pero ca'tzīyā'tit a'ntūn tzey para mincamana'ca'n lā' nacāmaxquī'yā'tit. QuinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn lej tzey, lā' chuntza' ā'chulā' nacāmaxquī' a'ntū xatzey huan a'ntīn tasqui'ni'.

12 ’Chuntza' cacātlahua'ni'tit ā'makapitzīn chu a'cxtim hua'chi lacasqui'nā'tit xlaca'n nacātatlahuani'yāni'. U'tza' huā'mā' a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés lā' ū'tza' ixlīmāsca'tīnca'n huan profetasna' chu a'nchīn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xapītzina'j mākalhcha

Lc. 13.24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:

—A'nan lakatu' mākalhcha lā' kantu' tej. Natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha a'nlhā mā' huan pītzina'j tej. Lā' pēka'tla' mā' huan tej a'ntū a'n nac pūpātīn lā' pēka'tla' xamākalhcha. Lā' līlhūhua' a'ntī natatanūyācha'.
14 Huan pītzina'j tej a'n nac a'kapūn a'nlhā natahui'layāuj para pō'ktu. Lā' jicslīhua' a'ncan. Nā pītzina'j xamākalhcha. Lā' tū' a'nan lhūhua' a'ntī natatanūyācha'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī līlakapascan huan qui'hui' palh tzey o palh tū' tzey
Lc. 6.43-44

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Catamaktaka'lhtit de a'ntīn tahuan palh
ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' xmān ta'a'kxokonu'n.
Xlaca'n hua'chi lobo a'ntū lej taputzamā'na
ixlīhua'tca'n lā' talhakā'nanī't hua'chi borregos.
16 Tzē nacālakapasā'tit ixpālacata a'nchī
natalatā'kchoko. Tū' cāpu'xcan uvas nac lhtucū'n lā'
nīn tū' cāpu'xcan higos nac huan lhtucū' qui'hui'.
17 Chuntza' huan xatzey qui'hui' namāstā' xatzey
ixtō'ca't lā' tzēhuanī't. Lā' tū' tzey ixtō'ca't huan
qui'hui' a'ntūn tū' tzey. 18 Huan xatzey qui'hui'
tū' catimāstā'lh ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā'
nīn huan tū' tzey qui'hui' tūla namāstā' xatzey
ixtō'ca't. 19 Palh huan qui'hui' tū' namāstā' xatzey
ixtō'ca't, nacā'can lā' nalhcuyucan. 20 Chuntza'
hui'xina'n nacālīlakapasā'tit huan a'cta'sana'nī'n
a'ntīn ta'a'kxokonu'n como xlaca'n tū' xa'nca
talatā'kchoko.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntī natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n
Lc. 13.25-27

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lhūhua' a'nan a'ntī naquintamāpācuhuī:
"QuiMāpa'ksīni'". U'tza' tū' huanicu'tun que
natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk.
Xmān tzē natatanūyācha' xlaca'n a'ntīn
tatlahua ixtapuhuān quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn. 22 A'xni'ca' namin ā'xmān chi'chini',
līlhūhua' naquintahuani: "QuiMāpa'ksīni'ca'n,
quina'n icmāsu'yūj ixtachihuīn Dios ixpālacata

milīmāpa'ksīn. Lā' milīmāpa'ksīn iccālīmāxtūj huan
tlajana'nī'n. Lā' nā lhūhua' lē'cnīn iccālītlahuáuj
milīmāpa'ksīn", natahuan. 23 Lā' tuncan
na'iccāhuani': "Tū' iccālakapasāni'. Catapānū'tit.
Hui'xina'n tlahua'tit a'ntūn tū' tzey".

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' lā' a'ntīn tū'

Lc. 6.47-49; Mr. 1.22

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' huan a'ntī quinkaxmata lā' xla'
a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' xa'nca tlā'huan
na ixtej Dios lā' natāyani' a'yuj napātīni'n. Nala
hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī pūlhmā'n yāhualh
xatantūn ixchic. 25 Lā' a'yuj milh lhūhua' xcān lā'
huan palha' ū'ni' sno'kli huan chic, pero tāyani'lh
lā' tū' a'kā'lh. 26 Pero huan a'ntī quinkaxmata
lā' xla' tū' a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' tūlalh
catitāyani'lh. Nala hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntīn
tonto ixuanī't lā' tū' pūlhmā'n yāhualh xatantūn.
27 A'xni'ca' lej lalh xcān lā' milh palha' ū'ni' a'ntū
sno'kli huan chic, tū' tāyani'lh. Mākā'nīlh lā' la-
clakō'lh.
28 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā' tamā'na,
huan tachi'xcuhuī't lej talē'cnīlh ixpālacata
huan līmāsca'tīn. 29 Xla' cāmāsu'ni'lh hua'chi
a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn, lā' tū' hua'chi huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Xlaca'n xmān tamāsu'yu
a'ntūn tamaksca'tli.

8

Jesús mātzeyīlh huan a'ntī ixka'lhī lepra

Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16

1 Lā' a'xni'ca' Jesús lacyujli huan nac kēstīn,
lhūhua' tachi'xcuhuī't tastālani'lh. 2 Lā' lakta-
pajtzūlh kalhatin ī'tza'ca'. Ixka'lhī huan ta'jatat
a'ntū huanican lepra lā' ū'tza' a'ntū māmasī quin-
quinītca'n. Huan ī'tza'ca' tatzokostani'lh Jesús lā'
huanilh:

—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē
naquimātzeyī'ya'.

3 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.

Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh
ixta'jatat huan ī'tza'ca'. Tzeytza' ixuanī't. 4 Lā'
Jesús huanilh:

—Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn
tintī'. Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas
lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh
tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na' chu a'nchī
māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' nataca'tzī
tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' huan capitán romano
Lc. 7.1-10

5 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac cā'lacchicni'
Capernaum, laktapajtzūlh kalhatin ixcapitanca'n
de huan tropasna' romanos. Squi'ni'lh que ca-
maktāyalh 6 lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', lej ī'tzaca'n quintasācua' lā' mā' na
quinchic. Lhtuculu' lā' lej pātīni'mā'.

7 Jesús huanilh:

—Na'ica'n na'icmātzeyī.

8 Lā' huan capitán kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn
lā' tū' minī'ni' natanū'ya' nac quinchic. Xmān
namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 9 Māni'

quit nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla' lā' nā
quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'. A'xni'ca'
na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh, xla' na'a'n.
Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla'
namin. Lā' a'xni'ca' na'icuani quintasācua' que
catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.
10 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn,
lē'cnīlh. Lā' cāhuanilh huan a'ntī ixtastālani'tēlha:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa
nīn tintī' israelita a'ntī quinkalhlaka'ī' hua'chi
huā'mā' chi'xcu'. 11 Nā iccāhuaniyāni' que natamin
lhūhua' xalanī'n ixtankēn lā' nā lhūhua' xalanī'n na
ixlītā'cnun. Lā' xlaca'n, a'yuj tū' israelitas, xlaca'n
nacātā'huā'yan Abraham lā' Isaac lā' Jacob a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n. 12 Lā' ā'makapitzīn a'yuj israeli-
tas, xlaca'n nacāmacā'ncan kēpūn a'nlhā cā'pucsua'.
A'ntza' natacalhuan lā' natalaxca ixtatzanca'n.
13 Lā' tuncan Jesús huanilh huan capitán:
—Capit na minchic. Chu a'nchī kalhlaka'ī'nī'ta',
chuntza' natlahuani'ca'na'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus mātzeyīlh huan tasācua'.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Pedro
Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39

14 Lā' Jesús a'lh na ixchic Pedro lā' a'ntza'
laktzī'lh ixpuhuiti'. Ixchi'chīxni'n lā' ixmā'.
15 Jesús xa'malh na ixmacan lā' tapānūni'lh huan
tachi'chīxni'. Tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh
cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41

16 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', cālīmini'ca
Jesús lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā'
xla' xmān māpa'ksīlh lā' chuntza' cāmāxtulh huan

tlajana'nī'n. Lā' nā cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n.
17 U'tza' huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū chu
a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca'
hualh huā'mā': "Xla' māpānūlh a'nchī ī'tza'cā'hua'
ixuanī'ta'uj quina'n lā' nā a'nchī ī'xlejua'nanāuj lā'
quincāmaklhtīni' quinta'jatatca'n".

Ixpālacata huan a'ntīn titastālani'cu'tulh Jesús
Lc. 9.57-62

18 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh huan lhūhua'
tachi'xcuhuī't a'ntī ixtalītamacxti'li'mā'na,
māpa'ksīlh que calē'nca tintacut huan ka'tla' xcān
huan nac barco. 19 Lā' kalhatin xamākalhtō'kē'ni'
huan ley laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ictā'a'ncu'tunāni' chuxalhā napina'.

20 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n; pero quit tū' icka'lhī quinchic a'nlhā na'iclhtata.

21 Lā' ā'kalhatin a'ntī ī'sca'txtunu' ixuanī't, xla' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictachoko nac quinchic hasta a'xni'ca' namā'cnūcan quintāta'.

22 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Caquistāla'ni'. Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū huan nīn.

Jesús māca'cslīlh huan palha' ū'ni'
Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25

23 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco
lā' tatā'tojōlh ī'sca'txtunu'nī'n. 24 Lā' līhuan
ixtatacutmā'na, tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā'
ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco. Lā' Jesús

ī'lhtatamā'.
25 Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuānī lā' tahuanilh:
—¡Māpa'ksīni', caquilāmāpūtaxtūj! ¡Tā'cnūmā'nauj!
26 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Lā' ¿a'chī' lej jicua'nā'tit? ¡Tū' xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit!
Tuncan tā'kaquī'lh lā' cālacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān. Lā' chuntza' ca'cslalh.
27 Lā' huan chi'xcuhuī'n talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Tichūyā chi'xcu' xla'? ¡Hasta tzē cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'!

Kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Gadara a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n

Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39

28 Tintacut huan xcān ixuī' lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'ntza', tatapajtzūlh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixtahui'lāna'ncha' nac lhu'cu'. Ixtu'ca'n ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' ixtachuyā lā' ixtaca'tzanca'tzī. Nīn tintī' ixtatētaxtucu'tun a'ntza' ixpālacataca'n huan tamā'na kalhatu'.
29 Lā' tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—Icca'tzīyāuj palh hui'x ixO'kxa' Dios, pero quina'n tūna'j ictimāpalanauj con Dios. ¿Chā ta't para naquilāmāpātīnīyāuj a'xni'ca' tūna'j min huan chi'chini' a'ntū lhcācanī't?
30 Lā' tū' lej makat de a'ntza' ixtahuā'yamā'na lhūhua' pa'xni'.
31 Lā' huan tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:
—Palh naquilāmāxtuyāuj na ixchakānca'n huan chi'xcuhuī'n, caquilāmakxtekui na'ictanūyāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

32 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Capitittza'.

Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan
chi'xcuhuī'n lā' tatanūlh huan na ixchakānca'n
huan lhūhua' pa'xni'. Lā' chu tuncan huan lhūhua'
pa'xni' tatu'jnun ta'a'lh nac cā'pūtatonkopūn lā'
tatojōcha' nac xcān lā' a'ntza' tajicsua'kō'lh.

33 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamak-
taka'lhmā'na huan lhūhua' pa'xni', xlaca'n
tajicua'lh lā' tatu'jnulh huan nac cā'lacchicni'.
Lā' a'xni'ca' tachā'lh, tahuankō'lh ixlīhuāk a'ntū
cāpātle'keni'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaka'lhī
huan tlajana'nī'n. 34 Lā' tuncan ixlīhuākca'n
xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' talaka'lh Jesús
a'nlhā ixuī'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza', lej
tasqui'ni'lh Jesús que ca'a'lh de na ixti'ya'tca'n.

9

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't
Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26

1 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā'
a'lh tintacut lā' chā'lh nac Capernaum a'nlhā
ixā'lacchicni'. 2 Lā' līmini'cancha' kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixmā' na ixlaklaj. Lā'
a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchīn takalhlaka'ī'lh que
ixka'lhlī līmāpa'ksīn, xla' huanilh huan ī'tza'ca':

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Quit
icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.

3 Lā' tuncan makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
tapuhualh: "¿A'chī' chihuīna'n chuntza' huā'mā'
chi'xcu'? Tā'talacastuccu'tun Dios. Nīn tintī'
tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n,

xmān Dios". 4 Lā' Jesús, como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:
—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na
mi'a'clhcunucca'n? 5 Icuanilhtza' huan ī'tza'ca':
"Iccāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'", pero tū'
tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh:
"Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'",
chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'. 6 Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' tuncan Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't:
—Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.
7 Lā' tuncan huan chi'xcu' tā'kaquī'lh lā' lē'lh
ī'xti'cat lā' a'lh na ixchic. 8 Lā' huan tachi'xcuhuī't,
a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', tajicua'lh. Lā' tamāpāxuhuīlh Dios como ixcāmaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn huan chi'xcuhuī'n.

Jesús māta'sīlh huan Mateo para nastālani'
Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32

9 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Mateo. Xla' ixuī' a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā' huanica:
—Caquistāla'ni'.
Lā' tuncan Mateo tāyalh lā' stālani'lh.
10 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' nac lakatin chic, tachā'lh lhūhua' mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n.
Lā' ixlīhuākca'n ixcātā'huā'yamā' Jesús lā'
ī'sca'txtunu'nī'n. 11 Lā' a'xni'ca' makapitzīn

fariseosnu' talaktzī'lh huā'mā', xlaca'n takalhasqui'nīlh huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:

—Lā' ¿a'chī' mimākalhtō'kē'ni'ca'n cātā'huā'yan huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey?

12 Lā' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' cāhuanilh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū'
tamaclacasqui'n huan doctor, xmān huan
ī'tza'ca'nī'n. 13 Capittit lā' casca'ttit a'ntū
huanicu'tun huā'mā' a'ntūn tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios: "Quit ā'chulā' iclacasqui'n nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tū' tanto iclacasqui'n naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'". Chuntza' tzo'kcanī't. Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n como iclacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī tū' huā'yancan

Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39

14 Lā' ā'calīstān huan a'ntī ixtastālani' Juan huan Mā'kpaxīni', xlaca'n talakmilh Jesús. Lā' takalhasqui'nīlh:

—Quina'n lā' huan fariseosnu' maklhūhua' ictasca'jayāuj lā' tū' icuā'yanāuj tintacuj ixpālacata Dios. Lā' ¿a'chī' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan?

15 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Līhuan huī' huan squi'nīni', tū' talakaputza. Namin lakatin

chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza lā' tū' catitahuā'yalh ixamigos—a'xni'ca' Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nīn tintī' nachu'cu huan xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimī lā' ā'chulā' naxtī'ta huan xamasni'.
17 Lā' huan xaxcān uva a'ntūn tūna'j xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' xako'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlīlalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva —cāhuanilh Jesús. U'tza' huā'mā' līchihuīna'mā' ixlīmāsca'tīnca'n israelitas lā' ixlīmāsca'tīn Jesús a'ntū xasāsti'.

Ixpālacata huan ixtzu'ma'jāt huan xapuxcu' israelitas lā' nā ixpālacata huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús

Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56

18 Lā' līhuan Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', chā'lh kalhatin xapuxcu' de huan israelitas. Xla' tatzokostani'lh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:

—Nīlhcus quintzu'ma'jāt. Lā' a'yuj nīlhtza', palh hui'x napina' lā' naxa'ma'ya', xla' nalakahuanchoko.

19 Lā' Jesús tāyalh lā' tā'a'lh huan chi'xcu'.
Nā ī'sca'txtunu'nī'n nā tatā'a'lh. 20 Tuncan milh
kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Lā' ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta ī'sta'ja ixka'lhni'. Tapajtzūlh
ixkēn Jesús lā' xa'malh ixtampān ixlu'xu' 21 como
puhualh chuntza': "Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā'

na'ictzeyan", puhualh. 22 Lā' Jesús talakspi'tli lā'
laktzī'lh huan puscāt lā' huanilh:

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Tzeyanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus ixtzeyanī'ttza'.

23 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh na ixchic huan
xapuxcu' israelitas, cālaktzī'lh huan músicos
a'ntī natatā'a'n a'xni'ca' namā'cnūcan. Lā' huan
tachi'xcuhuī't lej ixtata'samā'na. 24 Lā' Jesús
cāhuanilh:

—Catapānū'tit de huā'tzā'. Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't. Xmān lhtatamā'.

Lā' xlaca'n talītzī'nli.

25 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh huan
tachi'xcuhuī't, xla' tanūlh a'nlhā ixmā' huan
tzu'ma'jāt lā' macachi'palh. Lā' huan tzu'ma'jāt
tā'kaquī'lh. 26 Lā' chuxalhā nac huanmā' ti'ya't
a'kahualh a'ntū pātle'keni'lh huan tzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', tatzuculh tastālani' kalhatu' lakatzī'nī'n. Lā' palha' tahuanilh:

—¡Caquilālakalhu'mauj, hui'x a'ntī ixtā'nat David!

28 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac chic, huan
lakatzī'nī'n tatapajtzūlh. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā kalhlaka'ī'yā'tit palh tzē na'iccāmālacahuānīpalayāni'?

Lā' takalhtīlh:

—Chuntza' ickalhlaka'ī'yāuj, Māpa'ksīni'.

29 Lā' tuncan Jesús cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n
lā' cāhuanilh:

—Calalh chu a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.

30 Lā' tatzeyalh ixlakastapunca'n lā'
talacahuāna'lh. Lā' tuncan Jesús lej cāmāpa'ksīlh:

—Calī'hui'lī'tit nīn tintī' namāca'tzīnī'yā'tit.

31 Lā' a'yuj chuntza' cāhuanica, a'xni'ca' tatax-
tulh xlaca'n tatzuculh tahuani chā'tin chā'tin a'ntū cātlahuani'lh Jesús. Lā' ū'tza' talīca'tzīkō'lh lakachu nac huā'mā' ti'ya't.

Jesús mātzeyīlh huan kō'ko'

32 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu huan a'ntī lakatzī'nī'n ixtahuanī't, a'xni'ca' līmini'ca Jesús kalhatin kō'ko'. Lā' huan kō'ko ixka'lhī huan
tlajana'. 33 Lā' a'xni'ca' Jesús māxtulh huan tlajana',
chu tuncan tzuculh chihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:

—Tū' maktin tasu'yunī't hua'chi ixtā'chuntza' huā'mā' catūhuā na quinti'ya'tca'n quina'n israeli-
tas.

34 Lā' huan fariseosnu', xlaca'n ixtahuan:

—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti' a'ntī xapuxcu' tlajana'nī'n. U'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

Jesús cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't

35 Jesús ixtētaxtutēlha lakatunu' cā'lacchicni' lā' huan ranchosnu'. Lā' ixtētanūtēlha nac lakatunu' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu. Lā' ixcā'a'cta'sana'ni' a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n. Lā' nā ixcāmātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt.
36 Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh huan tachi'xcuhuī't, lej cālakalhu'malh como ixcāpāta'lamā' lā' ixtalakachā'ni'. Cālaktzī'lh hua'chi borregos a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixmaktaka'lhna'ca'n.
37 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Stu'ncua' lhūhua' a'nan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun. Xlaca'n hua'chi a'nlhā lej
lana'lh lā' tisputa tasācua'nī'n para na'ī'can.
38 Dios ū'tza' ixtēcu' huan a'nlhā lej lana'lh.
U'tza' nalīsqui'ni'yā'tit Dios que cacāmacamilh
chi'xcuhuī'n a'ntī nacāmāsu'ni' huan xatzey
tachihuīn huan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun
—cāhuanilh.

10

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16

1 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu'
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para
natamāxtu huan tlajana'nī'n lā' para nacāmātzeyī
chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt.
2 Huā' tamā'na ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu'
sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n a'ntī cāmāpacuhuīcan
apóstoles: huan xapū'la, xla' Simón a'ntī ixlītāpātu'
ixtacuīni' Pedro, lā' ī'stancu Andrés; lā' nā Jacobo lā'
Juan a'ntī ixo'kxa'n huan Zebedeo ixtahuanī't; 3 lā'
nā Felipe lā' Bartolomé lā' Tomás lā' huan Mateo
a'ntī mātā'jīni' impuestos ixuanī't; lā' nā Jacobo
a'ntī ixo'kxa' Alfeo; lā' Lebeo a'ntī ixmāpācuhuīcan
Tadeo; 4 lā' nā Simón a'ntī ixtapa'ksī con huan
cananistasna'; lā' nā Judas Iscariote a'ntī ā'calīstān
namacamāstā' Jesús.

Jesús cāmāpa'ksīlh huan kalhacāujtu' para natamāstū'nca ixtachihuīn Dios
Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6

5 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmacā'lh huā' tamā'na
kalhacāujtu', xla' chuntza' cāmāpa'ksīlh lā'
cāhuanilh:

—Tū' catipintit timāsu'yu'yā'tit a'nlhā
talahui'lāna'ncha' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas lā'
tū' titanū'yā'tit huan na ixā'lacchicni'ca'n huan
samaritanosnu'. 6 Napinā'tit nacāmāsu'ni'yā'tit
huan xalanī'n nac Israel. Xlaca'n hua'chi
borregos a'ntīn tatza'nkānī't. 7 Capintit lā'
na'a'cta'sana'nā'tit chuntza': "Tapajtzūmā'tza'
a'xni'ca' natasu'yu a'nchī Dios nacāmāpa'ksīkō'
tachi'xcuhuī't". 8 Cacāmātzeyī'tit huan
ī'tza'ca'nī'n lā' cacāmālakahuanīchoko'tit huan
nīnī'n. Cacāmātzeyī'tit huan leprosos a'ntīn
tamasmā'na ixquinītca'n lā' cacāmāxtutit huan
tlajana'nī'n. Hui'xina'n tū' catimāpala'tit huā'mā'
līmāpa'ksīn a'ntū iccāmaxquī'yāni' lā' chuntza'
tū' caticāmātā'jī'tit a'xni'ca' nacālīmātzeyī'yā'tit
quilīmāpa'ksīn.

9 'Tū' camojō'tit tumīn de oro nīn de plata
nīn de cobre na mimbolsaca'n a'xni'ca' nap-
inā'tit. 10 Lā' tū' calī'pintit mimorralhca'n nīn
pūtu' milu'xu'ca'n. Xmān nalī'pinā'tit milu'xu'ca'n
a'ntū lhakā'nī'ta'ntit. Tū' nalī'pinā'tit nīn zapato
nīn mimpāla'cca'n. Huan a'ntī māsu'yumā' ix-
tachihuīn Dios maclacasqui'n namāhuī'can a'nlhā
māsu'yumā'.

11 'A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni'
o nac lakatin rancho, naputzayā'tit kalhatin
tzeyā chi'xcu' a'ntī nacāmānūyāni' na ixchic. Lā'
natachokoyā'chipintit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit
de huanmā' cā'lacchicni'. 12 Lā' a'xni'ca'
natanū'yā'tit huan nac chic, nacāhuaniyā'tit: "Dios
cacāsicua'lanālīlh a'ntīn tahui'lāna' nac huā'mā'
chic". 13 Palh con tapāxuhuān cātamānūyāni'
na ixchicca'n, Dios nacāsicua'lanālī xlaca'n.

Lā' palh tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n, tū'
caticāsicua'lanālīca. 14 Lā' palh tū' cātamānūyāni'
nac pātin chic o lakatin cā'lacchicni', lā' palh
tū' cātakaxmatāni', tuncan cataxtutit. Lā'
a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit huan pokxni'
de mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que
xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.
15 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'xni'ca' namin
huan chi'chini' lā' Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej
natapātīni'n. Dios ā'chulā' nacālakalhu'man xlaca'n
xalanī'n nac Sodomo lā' Gomorra que xalanī'n
huanmā' cā'lacchicni' a'ntīn tū' takaxmatcu'tun
—hualh Jesús.

Cāmacaputzacan a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Cuenta catlahua'tit! Quit iccāmacā'nāni' lā'
nala'yā'tit hua'chi borregos na ixlaclhni'ca'n
huan lobos. Lej skalalh cala'tit hua'chi huan
lūhua'. Lā' cala'tit hua'chi tantzasnān a'ntūn tū'
lāsta'la. 17 Catamaktaka'lhtit como chi'xcuhuī'n
nacātamacamaxquī'cu'tunāni' huan māpa'ksīni'nī'n
lā' nacātatucsāni' na ixlītokpānca'n israelitas.
18 Lā' nacātamālacapū'yāni' na ixlacapūnca'n
gobernadores lā' reyes xmān por quimpālacata.
Chuntza' tzē nacāhuaniyā'tit huan xatzey
tachihuīn calacan xlaca'n lā' nā nacāhuani'yā'tit
huan a'ntīn tū' israelitas. 19 Pero tū'
catilē'capintit a'nchī nalītamaktāyayā'tit nīn a'ntū
nacākalhtīyā'tit a'xni'ca' nacāmacamaxquī'yāni'
huan māpa'ksīni'nī'n. A'xni'ca' nachipinā'tit
a'ntza', Dios nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū
nacāhua'ni'yā'tit xlaca'n. 20 Tū' māni'

mintachihuīnca'n a'ntū nachihuīna'nā'tit. Huan Espíritu Santo, ū'tza' a'ntī nacāmāchihuīnīyāni'.
21 'Huan chi'xcuhuī'n natamacamāstā' ixtā'timīnca'n para nacāmaknīcan lā' huan xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n. Huan o'kxa'n natatā'kaquī' contra ixnatātana'ca'n lā' natamāmaknīnīni'n.
22 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni' como tapa'ksī'yā'tit con quit. Lā' huan a'ntīn tzancs natatāya lā' tū' natataxtutāya na quintej a'yuj lej tapātīni'mā'na, ū'tunu'n nacāmāputaxtūcan.
23 'Lā' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni' nac lakatin cā'lacchicni', cataxtutit lā' capintit ā'lacatin. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que tū' catitētaxtukō'tit ixlīhuākca'n ixā'lacchicni'ca'n israelitas para namāsu'yuyā'tit quintachihuīn a'xni'ca' namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
24 'Huan sca'txtunu' tū' tasqui'nī hua'chi ixmākalhtō'kē'ni'. Lā' huan tasācua' tū' tasqui'nī hua'chi ixpatrón.
25 Līpāxūj huan sca'txtunu' a'ntīn tzē namālacastuca ixmākalhtō'kē'ni' lā' nā huan tasācua' a'ntīn tzē namālacastuca ixpatrón. Palh lakapalacanī'ttza' huan a'ntī māpa'ksīni'n huan nac chic lā' māpācuhuīcanī'ttza' Beelzebú, ā'chulā' nacālakapalacan ā'makapitzīn xalanī'n nac huā'mā' chic —cāhuanilh Jesús. U'tza' a'ntū līchihuīna'mā' Jesús lā' nā ī'sca'txtunu'nī'n.

Tichū tasqui'nī najicua'ni'can
Lc. 12.2-9

26 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' tū' caticājicua'ni'tit tachi'xcuhuī't. Ixlīhuāk a'ntūn tatzē'knī't, ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can.
27 Huan a'ntū quit iccāhuanini' a'nlhā quē'stuca'n,

ū'tza' nacāhuaniyā'tit cā'lacapūlhūhua'. Lā'
huan a'ntū quit lakatzē'k iccāhuaniyāni',
ū'tza' lej palha' nahuanā'tit chuxalhā. 28 Tū'
caticājicua'ni'tit chi'xcuhuī'n a'ntīn tzē natamaknī
mimacni'ca'n pero tūla tamāpa'ksī milīca'tzīnca'n.
Najicua'ni'yā'tit Dios a'ntīn tzē nacāmāsputū
mimacni'ca'n lā' milīca'tzīnca'n nac pūpātīn.

29 ’¿Chī ixtapalh huan tantzictzi? Stā'can tantu'
por macsti'na'j tumīn. Lā' quinTāta'ca'n nac
a'kapūn cuenta natlahua a'xni'ca' minācha' lakatin
tantzictzi. 30 Lā' chā'tunu' de hui'xina'n hasta
cātapūtle'keni'ni' kanatunu' miya'jca'n. 31 U'tza' tū'
tilījicua'nā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī'yā'tit hui'xina'n
que lhūhua' tantzictzi —hualh Jesús.

A'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' que tatapa'ksī con Cristo
Lc. 12.8-9

32 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' huan a'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' palh
tatapa'ksī con quit, xlaca'n quit na'iccālakapasa
a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n nac
a'kapūn. Lā' chuntza' quit nā na'icuan palh
xlaca'n tatapa'ksī con quit. 33 Lā' huan a'ntī
naquintakalhtatzē'ka cā'lacapūlhūhua', xlaca'n
quit na'iccākalhtatzē'ka a'xni'ca' natatāya na
ixlacapūn quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús cāmā'kapitzī tachi'xcuhuī't
Lc. 12.51-53; 14.26-27

34 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' tipuhua'nā'tit palh quit icmilh para que
chu lakatin nala ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't

lā' chuntza' tū' catalāsta'lalh nac huā'mā' quilhtamacuj. Tū' ū'tza' quilītlōt. Na'iccāmā'kapitzīyāni'.
35 Icmilh icmā'kaquī' huan o'kxa' contra ixtāta' lā' na'icmā'kaquī' huan tzu'ma'jāt contra ixtzī't lā' nā huan puscāt contra ixtzī't ixkōlu'.
36 Lā' ū'tza' natalīla lītā'ca'tza xalanī'n na ixchakān huan lakatin chic.

37 ’Huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixtzī'tca'n o ixtāta'ca'n que quit, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. Lā' nā huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixo'kxa'ca'n o ixtzu'ma'jātca'n que quit, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit.
38 Lā' huan a'ntīn tūla tatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' por quimpālacata, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit.
39 Huan a'ntī natataxtutāya de na quintej como tū' tapātīni'ncu'tun por quimpālacata, xlaca'n tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n nac a'kapūn. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj ixtanīlh por quimpālacata, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.

A'ntū natlajacan
Mr. 9.41

40 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū hui'xina'n nacāhuani'yā'tit, nā chuntza' nata'a'ka'ī' a'ntū quit icuan. Lā' palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū icuan, nā chuntza' nata'a'ka'ī' huan a'ntī quimacamilh.
41 Lā' palh catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin a'cta'sana' como taca'tzī palh Dios macaminī't, chuntza' ū'tunu'n natatlaja chu a'cxtim hua'chi huan a'cta'sana'. Lā' palh catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin tzeyā chi'xcu' xmān porque tzey xla', chuntza' ū'tunu'n chu a'cxtim natatlaja hua'chi huan tzeyā chi'xcu'.
42 Lā' catīhuā a'ntī natā'hua'

macsti'na'j xcān ā'kalhatin a'yuj catīhuāyā chi'xcu', lā' palh natā'hua' ā'kalhatin porque tapa'ksī con quit, ixlīstu'ncua' Dios namāpala —hualh Jesús.

11

Ixlacscujni'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni' talaka'lh Jesús

Lc. 7.18-35

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh
ī'sca'txtunu'nī'n, taxtulh de a'ntza' lā' a'lh.
Ixtētaxtutlā'huan ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'nlhā
pajatzu para namāsu'yu lā' na'a'cta'sana'n.

2 Lā' Juan huan Mā'kpaxīni' ixtanūma' nac
pūlāchī'n. Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca a'ntū
ixtlahuamā' Jesús, tuncan cāmacā'lh kalhatu'
ī'sca'txtunu'nī'n para natalaka'n Jesús 3 lā'
natakalhasqui'nī:

—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī namin o maclacasqui'n na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin?

4 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū
laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit.
5 Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n
talacahuāna'n lā' huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan.
Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n,
xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū'
ixta'a'kahuāna'n, chuhua'j takaxmata. Lā' nā
cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī ixtanīnī'ttza'.
Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī
līpānīn talahui'lāna'. 6 Līpāxūj huan a'ntī pō'ktu
quilīpāhuan —cāhuanica ī'sca'txtunu'nī'n Juan.

7 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'nī't, Jesús tzuculh
cātā'kalhachihuīna'n huan tachi'xcuhuī't ixpālacata
Juan. Lā' cākalhasqui'nīlh:

—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't,
¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū' quīla'tit para
nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi
kantin chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'. 8 ¿A'chī'
quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin
chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't lhakā'nanī't. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't
talhakā'nanī't, xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n
reyes. 9 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit
kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit
kalhatin a'cta'sana'. 10 Lā' huā'mā' a'cta'sana'
ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan
tatzo'knī't chuntza' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni'
para nacāxmāpī' mintej.

11 Stu'ncua' huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni' que
na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin
a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan. Pero huan
a'ntī līhua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō'
ixlīhuāk, xla' más xaka'tla' que Juan.

12 'Desde a'xni'ca' tzuculh a'cta'sana'n Juan
huan Mā'kpaxīni', maklhūhua' tatanūcu'tulh a'nlhā
Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' hua'chilh palha'
talāpi'ta'mā'na para que natasātanū. 13 Ixlīhuākca'n
huan a'cta'sana'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na
a'nchī namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios
namāpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'. Lā'
nā chuntza' tatzo'kni' na ixley Moisés. Lā'
talīchihuīna'lh hasta a'xni'ca' milh Juan. 14 Lā' a'yuj
tū' nakalhlaka'ī'cu'tunā'tit a'ntūn taquilhchā'lh,

pero huā'mā' Juan ū'tza' huan a'cta'sana' Elías
a'ntī ixka'lhīpā'na'ntit. 15 Cuenta catlahua'tit a'ntū
kaxpatā'tit.
16 '¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan
chi'xcuhuī'n a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j? Tatasu'yu
hua'chi camana' a'ntīn takamāna'mā'na nac
lītamāuj. Lā' cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani:
17 "A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan līskoli',
hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' lu'cxtit. Lā' a'xni'ca'
ictlī'uj hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit
lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?" tahuan.
18 Milh Juan lā' tū' ko'tli lā' a'katunu' tū' huā'yalh
tintacuj. Lā' hui'xina'n lē'ksa'nā'tit lā' hua'nā'tit
palh xla' ka'lhī huan tlajana'. 19 Lā' ā'calīstān
quit icmilh. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
lā' icua' xcān lā' chuxatū quimālacnūni'can lā'
pō'ktu icuā'yan. Lā' nā quilālē'ksa'nāuj lā' hua'nā'tit
palh quit lhūhua' icuā'yan lā' lej icko'ta. Lā'
hua'nā'tit que quit ixamigoca'n huan mātā'jīni'nī'n
impuestos lā' huan a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Pero
huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que
Dios macamilh Juan lā' nā quit —hualh Jesús.

Xalanī'n lakatu' cā'lacchicni' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Jesús

Lc. 10.13-15

20 Lā' tuncan Jesús tzuculh cālacaquilhnī huan
xalanī'n huan tamā'na cā'lacchicni' a'nlhā tlahualh
lhūhua' lē'cnīn. Cālacaquilhnīlh huan tachi'xcuhuī't
como tū' ixtaxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. Lā'
cāhuanilh:
21 —Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n
nac Corazín lā' xalanī'n nac Betsaida.
Nalakaputzayā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit.

Lej tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmā'ca'ca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej talakaputzalh ixpālacata
ixtalaclē'i'ca'n. 22 Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca'
Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarlīyāni' hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Tiro lā'
Sidón. 23 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum
puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn. Tū' stū'ncua'. Napinā'tit nac pūpātīn. Palh ixcātlahuacancha' cahuā huan lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Sodoma a'ntū cātlahuacanī't na milaclhpu'nanca'n, ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' Dios tū' ixmāsputūlh huan
cā'lacchicni'. 24 Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca'
Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarlīyāni' hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Sodoma lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni' pajtzu nac Sodoma —hualh Jesús.

Jesús hualh: Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxīyāni' Lc. 10.21-22

25 Lā' tuncan Jesús kalhtō'ka'lh lā' hualh:

—QuinTāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej
lakskalalhna'. 26 Chuntza' tla'hua' chu a'nchī
mintapuhuān.

27 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—QuinTāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū
a'nan. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios,
xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't
quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa' icca'tzī.
Nā nataca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu.
28 Cata'ntit milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī
u'cxca'tzīyā'tit que tzi'nca huan tūn tū' tzey
a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā' palha' scujpā'na'ntit
para namakapāxua'yā'tit Dios. Cata'ntit lā' quit
na'iccāmājaxīyāni'. 29 Caquilā'a'kahuāna'ni'uj lā'
caquilāmaksca'tui. Līlacatzucu na'iccāhuanilē'nāni'
lā' quit tū' icka'tla'jca'tzī. Lā' quit tzē icmātza'ta'tī
mi'a'clhcunucca'n. 30 Tū' jicslīhua' quilīmāsca'tīn
lā' tzē natlōkentaxtūyā'tit —hualh Jesús.

12

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan huan sca'txtunu'nī'n ta'ī'lh huan trigo

Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5

1 Lā' ā'calīstān Jesús ixtlā'huantēlha nac cā'tacuxtu.
Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ixuanī't. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n ixtatzi'ncsa lā' tatzuculh ta'ī' mac-
stina'j huan trigo lā' tahua'lh.

2 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' cālaktzī'lh,
tahuanilh Jesús:

—Cala'ktzi'. Tascujmā'na misca'txtunu'nī'n lā'
chuhua'j huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Tū'
ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.

3 Lā' Jesús cākalhtīlh lā' cāhuanilh:

—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh
David maktin huā? Ixtzi'ncsa xla' lā' a'ntī
ixcātā'a'mā'. 4 Lā' tatanūlh na ixchic Dios lā'
tahua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't

Dios. Lā' tū' līmakuan ixtahua'lh huā'mā' pāntzi.
Xmān huan curasna' tzē natahua'. 5 Lā' ¿chā
tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit huan nac ley a'ntūn
tzo'kli Moisés? Huan palh huan curasna'
a'ntīn tascuja nac xaka'tla' lītokpān pō'ktu
tatlōkentaxtū ixlītlōtca'n. Lā' a'yuj tatlahua
a'ntūn tū' līmakuan tlahuacan huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan, lā' tū' puhuancan palh xlaca'n
tatlahua talaclē'i'. Lā' tū' puhuancan palh xlaca'n
tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ley. 6 Lā' iccāhuaniyāni'
que huā'tzā' a'nan catīhuā a'ntī līhua'ca' tasqui'nī
que huan xaka'tla' lītokpān. 7 Hui'xina'n tū'
māchekxīnī'ta'ntit a'ntū huanicu'tun a'nlhā
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quit lej
iclacasqui'n nacālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn
lā' tū' tanto iclacasqui'n naquilā'a'ksajuī'yāuj
huan animalhna'". Palh ixmāchekxī'tit cahuā
huā'mā' tachihuīn ixpālacata cālakalhu'mancan,
tū' ixcālē'ksa'nīni'ntit quisca'txtunu'nī'n a'ntīn tū'
tatlahuamā'na talaclē'i'. 8 Quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't
Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11

9 Lā' tuncan Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tanūlh
nac lakatin ixlītokpānca'n israelitas. 10 Lā' ixuī'
a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't. Lā'
como ixputzamā'ca a'nchī nalē'ksa'nīni'ncan Jesús,
kalhasqui'nīca:

—¿Chā makxtekcan namātzeyīcan huan ī'tza'ca'
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

11 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Palh kalhatin de hui'xina'n ixka'lhī'tit mimborregoca'n a'ntū ixtojōlh huan nac pūlhmā'n taponkni', ¿chā tū' ixmāxtutit a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
12 Lā' más ixtapalh kalhatin chi'xcu' que lakatin borrego. Chuntza' tzē tlahuani'can ā'kalhatin a'ntū xatzey lā' maktāyacan huan ā'kalhatin a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
13 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':

—Castu'ncti mimpeken.

Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixpeken, ixtzeyanī'ttza' lā' ixtā'chuntza' ixuanī't kentin ixpeken.
14 Tuncan tataxtulh huan fariseosnu' lā' māni' ū'tunu'n tapāstacli a'nchī natalīmāmaknīnīni'n Jesús.

A'ntūn taquilhchā'lh ixpālacata Jesús

15 Lā' a'xni'ca' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na, lā' a'lh ā'lacatin lā' līlhūhua' tastālani'lh. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh huan
ī'tza'ca'nī'n 16 lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catahualh tichū ū'tza'.
17 Chuntza' tlahualh para natlōkentaxtū a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli a'ntū hualh Dios:

18 Huā'mā' quintasācua' a'ntī iclacsacli lā' lej icpāxquī' lā' xla' lej quimakapāxuhua.
QuiEspíritu natā'a'n lā' nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas a'nchī xa'nca na'iclacāxtlahuakō'.
19 Xla' tū' nalacaquilhnīni'n lā' tū' nata'sa.
Lā' tū' palha' nachihuīna'n nac cā'tejen para que cuenta natlahuacan xla'.
20 Xla' nacāmaktāya huan a'ntīn tū' lactli'hui'qui a'ntī hua'chi xkoli' a'ntū xmū'tcanī't.
Lā' tū' nacālakmaka'n huan a'ntīn tū' xa'nca takalhlaka'ī'.
Xlaca'n hua'chi pūmaksko a'ntūn tū' xa'nca maksko lā' slam slam la.

Nacāmaktāya hasta a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'ti'ya'tna'.
21 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nataka'lhītī para
nacāmaktāya.
Chuntza' tzo'kli huan profeta Isaías.

Ixuancan palh Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10

22 Lā' tuncan lē'ni'ca Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī
lakatzī'n lā' kō'ko' ixuanī't porque ixka'lhī huan
tlajana'. Lā' Jesús mātzeyīlh lā' xa'nca ixlak-
tzī'n lā' tzuculh chihuīna'n. 23 Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' ixtā'nat David a'ntī
xa'icka'lhīmā'nauj?
24 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' takaxmatli
huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan
Beelzebú a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n. Lā'
ū'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.
25 Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na lā'
cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi
lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n makān.
Natalāmāsputūkō'. Lā' palh xalanī'n lakatin
cā'lacchicni' o lakatin familia tatapitzi lā' talātucsa,
tū' catitatāyani'lh. 26 Lā' palh ixlīmāpa'ksīn
huan xapuxcu' tlajana'nī'n a'ntū iclīmāxtu
ā'lakatin tlajana', chuntza' talacpitzi huan
līmāpa'ksīn. Lā' tū' catitāyani'lh. 27 Hui'xina'n
hua'nā'tit palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n
con ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú. Lā' ¿tichū
ixlīmāpa'ksīn a'ntū cālīmāxtu huan tlajana'nī'n
xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con hui'xina'n? Chuntza'

māni' xlaca'n tamāsu'yu palh tū' stu'ncua' a'ntū
quilālē'ksa'nīni'nāuj. 28 A'ntū quit iccālīmāxtu huan
tlajana'nī'n, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
U'tza' huanicu'tun palh Dios cāmāsu'ni'yāni'
a'nchīn tzuculhtza' māpa'ksīni'n huā'tzā' nac
cā'ti'ya'tna'.

29 ’Tūla tanūcan para namakka'lhancan catūhuā
na ixchic huan tli'hui'qui chi'xcu' palh tū' pū'la
nachī'can huanmā' chi'xcu'.

30 ’A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, xla'
quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū' quintā'scuja, ū'tza'
lactlahuana'n.

31 ’U'tza' iccālīhuaniyāni' palh tzē
nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuākca'n ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan.
Lā' palh catīhuā nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua
huan Espíritu Santo, xla' tūlalh catimāsputūnu'ni'ca.
32 Lā' palh catīhuā nalīchihuīna'n contra huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, namāsputūnu'ni'can. Lā'
palh catīhuā nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua
huan Espíritu Santo, xla' tū' catimāsputūnu'ni'ca
nīn huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj nīn a'ntza'
nac ā'lakatin quilhtamacuj a'ntū namin —hualh
Jesús.

Līlakapascan huan qui'hui' por ixtō'ca't
Lc. 6.43-45

33 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh tzey huan qui'hui', namāstā' tzey
ixtō'ca't. Lā' palh tū' tzey huan qui'hui',
tū' tzey nala ixtō'ca't. Chu a'nchī māstā'
ixtō'ca't, chuntza' līlakapascan huan qui'hui'.
34 Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntūn tzēhuanī't
tasu'yu pero ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū tzey nala

huan tachihuīn a'ntū cāquilhtaxtuyāni' a'xni'ca' tū'
tzey mintapāstacna'ca'n? Chu a'nchī pāstacā'tit,
chuntza' nachihuīna'nā'tit. 35 Tzey nala a'ntū
nahuan kalhatin tzeyā chi'xcu' como tzey
ixtapāstacna'. Lā' tū' tzey catihualh a'ntū nahuan
kalhatin tū' tzeyā chi'xcu' como ko'hua'jua'
ixtapāstacna'. 36 Lā' iccāhuaniyāni' que namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nacālacāxtlahuakō'.
Lā' a'xni'ca' nala, maclacasqui'n ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't natahuani Dios tuchū ixpālacata
chuxatūyā tachihuīn a'ntū chu tlakaj tahualh.
37 Chu a'nchī chihuīna'nī'ta'ntit, chuntza'
nahuancan palh cātalīyāhuayāni' o palh lacuan
hui'xina'n —hualh Jesús.

Tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh tasqui'ni'lh Jesús catlahualh lē'cnīn

Mr. 8.12; Lc. 11.29-32

38 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', quina'n iclak-
tzī'ncu'tunāuj lakatin ka'tla' lē'cnīn para
naquilāmālacstū'ncni'yāuj palh stu'ncua' Dios
macaminī'ta'ni'.

39 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey lā'
a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tasqui'n
lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' xmān nacāmāsu'ni'can
huan lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás.
40 Lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa Jonás
ixtojōma' na ixchakān huan ka'tla' squī'ti' lā'
xalakahuan taxtulh. Nā chuntza' quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nā na'ictachoko lakatu'tun
chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa na ixchakān

huā'mā' ti'ya't. 41 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nínive natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás. 42 Lā' nā huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū napūlacāxtlahuakō'. Nacālē'ksā'nīni'nāni' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū' quilākaxmatni'cu'tunāuj —hualh Jesús.

Ixpālacata huan tlajana' a'ntūn taspi'tli Lc. 11.24-26

43 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' nakaksa a'nlhā najaxa, napuhuan: 44 “Na'ictaspi'tchokopala a'nlhā ictaxtulh”. Lā' a'xni'ca' naquītaspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scaya'ncyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't, lā' a'nlhā nīn tintī' a'nan. 45 Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'nī'n lā' más xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' más ko'hua'jua' nala huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin

tlajana'. Lā' nā chuntza' nacāpātle'keni' xlaca'n a'ntīn tū' tzey lā' tahui'lāna' chuhua'j.

Ixpālacata ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21

46 Lā' Jesús ixcātā'chihuīna'mā'cus huan
tachi'xcuhuī't a'xni'ca' tachā'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn.
Ixtatachoko kēpūn lā' ixtatā'chihuīna'ncu'tun Jesús.
47 Lā' huanica Jesús:

—Tayāna' kēpūn mintzī't lā' mintā'timīn lā' mat tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.

48 Lā' Jesús kalhtīlh huan a'ntī ixmāca'tzīnīnī't:

—¿Tichū quintzī't? Lā' ¿tichū quintā'timīn?

49 Lā' tuncan Jesús cāmacahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' hualh:

—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā'
quintā'timīn. 50 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī natatlahua
a'ntū lacasqui'n quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza'
quintā'tin lā' ū'tza' quintzī't.

13

Huan cha'nāna'
Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8

1 Huā'mā' chi'chini' Jesús taxtulh de huan nac
chic lā' a'lh na ixquilhtūn huan ka'tla' xcān. 2 Lā'
como lhūhua' tachi'xcuhuī't tatakēstokli a'nlhā
ixuī', Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tahui'lalh.
Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tatachokolh nac
huan ixquilhtūn huan xcān. 3 Lā' tuncan cāhuanilh
a'ntū hua'chi lītalacastuca para nacāmāsu'ni'.
Chuntza cāhuanilh:

—Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh nacha'n
ixti'ni'. 4 Lā' a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā' ixti'ni',
makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamilh huan

spūnnu' lā' tasacua'lh. 5 Lā' ā'makapitzīn tayujli
nac cā'chihuixni' a'nlhān tū' lhūhua' ixka'lhī
huan ti'ya't. Palaj pu'nli huā'mā' ti'ni' como
tū' lhūhua' ixka'lhī huan ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca'
chi'chini'lh, xachi'tin scōhualh como tūlalh
tlahualh ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn
ti'ni' huampala tayujli nac cā'lhtucū'nnu'. Lā'
huan lhtucū'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh. 8 Lā'
ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't
lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh
cien lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh tu'tumpu'xam
lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh pu'xamacāuj. 9 Palh
kaxpatnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

Jesús hualh a'chī' līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10

10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh
Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' pō'ktu tā'mālacastuca' para nacāmāsu'ni'ya' huan tachi'xcuhuī't?

11 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn
tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. Pero xlaca'n tūlalh catitaca'tzīlh. 12 Lā'
huan a'ntī natakalhlaka'ī', xlaca'n natasca'ta lā'
chuntza' natamāchekxī lā' ā'chulā' natakalhlaka'ī'.
Pero huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n
tū' catitasca'tli lā' natapātza'nkā a'ntū ixtaca'tzī.
13 U'tza' iccālīmāsu'ni' a'ntū tā'mālacastuccan.
Xlaca'n talaktzī'n pero tū' tamāchekxī a'ntū
huanicu'tun a'ntūn talaktzī'n. Nā takaxmata pero
tū' tamāchekxī a'ntūn takaxmata. 14 Chuntza'
xlaca'n tatlōkentaxtū chu a'nchī hualh huan
profeta Isaías a'nlhān tzo'kli chuntza':

Ixlīstu'ncua' que nakaxpa'tā'tit pero tū' catimāchekxī'tit.
Lā' ixlīstu'ncua' que nalaktzī'nā'tit pero tū' cuenta catitlahua'tit.
15 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh tū' taka'lhī ixtapāstacna'ca'n lā' cā'a'kachi'pacan lā' cālakachi'pacan.
Chuntza' tū' catitalacahuāna'lh lā' tū' catita'a'kahuāna'lh lā' tū' catitamāchekxīlh para nataxtāpalī huan ixtapāstacna'ca'n.
Lā' quit xa'iccāmāsputūnu'ni'lh lā' xa'iccāmātzeyīlh.
Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī Dios hualh.
16 Lā' Jesús huampā:
—Līpāxuhua'yā'tit como tzē lacahuāna'nā'tit lā'
tzē a'kahuāna'nā'tit lā' nā tzē namāchekxī'yā'tit.
17 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que huā' tamā'na
a'ntū cālaktzī'mpā'na'ntit, ū'tza' ixtalaktzī'ncu'tun
lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' lhūhua' tzeyā
tachi'xcuhuī't lā' tū' talaktzī'lh. Lā' nā chuntza'
huā' tamā'na a'ntū hui'xina'n kaxpa'tā'tit, ū'tza'
xlaca'n ixtakaxmatcu'tun lā' tū' takaxmatli.

Jesús māstū'ncli a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan
Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuhua'j cakaxpa'ttit a'ntū huanicu'tun huan
a'ntū tā'mālacastuccan ixpālacata huan cha'nāna'.
19 Huan a'ntīn takaxmata a'nchī nala a'xni'ca'
Dios namāpa'ksīni'n lā' tū' tamāchekxī, xlaca'n
hua'chi huan ti'ni' a'ntū yujli nac tej. Namin
huan ko'ti'ti' lā' nacāmāpātza'nkānī a'ntūn tasca'tli.
20 Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac cā'chihuixni', ū'tza'
tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takaxmata huan tachi-
huīn lā' lej talakatī. 21 Huā'mā' ti'ni' tū' ixka'lhī

pūlhmā'n ixtankāxē'k lā' tū' tāyani'lh. Nā chuntza'
huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī,
xlaca'n tū' makān tatāyani'. A'xni'ca' tapātī catūhuā
o cāmacaputzacan por ixpālacata a'ntūn takalh-
laka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxteka. 22 Lā' huan
ti'ni' a'ntū yujli nac cā'lhtucū'nnu', ū'tza' tasu'yu
hua'chi huan a'ntīn takaxmata lā' tamāchekxī.
Pero lej tapāstaca a'nchī natatlaja ixlīhua'tca'n
lā' a'nchī ricosnu' natalīla. Ixlīhuāk huā'mā'
cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka natapāstaca a'ntūn
takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī'
lā' ū'tza' huā'mā' hua'chi a'xni'ca' huan lhtucū'n
tamā'ktzī'lh huan ti'ni'. 23 Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli
a'nlhān tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi huan a'ntīn takax-
mata huan xatzey tachihuīn lā' tamāchekxī. Lā'
xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Ixlīhuākca'n
taka'lhī a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn
lej taca'tzī tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni' a'ntū
māstā'lh cien ixtō'ca't —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tūn tū' tzey ti'ni' a'ntū xua'ya'maka'nca a'nlhā cha'nca xatzey ti'ni'

24 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't
nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin chi'xcu' cha'nli
huan ti'ni' na ixtacuxtu. 25 Lā' lakatin tzī'sa
a'xni'ca' ī'lhtatamā' huan chi'xcu', ixtā'ca'tza
quīxua'ya'maka'lh huan tūn tū' tzeyā ti'ni'. 26 Lā'
a'xni'ca' ī'stacmā'tza' huan tacha'ni' a'xni'ca'
tasu'yulh huan tūn tū' tzey tacha'ni'. 27 Lā'
tuncan talakmilh ixtasācua'nī'n huan chi'xcu'
lā' takalhasqui'nīlh huan ixpatronca'n: “¿Chā tū'
huāk xatzey ti'ni' cha'nti na mintacuxtu? Lā' ¿chī
līpu'nli huā'mā' tūn tū' tzeyā tacha'ni'?” 28 Lā'
huan patrón cākalhtīlh: “Kalhatin quintā'ca'tza

quintlahuani'lh huā'mā'". Lā' tuncan huan
tasācua'nī'n takalhasqui'nīlh: "¿Chā lacasqui'na'
na'ica'nāuj na'iccāpu'lhuyāuj huan tū' tzey
chi'tin?" 29 Lā' xla' cākalhtīlh: "Tū', como lāsā'
nacāpu'lhu'yā'tit nā huan xatzey tacha'ni'. 30 Mejor
nacāmakxtekāuj chu a'cxtim catastacli hasta
a'xni'ca' na'ī'can. Lā' na'iccāhuani huan tasācua'nī'n
a'ntī nata'ī' que pū'la natataya huan tū' tzey
chi'tin lā' natachī' pixtunu' para nalhcuyucan.
Lā' ā'calīstān nata'ī' huan xatzey tacha'ni' lā'
natamāquī' na quimbodega".

Tā'mālacastucca ixpālacata xati'ni' mostaza
Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19

31 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:

—A'nchī natalīlhūhua'n a'ntī natakalhlaka'ī'
Dios, ū'tza' nala hua'chi lakatin ti'ni' de mostaza
a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't.
32 Huā'mā' ti'ni' stu'ncua' līhua'ca' xamactzi'na'j
que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ti'ni'. Lā' a'xni'ca'
nastackō', lej ka'tla' nala hasta ixtā'chuntza' a'katin
qui'hui'. Lā' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n
na ixpekenī'n.

Tā'mālacastucca ixpālacata huan levadura
Lc. 13.20-21

33 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:

—A'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n nala hua'chi
levadura a'ntū huan puscāt namojō nac
maktu'tun xatapūlhcān harina. Lā' naxcu'tankō'
huan tasquit.

Jesús līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.33-34

34 Huāk huā'mā' Jesús cāhuanilh huan
tachi'xcuhuī't lā' cālītā'chihuīna'lh a'ntū
tā'mālacastuccan. Lā' xmān chuntza'
ixcā'tā'chihuīna'n. 35 Chuntza' tlahualh lā' ū'tza'
lītlōkentaxtūlh a'ntū hualh huan profeta a'xni'ca'
tzo'kli huā'mā':
Na'iccālītā'chihuīna'nāni' huan a'ntūn
tā'mālacastuccan; na'icuan catūhuā a'ntūn
tatzē'knī't desde a'xni'ca' tzuculh huā'mā'
quilhtamacuj.

Jesús māstū'ncli ixpālacata huan tū' tzey ti'ni'

36 Lā' tuncan Jesús cāmakxtekli huan
tachi'xcuhuī't lā' xla' tanūlh huan nac chic. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj tuchū huanicu'tun huan
a'ntūn tā'mā'lacastucti huan tū' tzeyā ti'ni'.
37 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Huan a'ntī cha'nli huan xatzey ti'ni',
ū'tza' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 38 Lā'
huan ixtacuxtu, ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj.
Huan xatzey ti'ni' cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn
tatapa'ksī con Dios. Lā' huan a'ntūn tū' tzey ti'ni'
cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan
ko'ti'ti'. 39 Huan tā'ca'tza a'ntī xua'ya'maka'lh
huan tū' tzeyā ti'ni', ū'tza' māni' huan ko'ti'ti'.
Lā' a'xni'ca' ī'can, ū'tza' huanicu'tun a'xni'ca'
nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Lā' huan
tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' huan chi'tin, ū'tunu'n
huan ángeles. 40 Lā' chu a'nchī nacātayacan huan
tū' tzey chi'tin lā' nacālhcuyucan, chu a'cxtim
napātle'ke a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj.
41 Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāpa'ksī huan
ixángeles para nacātaya ixlīhuākca'n huan a'ntīn
tatlahua talaclē'i' lā' ixlīhuākca'n a'ntī tamāsu'ni'

ā'makapitzīn natatlahua talaclē'i'. Lā' nacāmaxtukō'
de a'nlhā xla' māpa'ksīni'n 42 lā' nacāmānū a'nlhā
nacālhcuyucan. A'ntza' natacalhuan lā' natalāxca
ixtatzanca'n. 43 Lā' xlaca'n a'ntīn tatlahua
ixlīmāpa'ksīn Dios, xlaca'n natatasu'yu a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n. Lā' lej tzēhuanī't natatasu'yu
hua'chi a'xni'ca' lej xkaka huan chi'chini'. Palh
kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tumīn a'ntū ixmā'cnūcanī't

44 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios
cālīmāpa'ksī ixtachi'xcuhuī't tzē nalīmālacastuccan
lhūhua' tumīn a'ntū mā'cnūcanī't nac ti'ya't. Lā'
namin kalhatin chi'xcu' lā' nakaksa huā'mā'
tumīn. Lā' xla' namā'cnūpala a'nlhā ixuī'. Lā'
lej līpāxūj na'a'n nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī
para natamāhua huā'mā' ti'ya't a'nlhā mā'cnūca
huan tumīn.

A'ntū lītalacastuca huan perla a'ntū lej tapala

45 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios
līmāpa'ksīni'n, ū'tza' hua'chi kalhatin tamāhuana'
a'ntī cāputzatēlha chihuix xalactzey a'ntū
huanican perlas lā' a'ntū nacāstā'. 46 Lā' a'xni'ca'
nakaksa lakatin a'ntū lej xatzey lā' lej tapala,
nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī lā' na'a'n natamāhua
huanmā' perla.

A'ntū lītalacastuca huan pūxuākna'

47 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't
ū'tza' hua'chi lakatin pūxuākna' a'ntū mojōcan
nac mar lā' nacātaya tāpālhūhua' squī'ti'. 48 Lā'

a'xni'ca' tzuma huan pūxuākna', huan squī'ti'ni'nī'n
natalē'n na ixquilhtūn mar lā' a'ntza' natatahui'la
lā' natalacsaca huan squī'ti'. Huan xatzey squī'ti'
nacāmojōcan nac chā'xta lā' huan a'ntūn tū' taka'lhī
ixtapalh, nacāmaka'ncan. 49 Chuntza' nala a'xni'ca'
nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Natataxtu
huan ángeles lā' nacālaclhmāxtu huan tū' tzey
tachi'xcuhuī't na ixlaclhpu'nanca'n xalactzey.
50 Lā' huan tū' tzey tachi'xcuhuī't nacāmānūcan
a'nlhā nacālhcuyucan lā' a'ntza' natacalhuan lā'
natalāxca ixtatzanca'n —hualh Jesús.

Huan xasāsti' catūhuā ka'lhī ixtapalh lā' nā xakōlūhua' ka'lhī ixtapalh

51 Tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā māchekxīyā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—U'huē, Māpa'ksīni', iccāmāchekxīni'yāni'.

52 Lā' tuncan cāhuanilh:

—A'xni'ca' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley nala quisca'txtunu', xla' nala hua'chi kalhatin patrón. Nala hua'chi kalhatin patrón a'ntī cāka'lhī lhūhua' maclacasqui' lā' ca'tzī a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā xala' makān lā' a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā a'ntū sāsti'cus para nacāmaktāya ixfamilia. Chuntza' nala kalhatin a'ntīn tū' namakxteka huan līmāsca'tīn a'ntū xakōlūhua' lā' xastu'ncua' lā' nā xla' nasca'ta quilīmāsca'tīn a'ntū xasāsti'.

Xalanī'n nac Nazaret talakmaka'lh Jesús

Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30

53 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh ixlīhuākca'n
huan a'ntū tā'mālacastuccan, a'lh ā'lacatin 54 lā'

chā'lh nac Nazaret a'nlhā stacli. A'ntza' ixmāsu'yu
na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan a'ntīn takax-
matli talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—Lā' huā'mā' chi'xcu', ¿lhachū sca'tli huā'mā'
tapāstacna'? ¿Chichū tzē nacātlahua huā' tamā'na
lē'cnīn? 55 U'tza' huā'mā' ixo'kxa' huan sitni' lā'
nā María ixtzī't. Lā' ixtā'timīn cāhuanican Jacobo
lā' José lā' Simón lā' Judas. 56 Lā' ixlīhuākca'n
ixtā'timīn xapuscan nā huā'tzā' tahui'lāna' na
quilaclhpu'nanca'n. ¿Lhachū sca'tli ixlīhuāk
huā'mā'?
57 Lā' chuntza' talakmaka'lh Jesús, pero xla'
cāhuanilh:
—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chu xalhā
na'a'n. Xmān xalanī'n na ixchic lā' xalanī'n
ixā'lacchicni' tū' catita'a'cnīni'ni'lh.
58 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' tū' lhūhua' lē'cnīn
tlahualh Jesús xmān porque tū' takalhlaka'ī'lh.

14

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxīni'
Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9

1 Lā' huā'mā' quilhtamacuj Herodes gobernador
ixuanī't huan nac estado de Galilea. Lā'
māca'tzīnīca ixpālacata Jesús. 2 Lā' Herodes
cāhuanilh ixpūchihuīna'nī'n:
—U'tza' huā'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'.
Lakahuanchokonī't ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.
U'tza' līka'lhī līmāpa'ksīn a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.
3 Herodes ixmāpa'ksīnī't que cachi'paca huan
Juan lā' calē'nca nac pūlāchī'n para nachī'can.
Chuntza' māpa'ksīlh ixpālacata huan Herodías a'ntī
ixpuscāt ixtā'tin Felipe ixuanī't. 4 Juan ixuanimā'
Herodes:

—Tū' tzey a'nchī lī'pini'ya' huan Herodías hua'chi mimpuscāt.
5 Lā' ū'tza' Herodes ixlīmaknīcu'tun huan Juan pero cājicua'ni'lh tachi'xcuhuī't como xlaca'n tapuhualh palh Juan ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
6 Lā' a'xni'ca' Herodes tlahuakō'lh ixcā'ta, tlahualh cā'tani'. Lā' ixtzu'ma'jāt Herodías lu'cxli na ixlacapūnca'n huan a'ntī ixcākantāyacanī't. Lej tanto makapāxualh huan Herodes
7 que lej huanilh palh ixmaxquī'lh huan tzu'ma'jāt chuxatū nasqui'ni'.
8 Lā' tuncan huan xatzī't maxquī'lh tapāstacna' lā' huan tzu'ma'jāt squi'ni'lh Herodes chuntza':
—Caquima'xqui' chuhua'j ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Calī'ta' nac lakatin pulātu.
9 U'tza' līlakaputzalh huan Herodes. Lā' como lej mālacnūni'canī't huan tzu'ma'jāt lā' como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuanicanī't, lā' ū'tza' huan Herodes līmāpa'ksīni'lh que camaxquī'ca.
10 Lā' chuntza' macā'lh huan līmāpa'ksīn huan nac pūlāchī'n lā' māmāyujūnīni'lh ixa'kxāk Juan.
11 Lā' tuncan līminca huan a'kxāk nac lakatin pulātu lā' maxquī'ca huan tzu'ma'jāt lā' xla' macamaxquī'lh ixtzī't.
12 Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' talē'lh ixmacni' lā' tamā'cnūlh. Lā' ā'calīstān ta'a'lh tamāca'tzīnī Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil de chi'xcuhuī'n
Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

13 Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca Jesús, xla' tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut a'nlhā tintī' ixa'nan. Lā' a'xni'ca' ca'tzīca a'nlhā ixuī', lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh de ixā'lacchicni'ca'n lā'

tastālani'lh catojon na ixquilhtūn huan xcān. 14 Lā'
a'xni'ca' Jesús tacutli de huan nac barco, cālaktzī'lh
huan lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh. Lā'
cāmātzeyīlh huan ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixcālīmini'canī't.

15 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', ī'sca'txtunu'nī'n
Jesús talakmilh lā' tahuanilh:

—Kōtanūtza' lā' tū' nac cā'lacchicni' huā'tzā'. Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni'.

16 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Tū' maclacasqui'n nata'a'n; cacāmāhuī'tit hui'xina'n.

17 Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Quina'n tuntū' icka'lhīyāuj xmān macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.

18 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cacālī'ta'ntit.

19 Lā' tuncan cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh
huan tachi'xcuhuī't nac cāseketni'. Lā' chu tuncan
Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan
tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā'
maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāche'keni'lh
huan pāntzi lā' huan squī'ti' lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzilh na
ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. 20 Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca'
tahuā'yankō'lh huan sca'txtunu'nī'n tamākēstokli
lhūhua' xalacpitzin hasta tatzumalh pācāujtu'
chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh. 21 Lā' huan
chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuā'yalh xlaca'n lakaquitzis
mil lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'.

Jesús kalhtlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21

22 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n catatojōlh huan nac barco lā' catapū'lani'lh tintacut huan mar līhuan xla' cāmacā'lh huan
tachi'xcuhuī't. 23 Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'nī't, Jesús ixa'cstu tā'cxtunu'lh huan nac kēstīn para natā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tzī'sualh, ixa'cstu ixuī' a'ntza'
24 līhuan ī'sca'txtunu'nī'n ixtatētaxtumā'na huan nac xcān nac barco. Lā' lej ū'nulh lā' xasipej xcān ixtatā'kayāhuamā'na lā' tasno'kli huan barco.
25 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, Jesús ixcālaktapajtzūtēlha xlaca'n. Ixkalhtlā'huantēlha huan xcān.
26 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh kalhatin a'ntī ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, cāmakē'klhalh lā' tajicuani'lh lā' palha' tahualh:

—¡Lakachuyayāuj!

27 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cahuixcāna'jca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Xmān quit.

28 Lā' tuncan Pedro huanilh:

—Māpa'ksīni', palh stu'ncua' hui'x, caquihua'ni' na'ickalhtlā'huan huan xcān para na'icpāxtokāni'.

29 Lā' Jesús huanilh:

—Pues cata't.

Lā' tuncan Pedro tacutli de nac barco lā' tzuculh kalhtlā'huan huan xcān para napāxtoka Jesús.
30 Lā' a'xni'ca' cuenta tlahualh huan palha' ū'ni', tajicua'lh lā' tzuculh tā'cnū lā' palha' hualh:

—¡Caquimāpūtaxtu, Māpa'ksīni'!

31 Lā' chu tuncan Jesús makachi'palh lā' huanilh:

—Xmān macsti'na'j kalhlaka'ī'ya'. ¿A'chī' tū' quilīpāhua'na'?

32 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tatojōlh nac barco, ca'cs
lalh huan ū'ni'. 33 Lā' tuncan xlaca'n a'ntī
ixtahui'lāna' nac barco tamācā'tanīlh Jesús lā'
tahuanilh:
—Stu'ncua' hui'x ixO'kxa' Dios.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tzaca'nī'n xalanī'n nac Genesaret
Mr. 6.53-56

34 Lā' ta'a'lh tintacut huan xcān lā' tachā'lh
huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret. 35 Lā'
a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n a'ntza' ta-
lakapasli Jesús, tamāca'tzīnīni'lh chuxalhā nac
huā'mā' ti'ya't. Lā' cālīmini'ca lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
a'nlhā ixuī' Jesús. 36 Lā' tasqui'ni'lh que cāmakxtekli
xmān ixtaxa'malh ixtampān ixlu'xu'. Lā' tatzeyalh
ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh.

15

A'ntū stu'ncua' makapāxuhua Dios
Mr. 7.1-23

1 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley talaktapajtzūlh
Jesús. Ixtaminī'ta'ncha' de huan xcānsipej Jerusalén
lā' takalhasqui'nīlh:
2 —Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' tū'
ta'a'kahuāna'ni' ixtalanānca'n huan xana-
puxcu'nu' lītokpān xalanī'n makāntza'? Tū'
tamakacha'ka'n a'nchī maclacasquī'n a'xni'ca'
natahuā'yan —tahuanilh.
3 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—Nā hui'xina'n, ¿a'chī' mākēnū'yā'tit
ixlīmāpa'ksīn Dios para nacātlōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n? 4 Dios hualh:
“Nacā'a'kahuāna'ni'ya' mintāta' lā' mintzī't”.

Lā' nā hualh: "Camāmaknīnīni'nca huan a'ntī
cāmacapūlhca ixtāta' o ixtzī't". 5 Lā' hui'xina'n
xtunc hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit
palh kalhatin chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o
ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni' como ixlīhuāk a'ntū
icka'lhī icmālacnūni'nī'ttza' Dios". 6 Lā' hui'xina'n
māsu'yu'yā'tit que palh kalhatin chuntza' nahuan,
tū'tza' maclacasqui'n xla' namaktāya ixtāta'
o ixtzī't. Chuntza' hui'xina'n māpānū'yā'tit
ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n. 7 ¡Tlahua'pā'na'ntit lakatu'
milacanca'n! Stu'ncua' a'nchī cālīchihuīna'ni'
hui'xina'n huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli
huā'mā':

8 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh
quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū
iccālīmāpa'ksīlh.

9 Chu tlakaj quintamāca'tanī como a'ntūn
tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksīn, ū'tza'
xmān ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī hualh Dios.

10 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan
tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit lā' camāchekxī'tit: 11 Huan a'ntū
naquilhtanū huan chi'xcu' tū' ū'tza' a'ntū nalīla
ko'hua'jua'. Pero huan tūn tū' tzey tachihuīn a'ntū
quilhtaxtu huan chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'.

12 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapa-
jtzūlh lā' tahuanilh Jesús:

—¿Chā ca'tzīya' palh cālīmakā'kchipina' huan
fariseosnu' a'nchī hua'na'?

13 Lā' xla' cākalhtīlh:

—Chuxatūyā ti'ni' a'ntūn tū' cha'nli quinTāta'
xala' nac a'kapūn, ū'tza' napu'lhucan lā'

con ixtankāxē'k. 14 Cacāma'kxtektit huan
fariseosnu'. Xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntīn talē'n ā'makapitzīn lakatzī'nī'n. Lā' palh kalhatin lakatzī'n namakachi'palē'n ixtā'lakatzī'n, ixtu'ca'n natamokōsa a'nlhā ponknu'ncanī't.

15 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:

—Caquilāhuaniuj a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntū tā'mālacastucti.

16 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā tū' māchekxī'yā'tit nīn hui'xina'n?
17 Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū naquincāquilhtanūyāni', ū'tza' nayuja na
quimpānca'n lā' ā'calīstān nataxtu. 18 Lā' huan
tachihuīn a'ntū naquincāquilhtaxtuyāni', ū'tza' a'ntū pāstacnī'tauj pū'la. Lā' ū'tza' nalītasu'yu
palh tzey quina'n o tū'. 19 Chu a'nchī pāstacna'n
huan chi'xcu', chuntza' natlahua: namaknīni'n, o namakpuscatīni'n, o naka'lhī ixtatā'chihuīn, o naka'lhāna'n, o na'a'kxokonu'n, o na'a'ksa'nan.
20 Huāk huā' tamā'na palh ixtlahualh cahuā huan chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'. Pero palh nahuā'yan a'xni'ca' tū' makacha'ka'nī't chu a'nchī huan talanān, ū'tza' tūla nalīla ko'hua'jua'.

Huan puscāt a'ntī makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mr. 7.24-30

21 Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. 22 Lā' ixui'lacha' kalhatin puscāt
xala' nac huanmā' ti'ya't a'nlhā huanican Canaán. Xla' tū' israelita ixuanī't. Lā' lakmilh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj; caquilakalhu'ma'nti.

Quintzu'ma'jāt ka'lhī huan tlajana' lā' lej palha' pātīni'n.
23 Lā' Jesús nīn tuntū' kalhtīlh. Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tasqui'nli:

—Cama'capi huan puscāt a'jnanu' como quincāstālani'yāni' lā' ta'satēlha.

24 Lā' tuncan Jesús hualh:

—Dios quimacaminī't para na'iccāmāpūtaxtū xmān a'ntī israelitas.
25 Lā' huan puscāt laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

—¡Māpa'ksīni', caquimaktāya'!

26 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Tū' līmakuan maklhtīcan ixlīhua'tca'n huan camana' lā' nacāmaxquī'can huan chichīn—chuntza' huanilh como huan israelitas tū' ixta'a'cnīni'ni' huan a'ntīn tū' israelitas lā' ixcāmāpācuhuī chichīn.
27 Lā' xla' huanilh:

—U'huē, ū'tza' icca'tzī, Māpa'ksīni'. Pero huan chichīn tzē natahua' huan lacpītzin a'ntū nataminācha' na ixmesa ixtēcu'ca'n.
28 Tuncan Jesús kalhtīlh:

—Lej kalhlaka'ī'ya', puscāt. Calalh hua'chi quisqui'ni'ya'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus tzeyalh ixtzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n

29 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tētaxtulh ixquilhtūn huan lago Galilea. A'calīstān tā'cxtunu'lh nac kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh.
30 Lā' līlhūhua' tachā'lh a'nlhā ixuī' lā' talīmini'lh lū'ntū'lani'nī'n lā' lakatzī'nī'n lā' kō'ko'nī'n lā' huan a'ntī macamōcho lā' lhūhua' ā'makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. Cāmāpī'ca nac ti'ya't pajtzu ixtojon

Jesús lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n. 31 Lā' huan
tachi'xcuhuī't talē'cnīlh a'nchīn tachihuīna'lh
huan a'ntī kō'ko' ixtahuanī't lā' a'nchī tzey
ixtalanī't ixmacanca'n huan macamōcho. Lā'
huan lū'ntū'lanī'n xa'nca tatlā'hualh lā' huan
lakatzī'nī'n talacahuāna'lh. U'tza' talīlē'cnīlh huan
tachi'xcuhuī't. Lā' tatzuculh tamācā'tanī Dios a'ntī
nā ixDiosca'n israelitas.

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n
Mr. 8.1-10

32 Lā' tuncan Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā'
cāhuanilh:

—Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't.
Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā' tū'tza'
taka'lhī a'ntūn tahua'. Lā' palh na'icmacā'n
na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yanī't, tzēlasā'
nataxlejua'nan nac tej.

33 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—¿Chichū nalīka'lhīyāuj līhua't a'ntū natalīka'sa?
Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' tintī' lahuī' huā'tzā'.

34 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Mactojon lā' makapitzīn ti'na'j squī'ti'.

35 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh que
catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac ti'ya't.
36 Xla' cātayalh huan mactojon pāntzi lā' huan
squī'ti' lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā'
chu tuncan cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n cāmaxquī'lh huan
tachi'xcuhuī't. 37 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh
lā' taka'sli. Lā' ā'calīstān xalacpītzin a'ntūn
ta'a'katāxtūlh cāmātzumalh pātojon chā'xta.
38 Huan a'ntīn tahuā'yalh, xlaca'n lakatā'ti' mil

chi'xcuhuī'n. Lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'.
39 Lā' ā'calīstān Jesús cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't
lā' tojōlh huan nac barco lā' a'lh nac lakatin ti'ya't
a'nlhā huanican Magdala.

16

Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' tasqui'nli lē'cnīn
Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56

1 Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'
talaka'lh Jesús. Lā' como ixtalīlaktzī'ncu'tun,
tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū lītasu'yu que Jesús
xala' nac a'kapūn. 2 Lā' xla' cākalhtīlh:

—A'xni'ca' tā'cnūmā' huan chi'chini', hui'xina'n
hua'nā'tit: “Tū' catimilh xcān como spi'nenke'
huan a'kapūn”. 3 Lā' palh tzi'sāt, hua'nā'tit:
“Chuhua'j namin xcān como spi'nenke' huan
a'kapūn lā' pucsuī'”. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit
lakatu' milacanca'n! Tzē naquilhchipinā'tit palh
namin xcān a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā'
a'yuj laktzī'nā'tit huan lē'cnīn a'ntū ictlahua, pero
tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios quimacamilh. 4 Huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tū' tzey
lā' tū' takalhlaka'ī' lā' xlaca'n tasqui'n lē'cnīn. Lā'
tū' nacāmāsu'ni'can lē'cnīn; xmān naquimpātle'keni'
hua'chi a'ntū pātle'keni'lh huan Jonás —hualh
Jesús.

Lā' cāmakxtekli lā' a'lh.

Jesús cāmāsu'ni'lh ī'sca'txtunu'nī'n que catatamaktaka'lhli huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'
Mr. 8.14-21

5 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tinta-
cut huan lago, tū' talē'lh pāntzi. Tapātza'nkālh. 6 Lā'
tuncan Jesús cāhuanilh:

—Catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan
fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.
7 Huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talāhuani:
—Chuntza' hualh como tū' līmiuj pāntzi.

8 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalāhuanimā'na lā'
cāhuanilh:
—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan
pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit? ¡Xmān macsti'na'j
kalhla'ka'ī'yā'tit! 9 ¿Chā tūna'j machekxī'yā'tit?
¿Chā tū'tza' pāstacā'tit huan macquitzis pāntzi
a'ntū iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n
lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n? Lā' ¿lhām
pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin?
10 Lā' capāstactit huan mactojon pāntzi a'ntū
iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n huan
lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n. Lā' ¿lhām pālā't
chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 11 ¿A'chī'
tū' māchekxī'yā'tit palh tū' xa'icuanicu'tun
pāntzi a'xni'ca' iccāhuanini' ixtamaktaka'lhtit
de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan
saduceosnu'?
12 Lā' tuncan tamāchekxīlh que Jesús tū'
ixcāhuaninī't que ixtamaktaka'lhli huan
ixlevadura pāntzi. Ixcāhuanicu'tun palh
ixtamaktaka'lhli ixlīmāsca'tīnca'n huan
fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

Pedro hualh palh Jesús ū'tza' huan Cristo
Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21

13 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'nlhā huanican Ce-
sarea de Filipo, cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n?

14 Xlaca'n takalhtīlh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x huan Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x Jeremías o ā'kalhatin a'cta'sana'.

15 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chī hua'nā'tit? ¿Tichū quit?

16 Lā' tuncan Simón Pedro huanilh:

—Hui'x huan Cristo a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj lā' ixO'kxa' huan scana'nca Dios.

17 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Līpāxūj hui'x, Simón ixo'kxa' Jonás. Huā'mā'
tapāstacna' tū' tamāsu'ni'ni' chi'xcuhuī'n. Xmān
Dios māca'tzīnīni'. 18 Lā' quit icuaniyāni' que
hui'x Pedro lā' ū'tza' mintacuīni' huanicu'tun
“chihuix”. Lā' hui'x nala hua'chi huan
chihuix a'ntū xalītzucuni' huan quilītokpān.
Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza',
tū' caticātlajaca; nīn huan līnīn tūla nacātlaja.
19 Quit na'icmaxquī'yāni' līmāpa'ksīn lā'
nacāmāpa'ksī'ya' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con
Dios. Lā' a'ntū hui'x makxteka tlahuacan na
ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn
nā chuntza' nahuancan. Lā' a'ntū hui'x tū'
makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā'
nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza'
nahuancan.

20 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n
que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan
Cristo a'ntī ixka'lhīmā'ca.

Jesús hualh ixpālacata a'nchī nanī
Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27

21 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni'
ī'sca'txtunu'nī'n chuntza':
—Maclacasqui'n na'ica'n nac Jerusalén.
Lā' a'ntza' huan xanapuxcu'nu' lītokpān
lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley, xlaca'n lej
naquintamāpātīnī. Lā' naquintamaknī. Lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
22 Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzuculh
tā'lāsta'la lā' tzē'k huanilh:
—¡Māpa'ksīni', tū' camakxtekli Dios! ¡Tū'
catipātle'keni'ni' chuntza'!
23 Pero Jesús talakspi'tli lā' huanilh Pedro:
—¡Catakēnu'! Hui'x puhua'na' hua'chi huan
ko'ti'ti'. Lā' hui'x quimāmakchu'yī'ya'. Hui'x
tū' puhua'na' hua'chi Dios lacasqui'n; puhua'na'
chuntza' hua'chi chi'xcuhuī'n tapuhuan.
24 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza'
pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n. Calīhui'līlh
natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi
quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 25 Huan a'ntīn
tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por
quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacuj
para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj
natanī por quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 Lā' palh huan
chi'xcu' ixtlajalh cahuā ixlīhuāk xala' huā'mā'

quilhtamacuj, tuntū' ixtapalh palh tū' ka'lhī
ixquilhtamacuj para pō'ktu. Tū' a'nan a'ntū
xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj
para pō'ktu. 27 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
lā' na'icmimpala con ixlīmāpa'ksīn xaTāta' lā'
lej na'icxkaka hua'chi quinTāta' nac a'kapūn
lej xkaka. Lā' naquintatā'min qui'ángeles. Lā'
a'xni'ca' na'icmin, chā'tunu' namāpala chu a'nchī
tlahuanī't palh tzey o tū' tzey. 28 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna'
huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca'
tūna'j naquilaktzī'ncan quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n a'xni'ca' na'icmimpala para
na'icmāpa'ksīni'n.

17

Taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc a'nchī tasu'yulh
Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36

1 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' a'xni'ca' Jesús
cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan a'ntī ixtā'tin Jacobo
lā' a'lh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh nac lakatin
kēstīn tālhmā'n lā' tā'cxtulh. 2 Lā' a'ntza' taxtāpalīlh
Jesús lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. Ixlacan
Jesús lā' ixlu'xu' taxkakalh hua'chi xkaka huan
chi'chini'. 3 Lā' chu tuncan cātasu'yuni'lh Moisés lā'
Elías a'ntī ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 4 Lā' tuncan
Pedro huanilh Jesús:

—Māpa'ksīni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Palh
lacasqui'na', quina'n na'icyāhuayāuj lakatu'tun
mū'xta'ka'. Lakatin nala mila' lā' lakatin nala ixla'
Moisés lā' ā'lakatin nala ixla' Elías.

5 Ixchihuīna'mā'cus Pedro lā' milh lakatin pokl-
hnu' a'ntū slamama lā' cālītamacxti'li'lh. Lā' kax-
matca lakatin tachihuīn nac poklhnu' lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Lā'
xla' lej quimakapāxuhua. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

6 A'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n takaxmatli
huā'mā' tachihuīn, lacataj tatamā'lh lā' lej
tajicua'lh. 7 Lā' tuncan Jesús cālaktapajtzūlh lā'
cāxa'malh lā' cāhuanilh:

—Catāquī'tit lā' tū' cajicua'ntit.

8 Lā' a'xni'ca' tatāquī'lh lā' talaktzī'lh, nīn tintī'
ixa'nan, xmān Jesús.

9 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na na ixtatokopūn huan
kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh:

—Tū' catihua'ni'tit nīn tintī' a'ntū laktzī'ntitcus.
Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' tū' nalakahuan-
choko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

10 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n
takalhasqui'nīlh Jesús:

—Lā' ¿a'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley palh huan Elías ka'lhī napū'lani' huan
a'ntī Dios namacamin?

11 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā'
nacāxtlahuakō' ixlīhuāk. 12 Lā' iccāhuaniyāni'
palh milhtza' huan Elías lā' tū' lakapascanī't. Tū'
ta'a'kahuāna'ni'lh lā' tamaknīlh. Lā' nā chuntza'
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namāpātīnīcan
ixpālacataca'n xlaca'n —cāhuanilh.

13 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tamāchekxīlh
que a'xni'ca' Jesús hualh ixminī'ttza' Elías,
ixlīchihuīna'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'

Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan
tachi'xcuhuī't, kalhatin chi'xcu' laktapajtzūlh lā'
tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
15 —Māpa'ksīni', calakalhu'ma'nti quincaman.
Lej xtacnānī lā' lej palha' pātīni'n. Maklhūhua'tza'
tapū' nac macscut o tojō nac xcān. 16 Iccālīmini'lh
misca'txtunu'nī'n pero tūlalh tamātzeyīlh.
17 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.
18 Lā' tuncan Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana'
lā' tuncan taxtuni'lh huan ka'hua'chu. Lā' chu
līmaktin tzeyalh.
19 Lā' ā'calīstān huan sca'txtunu'nī'n ixa'cstuca'n
ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' tūlalh quina'n icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Como hui'xina'n tū' lej kalhlaka'ī'yā'tit. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh kalhlaka'ī'yā'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n a'yuj tzucupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit, tzē ixua'ni'tit huā'mā' kēstīn: "Catapānu' de huā'tzā' lā' capit ā'lacatin", lā' huan kēstīn natapānū. Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntūn tūla catitlahua'tit palh
stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. 21 Huan tlajana' hua'chi

huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh nalīhui'līyā'tit namakxtekā'tit de nahuā'yanā'tit.

Huampala Jesús hualh a'nchī nanī
Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45

22 Līhuan ixtalatlā'huantēlha nac estado de
Galilea, Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamaxquī'can ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n.
23 Lā' xlaca'n
naquintamaknī pero ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.

Lā' huā'mā' tachihuīn lej cāmālakaputzīlh xlaca'n.

A'nchī Jesús līmāpalalh ixcuota huan lītokpān

24 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh
huan nac cālacchicni' Capernaum, talakmilh Pedro huan a'ntī ixtamātā'jīni'n ixpālacata lītokpān. Lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Chā tū' māpala ixcuota lītokpān mimākalhtō'kē'ni'?

25 Lā' Pedro cākalhtīlh:

—U'huē, māpala.

Lā' tuncan a'xni'ca' Pedro tanūlh huan nac chic, Jesús pū'la chihuīna'lh lā' huanilh:

—¿Chī puhua'na', Simón? Huan reyes xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj, ¿tichū cāmātā'jī huan impuesto lā' huan cuota? ¿Chā cāmātā'jī huan a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n o cāmātā'jī huan makatiyāti'?

26 Lā' Pedro kalhtīlh:

—Mātā'jīcan huan makatiyāti'.

Lā' Jesús huanilh:

—Lā' tū' tamāpala xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan rey. Lā' quinTāta' nac a'kapūn hua'chi huan rey. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con xla'.
27 Lā' como tū' cāmakā'kchā'ncu'tunāuj a'ntīn tamātā'jīni'n, capit huan nac lago lā' camojo' milīmā'kslokotuī'n. Lā' huan squī'ti' a'ntū pū'la namācutuya', namākalhpitziya' lā' nakaksa' lakatin tumīn. U'tza' na'a'cchā'n para huan cuota. Calī'pi lā' nalīmāpala'ya' para quintu'ca'n.

18

Tuyā chi'xcu' līhua'ca' tasqui'nī
Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48

1 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk?

2 Lā' tuncan Jesús māta'sīlh kalhatin ti'na'j
ka'hua'chu lā' yāhualh na ixlaclhpu'nanca'n 3 lā'
hualh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh hui'xina'n tū' taxtāpalī'yā'tit lā' nala'yā'tit hua'chi kalhatin ti'na'j ka'hua'chu, tū' catitanū'tit a'nlhā Dios
māpa'ksīkō' ixlīhuāk. 4 Lā' chuntza' chuxatī
a'ntī līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, ū'tza' huā'mā' a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī lā'
nakalhlaka'ī' hua'chi camana' takalhlaka'ī'. 5 Lā'
chuxatī a'ntīn tapa'ksī con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh ixquimpāxquī'lh.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tamā'a'kxokotlahuī talaclē'i' ā'makpitzīn

Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2

6 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā' ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xalītzey palh pū'la ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar a'nlhā lej pūlhmā'n para que najicsua'. Chuntza' tūlalh ixa'kxokolh huan ka'hua'chu. 7 ¡Xānti tala
tachi'xcuhuī't xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj ixpālacata huan tū' tzey a'ntū cālīlaktzī'n! Pō'ktu a'nan a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't. Pero ¡xānti tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'i'!

8 ’Lā' chuntza' palh ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata mimacan o ixpālacata mintojon, mejor ixmacacā'taya'ca' o ixtantucā'taya'ca' lā' tū' ixtlahua' talaclē'i' ixpālacataca'n mimacan o mintojon. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj macamōcho hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu. 9 Lā' palh milakastapun
nalaktzī'n catūhuā lā' chuntza' natlahuacu'tuna' a'ntūn tū' tzey, tū' catitlahua' a'ntū lacasqui'n milakastapun. Mejor ixmā'xtu lā' ixmaka' lā' tū' ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata milakastapun. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj lakaxō'ko' hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu con lakatu' milakastapun —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan borrego a'ntū ixtza'nkānī't
Lc. 15.3-7

10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilakmaka' nīn kalhatin ti'na'j
ka'hua'chu. Iccāhuaniyāni' que nac a'kapūn
ixángelesca'n huan camana' pō'ktu tatāya
na ixlacapūn quinTāta' xala' nac a'kapūn.
11 Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
icmilh iccāmāpūtaxtū huan a'ntīn tū' ixtaka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Xlaca'n hua'chi
borregos a'ntū xatza'nkān ixtahuanī't.
12 '¿Chichū puhua'nā'tit? Palh kalhatin chi'xcu'
cāka'lhī cien borregos lā' palh lakatin natza'nkā,
¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn
noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac
cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego
a'ntūn tza'nkālh. 13 Lā' a'xni'ca' nakaksa, stu'ncua'
līhua'ca' nalīpāxuhua ixpālacata huā'mā' borrego
a'ntū kaksli que ā'makapitzīn huan noventa y
nueve a'ntūn tū' tatza'nkālh. 14 Lā' minTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn nā chuntza' tū' lacasqui'n
natza'nkā nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu.
Lacasqui'n nataka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu
—hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh que tasqui'nī natalāmāsputūnu'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'
Lc. 17.3

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh mintā'tin tlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey,
catā'chihuīna' ixa'cstu lā' namāca'tzīnī'ya'. Palh xla'
cuenta tlahua, chuntza' hui'x maktāyanī'ta' para
que tū' natlahuapala a'ntūn tū' tzey. 16 Pero palh

mintā'tin tū' cuenta tlahua a'xni'ca' tā'chihuīna'na',
cacāmāta'si' ā'kalhatin ā'kalhatu' a'ntī nacātā'lakpina'
lā' natakaxmata tuchū ixpālacata lītā'chihuīna'na'
mintā'tin. 17 Lā' palh tūna'j cuenta tlahua,
nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' a'xni'ca'
tatakēstoka. Lā' palh nīn chuntza' tū' cuenta
natlahua, maclacasqui'n nalaktzī'na' hua'chi
kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī' Dios o hua'chi
kalhatin a'kxokonu' mātā'jīni' de impuestos.

18 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū
hui'xina'n tū' namakxtekā'tit natlahuacan
huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza'
nahuancan nac a'kapūn. Lā' a'ntū hui'xina'n
namakxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac
a'kapūn.

19 'Nā iccāhuanipalayāni' que palh kalhatu' de
hui'xina'n huā'tzā' nac ti'ya't lā' chu a'cxtim
puhua'nā'tit a'ntū nasqui'ni'yā'tit Dios a'xni'ca'
nakalhtō'ka'yā'tit, quinTāta'ca'n Dios xala' nac
a'kapūn nacāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yā'tit.
20 Lā' chuntza' a'nlhā natatakēstoka kalhatu'
o kalhatu'tun por quimpālacata, a'ntza' quit
na'ictahui'la na ixlaclhpu'nanca'n —hualh Jesús.

21 Lā' tuncan Pedro laktapajtzūlh Jesús lā'
kalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', ¿lhā maklā't na'icmāsputūnu'ni'
quintā'tin a'xni'ca' naquintlahuani' a'ntūn tū'
tzey? ¿Chā maktojon na'icmāsputūnu'ni'?

22 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quit tū' icuaniyāni' xmān maktojon; quit
icuaniyāni' maklhūhua' namāsputūnu'ni'ya', hasta
maktu'tumpu'xamacāuj por maktojon.

Jesús cāhuanilh a'ntū lītalacastuca huan tasācua' a'ntīn tū' māsputūnu'ni'lh ā'kalhatin

23 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' chuntza' a'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n tzē
natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin rey a'ntī
cāmāpalacu'tulh ixtasācua'nī'n. 24 Ixtzucumā'cus
a'xni'ca' līmini'ca kalhatin a'ntī ixlaclē'ni' lej
lhūhua' tumīn. 25 Lā' como huan tasācua' tū'
ixka'lhī a'ntū nalīmāpala, huan rey māpa'ksīlh
cacāstā'maxquī'ca ā'kalhatin ixtēcu' huan
tasācua' lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixlīhuāk
a'ntū ixka'lhī. Lā' chuntza' ixa'nan a'ntū
nalīmāpala a'ntū ixlaclē'n. 26 Lā' tuncan
huan tasācua' tatzokostani'lh ixpatrón lā'
squi'ni'lh: "Caquilakalhu'ma', quimpatrón, lā'
na'icmāpalana'ni'kō'yāni'". 27 Lā' huan ixpatrón
lakalhu'malh lā' māsputūnu'ni'lh ixtalaclē'i' lā'
makxtekli ca'a'lh.
28 'Lā' xmān taxtulh huan tasācua' lā'
pāxtokli ixtā'tasācua' a'ntī ixlaclē'ni' xmān
macsti'na'j tumīn. Lā' tzuculh pixpi'ta' lā'
huanilh: "¡Caquimā'pala'ni' a'ntū quilaclī'pini'ya'!"
29 Lā' tuncan huan a'ntī ixtā'tasācua'
tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh: "Caquilakalhu'ma'
lā' na'icmāpalana'ni'yāni'". 30 Lā' huan
ā'kalhatin tū' lacasqui'lh lā' mālacapū'lh lā'
māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n hasta namāpalakō'
huan talaclē'i'. 31 Lā' ā'makapitzīn tasācua'nī'n
lej tamāmakchuyīlh a'xni'ca' talaktzī'lh a'nchīn
tlahualh ixtā'tasācua'. Lā' ta'a'lh tamāca'tzīnīkō'
ixpatronca'n a'nchī pātle'kelh. 32 Lā' tuncan
huan patrón māta'satīnīni'lh ixtasācua' lā'
huanilh: "¡Hui'x ca'tzanca'tzīni'yā tasācua'!
Quit icmāsputūnu'ni'kō'ni' ixlīhuāk huanmā'

mintalaclē'i' como quisqui'ni'. 33 Nā hui'x
ixlakalhu'ma' mintā'tasācua' chu a'nchī quit
iclakalhu'mani'". 34 Lā' tanto a'kchā'lh huan
ixpatrón que māpa'ksīni'lh que namāpātīnīcan nac pūlāchī'n hasta a'xni'ca' namāpalakō' ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'ni'.

35 Lā' Jesús a'xmān hualh:

—Nā chuntza' quinTāta' xala' nac a'kapūn nacātlahuani'yāni' palh hui'xina'n tū' cāmāsputūnu'ni'yā'tit mintā'tinca'n con tapāxuhuān.

19

Jesús māsu'yulh que tū' tzey makxtekcan huan puscāt

Mr. 10.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' a'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, taxtulh de nac Galilea lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán, a'ntza' na ixquilhtūn a'nlhā tā'cxtuyacha'
huan chi'chini'. 2 Līlhūhua' tastālani'lh lā' xla'
cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n a'ntza'.

3 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' talaktapajtzūlh Jesús. Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni' ixpālacata chuxatūya catūhuā?

4 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan: "Dios cātlahualh chi'xcu' lā' puscāt". Lā' chuntza' tlahualh a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj. 5 Nā huan: "U'tza'
nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu'. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt lā' ixtu'ca'n natala

hua'chilh xmān kalhatin”. 6 Chuntza' tū'tza'
kalhatu' xlaca'n; xmān kalhatin. Lā' chuntza' tū'
līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī
Dios cātlahualh chu lakatin.

7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' māpa'ksīlh Moisés que catzo'kca ca'psnat lā' chuntza' tzē namakxtekāuj quimpuscātca'n?

8 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tlahualh Moisés ixpālacata
mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Tū' chuntza'
ixuanī't a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. 9 Lā'
quit iccāhuaniyāni' que chu a'ntī namakxteka
ixpuscāt lā' palh xla' tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn,
lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt,
huā'mā' chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' huan
a'ntī natā'tapuchahua kalhatin puscāt a'ntī
makxtekcanī't, nā xla' makpuscātīni'n.

10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Palh chuntza' naquincāpātle'keni'yāni' ixpālacata quimpuscātca'n, tū' quincāminī'ni'ya'ni' natapūchahuayāuj.

11 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlīhuākca'n tūla catitamāchekxīlh huā'mā'.
Xmān tamāchekxī xlaca'n a'ntī Dios nacāmāsu'ni'.
12 Huan a'ntīn tū' tapūchahua ca'tzī a'chī'
tū' catitapūchahualh. A'nan a'ntī ixlaktaca'n
tū' catitatapūchahualh; ā'makapitzīn tū'
catitatapūchahualh ixpālacata a'ntū cātlahuani'ca
ixmacni'ca'n, lā' ā'makapitzīn tū' catitatapūchahualh
como tatā'scujcu'tun Dios. A'ntīn tzē namāchekxī
huā'mā', camāchekxīlh.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'
Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17

13 Lā' tuncan cālīmini'ca Jesús makapitzīn ca-
mana' para nacā'a'cpūxa'ma lā' natlahua oración.
Lā' huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacaquilhnī
a'ntī ixtalīmin. 14 Pero Jesús hualh:

—Cacāmakxtektit caquintalakmilh huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na camana'.

15 Lā' Jesús cā'a'cpūxa'malh huan camana' lā'
ā'calīstān a'lh ā'lacatin.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan o'kxa' a'ntī rico ixuanī't
Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30

16 Lā' kalhatin o'kxa' laka'lh Jesús lā'
kalhasqui'nīlh:

—Hui'x tzeyā Mākalhtō'kē'ni'. Lā' ¿tuchū maclacasqui'n na'ictlahua a'ntū lej tzey para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

17 Lā' Jesús huanilh:

—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza' māni' Dios. Lā' palh ka'lhīcu'tuna' minquilhtamacuj para pō'ktu, nacā'a'kahuāna'ni'ya' ixlīmāpa'ksīn Dios.

18 Lā' huan o'kxa' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn?

Lā' Jesús kalhtīlh:

—Tū' timaknī'ni'na'; tū' timakpuscātīni'na'; tū'
tika'lhāna'na'; tū' tilīchihuīna'na' ā'kalhatin a'ntūn tū'
stu'ncua; 19 cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't;

lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu.
20 Lā' huan o'kxa' kalhtīni'lh:
—Huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j. ¿Tuchū quisputni'cus?
21 Lā' Jesús huanilh:
—Palh la'cu'tuna' lej tzey, capit lā' nastā'kō'ya' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmāpitzini'ya' huan pobresni' lā' chuntza' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' cata't lā' caquistāla'ni'.
22 Lā' a'xni'ca' huan o'kxa' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, līlakaputzalh lā' a'lh como lej rico ixuanī't.
23 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lej jicslīhua' natatā'tapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej lacricosnu'.
24 Iccāhuanipalayāni' que lej jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
25 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n lej talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh ixlaclhpu'nanca'n:
—Lā' ¿tichū tzē namāpūtaxtūcan?
26 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cākalhtīlh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu; xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.
27 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'. Lā' ¿tuchū na'icka'lhīyāuj?
28 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nala xasāsti'

quilhtamacuj lā' a'xni'ca' quit a'ntī huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la a'nlhā
māpa'ksīni'ncan. Lā' quit na'icmāpa'ksīni'n.
Lā' hui'xina'n a'ntī quilāstālani'nī'taujtza'
nā naquilātā'māpa'ksīni'nāuj. Kalhatunu'
natahui'layā'tit a'nlhā namāpa'ksīni'nā'tit. Lā'
nahua'nā'tit palh tzey o tū' tzey huan xalanī'n
huan kalhacāujtu' tribu a'ntī israelitas. 29 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'kxtekui'līlh ixchicca'n
o ixtā'timīnca'n o ixtāta'ca'n o ixtzī'tca'n o
ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n o ixti'ya'tca'n, lā'
palh ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata, ā'chulā'
nataka'lhī. Chuxatū a'ntū ta'a'kxtekui'līlh por
quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī. Hua'chi cien
veces līhua'ca' nataka'lhī lā' nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu.
30 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā';
pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, tū' lej natatasqui'nī.
Lā' lhūhua' a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā';
pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī
—hualh Jesús.

20

Huan tamālacastuc ixpālacata huan makscujnī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n tzē
natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin ixtēcu' pū'uva.
Cā'cuhuīni' taxtulh cāputza tasācua' a'ntī natapu'xa
uvas. 2 Cāhuanilh palh natatlaja ixchi'chini'ca'n
lā' cāmacā'lh natascuja na ixpū'uva. 3 Lā' ā'calīstān
taxtupā hua'chi makna'jās cuhuīni'. Lā' cālaktzī'lh
ā'makapitzīn nac lītamāuj a'ntīn tū' ixtakaksnī't
ixlīmakscujatca'n. 4 Lā' cāhuanilh: “Nā capintit

nascujā'tit na quimpū'uva lā' na'iccāmāpalayāni'
a'nchī natlaja'yā'tit". Lā' xlaca'n ta'a'lh. 5 Lā'
huampala taxtulh hua'chi tastu'nūta lā' nā
huampala hua'chi maktu'tun kōtanū lā' cāmacā'lh
huan tasācua'nī'n nac huan pū'uva para natascuja.
6 Lā' hua'chi makquitzis kōtanū a'mpā nac lītamāuj
lā' cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntīn tū' ixtascujmā'na.
Lā' cāhuanilh: "Lā' ¿a'chī' xmān tāya'yā'tit tintacuj
lā' tū' scujpā'na'ntit?" 7 Lā' takalhtīni'lh: "Tū'
icka'lhīyāuj quimpatronca'n". Lā' tuncan
cāhuanilh: "Capintit nā hui'xina'n lā' nascujā'tit
na quimpū'uva lā' quit na'iccāmāpalayāni'
a'nchī tlajacan". 8 Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan
chi'chini', huan patrón huanilh xapuxcu'
tasācua'nī'n: "Cacāmāta'satīnīni' huan tasācua'nī'n
lā' cacāmāpala'. Pū'la nacāmāpala'ya' huan a'ntī
chū'cus tatanūlh lā' ā'calīstān nacāmāpala'ya'
huan a'ntī xapū'latza' tascujmā'na". 9 Lā' tuncan
tatakextimīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja
hua'chi makquitzis lā' tatlajalh ixchi'chini'ca'n.
10 Lā' ā'calīstān a'xni'ca' tatakextimīlh xlaca'n
a'ntīn tatzuculh tascuja tzi'sāt, tapuhualh
palh līhua'ca' ixtatlajca'n. Lā' xmān tatlajalh
ixchi'chini'ca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tamaklhtīni'lh
ixtumīnca'n, tatzuculh ta'a'ksa'n huan patrón
12 lā' tahualh: "Huan tamā'na kōtanūtza' tamilh;
xmān tascujli lakatin hora. Lā' chu a'cxtim
cāmāpalacanī't hua'chi quina'n. Lā' quina'n
icscujui tintacuj nac chi'chini'". 13 Lā' huan
patrón kalhtīlh kalhatin de xlaca'n lā' huanilh:
"Qui'amigo, quit tū' ictlahuani'ni' nīn tuntū' a'ntūn
tū' līmakuan. ¿Chu tū' icuanini' palh natlaja'ya'
minchi'chini'? 14 Calī'pi mintumīn lā' capit. Quit

icmāpalacu'tun huanyā chi'xcu' a'ntī chū'cus tanūlh
chu a'cxtim hua'chi icmāpalayāni' hui'x. 15 ¿Chā tū'
quila' huan tumīn? Lā' tzē na'icmāpala chu a'nchī
quintapāxuhuān. ¿Chā hui'x a'kchipina' ixpālacata
quit tū' tampi'lh?”
16 ’Chuntza' huan a'ntī ā'xmān ixtahuanī't, na-
tala xapū'la. Lā' huan a'ntī xapū'la ixtahuanī't,
xlaca'n natala xamakstancu —hualh Jesús.

Huampala Jesús cāhuanilh palh nanī
Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34

17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtā'cxtunu'mā' nac
Jerusalén, cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n lacachuna'j lā'
ixa'cstuca'n cāhuanilh:
18 —Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac
Jerusalén. Lā' a'ntza' quit a'ntī huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n naquintamacamāstā' con huan
xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca.
19 Lā' nā xlaca'n naquintamacamaxquī'
huan makatiyātī'n. Lā' naquintalakapala, lā'
naquintakēsnoka lā' naquintaxtokohua'ca'. Lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na
ixlaclhpu'nanca'n huan nīnī'n —hualh Jesús.

Ixpālacata a'ntū squi'nli ixtzī'tca'n huan Jacobo lā' Juan
Mr. 10.35-45

20 Lā' tuncan laktapajtzūlh Jesús ixtzī'tca'n Ja-
cobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo. Lā' huan
puscāt cālīmilh ixo'kxa'n na ixlacapūn Jesús lā' tat-
zokostani'lh lā' squi'ni'lh lakatin talakalhu'mān.
21 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'na'?

Lā' huan puscāt huanilh:

—Camāpa'ksi' que huā' tamā'na kalhatu' quincamana' natapāxtūtahui'layāni' a'nlhā namāpa'ksī'ni'na', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtūxuc.

22 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? Ū'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza.

Lā' xlaca'n tahualh:

—Tzē na'ictāyani'yāuj.

23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. Pero ū'tza' huā'mā' naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Xmān quinTāta' ca'tzī tichū naquimpāxtūtahui'la. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līni'lh xmān para huan a'ntī Dios lacsacli.

24 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū kalhasqui'nīca Jesús, xlaca'n ta'lī'a'kchā'ni'lh huan kalhatu' tā'timīn ixpālacata huan pūtahuī'lh.
25 Lā' Jesús cāmāta'satīnīni'lh ixlīhuākca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīnī'n nac cā'ti'ya'tna'. Xlaca'n hua'chi ixtēcu'ca'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksī.
26 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'ntī lacu'tun xapuxcu' na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixmaktāyana' ā'makapitzīn.
27 Lā' chuxatī a'ntī naputza a'nchī līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn

de hui'xina'n.
28 Lā' chuntza' nacāmaktāya ā'makapitzīn chuntza' hua'chi quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh para na'icscuja lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā' quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n
Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43

29 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtataxtumā'na de nac Jericó. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ix-
tastālani'mā'na.
30 Lā' ixtahui'lāna' pajtzu nac tej kalhatu' lakatzī'nī'n. Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī ixpātle'kemā'cha' Jesús, xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!

31 Lā' huan tachi'xcuhuī't talacaquilhnīlh lā' tahuanilh que cataquilhca'cslalh. Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' tahuampā:

—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!

32 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' cāmāta'sīlh huan lakatzī'nī'n lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahuani'yāni'?

33 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Māpa'ksīni', iclacahuāna'ncu'tanāuj.

34 Lā' tuncan Jesús cālakalhu'malh lā' cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n. Lā' chu tuncan lacapalh huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh lā' tastālani'lh Jesús.

21

Jesús tanūlh huan nac Jerusalén
Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhamā'natza' nac
Jerusalén, tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā
ixuanican Betfagé. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'līlh
kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu
na milacapūnca'n. A'ntza' nalaktzī'nā'tit lakatin
burro xatzī't a'ntū chī'yāhuacanī't lā' nā yā
ixcaman. Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj. 3 Lā'
palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī'
xcutpā'na'ntit?", nahuaniyā'tit: "Huan Māpa'ksīni'
cāmaclacasqui'n". Lā' chuntza' nacāmakxtekāni'.
4 Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū ixtachi-
huīn huan profeta a'nlhān tzo'kcanī't chuntza':
5 Cacāhua'ni' xalanī'n huan nac xcānsipej a'nlhā
huanican Sión: "Calaktzī'ntit. Mimā' miR-
eyca'n. Xla' tū' ka'tla'jca'tzī. Kēhuī' huan
burro mimā'. Kēhuī' ixcaman huan animal
a'ntū mācu'quī'can".
6 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tat-
lahualh a'ntū Jesús cālīmāpa'ksīlh. 7 Talīmini'lh
huan xatzī't burro lā' ixcaman lā' talīkētlapalh
ixtakēnu'ca'n lā' Jesús kētahuī'lh. 8 Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixa'nan. Lā' xlaca'n taxta'nka'lh
ixtakēnu'ca'n nac tej. Lā' makapitzīn tacā'lh
xalacti'na'j ixpeken qui'hui' lā' taquilhmāpī'lh
nac tej. 9 Lā' a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ix-
tastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī
ixkalhīmā'nauj! ¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā'

por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'! ¡Camācā'tanīca Dios!
10 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac Jerusalén, ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna'ncha' tatamakchuyīkō'lh lā' takalhasqui'nīni'lh:

—¿Tichū ū'tza' huā'mā'?

11 Lā' tachi'xcuhuī't cākalhtīlh:

—Huā'mā' huan a'cta'sana' Jesús a'ntī xala' nac Nazaret nac estado de Galilea.

Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān
Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

12 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh huan nac xaka'tla' lītokpān lā' tanūlh lā' cātlakaxtukō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā cāmakpūspi'tni'lh ixpūtahuī'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālumax.
13 Lā' cāhuanilh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quinchic namāpācuhuī'can: Chic a'nlhā Tlahuacan Oración”. Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.
14 Lā' a'ntza' huan nac lītokpān talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn lakatzī'nī'n lā' lū'ntū'lanī'n. Lā' xla' cāmātzeyīlh.
15 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'xni'ca' talaktzī'lh huan lē'cnīn a'ntū Jesús cātlahualh, xlaca'n ta'a'kchā'lh. Lā' nā ta'a'kchā'lh ixpālacata a'nchī huan camana' na ixchakān lītokpān tata'salh lā' tahualh: “¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan

rey David a'ntī ixka'lhīmā'nauj”! 16 Lā' xlaca'n
tahuanilh Jesús:

—¿A'chī' tū' cālacaquilhni'ya' huā' tamā'na camana'? ¿Chā tū' kaxpa'ta' a'ntūn tahuanimā'ni'?

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'huē, ickaxmata. Lā' ¿chu hui'xina'n tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata huā'mā'? Chuntza' tatzo'kni':

Hui'x cāmāsu'ni'nī'ta' huan lakska'tā'n lā' huan a'ntīn tatzi'quī'cus a'nchī lej xa'nca natamāca'tanīni'n.

17 Lā' tuncan Jesús cā'akxtekui'līlh lā' taxtulh
de huan xcānsipej lā' a'lh nac Betania a'nlhā
tachokolh huanmā' tzī'sa.

Jesús mātīhuīlh huan xaqui'hui' higo
Mr. 11.12-14, 20-26

18 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixminchokopā nac
Jerusalén, Jesús ixtzi'ncsa. 19 Lā' laktzī'lh a'katin
xaqui'hui' higo na ixquilhtūn tej lā' tapajtzūlh
huan nac qui'hui'. Lā' huan qui'hui' tū' ixka'lhī
ixtō'ca't; xmān ixka'lhī xachi'tin. Lā' tuncan Jesús
huanilh huan xaqui'hui' higo:

—¡Tū'tza' ā'maktin catitō'ca'!

Lā' chu līmaktin tīlh huan xaqui'hui' higo. 20 Lā'
a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh huā'mā',
lej talē'cnīlh lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' lej palaj tīlh huan qui'hui'?

21 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit lā' palh tū' napuhua'nā'tit que Dios tūla natlahua, nā tzē natlahua'yā'tit chu a'cxtim hua'chi quit ictlahuani'lh huan qui'hui'. Lā' nā tzē nahuaniyā'tit huā'huī' kēstīn: “Catapānu'

de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān"; lā' nā chuntza'
napātle'ke. 22 Lā' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit
a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, ixlīhuāk na-
maklhtīni'nā'tit, xmān calīpāhua'ntit Dios.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8

23 Lā' tuncan Jesús tanūlh huan nac xaka'tla'
līltokpān. Lā' līhuan ixmāsu'yumā', talaktapajtzūlh
huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xana-
puxcu'nu' israelitas. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā'
tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā'
līmāpa'ksīn?

24 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Lā' quit nā na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā'
palh naquilākalhtīyāuj, nā quit na'iccāhuaniyāni'
tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā' tamā'na
catūhuā. 25 ¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n
Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n
tachi'xcuhuī't? Caquilākalhtīuj.

Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n xmān
ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj
que Dios māpa'ksīlh huan Juan,
naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū'
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?" 26 Lā' tūla nahuaniyāuj que
chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, como cājicua'ni'yāuj
tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n takalhlaka'ī' palh
Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

27 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh Jesús:

—Tū' icca'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā'mā' catūhuā.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu' o'kxa'n

28 Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿Tuchū puhua'nā'tit? Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. Lā' huanilh huan xapuxcu': "Jayi', capit scu'ja' na quimpū'uva chuhua'j".
29 Lā' huan ixo'kxa' kalhtīlh: "Tū' ica'ncu'tun". Lā' ā'calīstān līlakaputzalh ixpālacata a'nchī ixkalhtīnī't ixtāta' lā' a'lh scuja.
30 Lā' ā'calīstān huan xatāta' laka'lh xastancu ixo'kxa' lā' chu a'cxtim huanilh. Lā' huā'mā' kalhtīlh: "Tzey, tāta', na'ica'n". Pero tū' a'lh.
31 Lā' ¿chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tichūyā o'kxa' tlahualh ixtapuhuān ixtāta'?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Huan a'ntī pū'la chihuīna'lh.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' quit iccāhuaniyāni' huā'mā'. Huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan puscan xalanī'n nac cā'tejen, xlaca'n chō'la natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catitanū'tit.
32 Chuntza' iccāhuaniyāni' como Juan huan Mā'kpaxīni' milh lā' cāmāsu'ni'ni' a'nchī maclacasqui'n nalatā'kchokoyā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan puscan xalanī'n nac cā'tejen takalhlaka'ī'nī't. Lā' a'yuj laktzī'nī'ta'ntit a'nchīn takalhlaka'ī'lh xlaca'n, pero hui'xina'n tū' xtāpalīnī'ta'ntit mintapāstacna'ca'n lā' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tū' tzey tasācua'nī'n
Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19

33 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit huā' ā'lakatin a'ntū tā'mālacastuccan: Ixuī' kalhatin ixtēcu' huan ka'tla' ti'ya't lā' cācha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas na ixti'ya't. Lā' līcorralhui'līlh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.

’Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh huan ti'ya't huan tasācua'nī'n para natascuja i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat.
34 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, cāmacā'lh ā'makapitzīn tasācua'nī'n na ixpū'uva. Ta'a'lh tasqui'ni' huan tasācua'nī'n cacāmaxquī'ca uvas a'ntū ixla' ixtēcu' huan ti'ya't.
35 Lā' huan tasācua'nī'n nac pū'uva tachi'palh huan a'ntīn ixta'a'nī't lā' lej tatucsli kalhatin lā' tamaknīlh ā'kalhatin lā' talīta'lalh chihuix ā'kalhatin.
36 Lā' huan ixtēcu' ti'ya't cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' más lhūhua' cāmacā'lh que pū'la. Lā' chu a'cxtim cātlahuani'ca.
37 ’Lā' ā'xmān macā'lh māni' ixo'kxa'. Lā' puhualh: “Ka'lhī que na'a'cnīni'ni'can qui'o'kxa'”.
38 Lā' a'xni'ca' chā'lh nac pū'uva huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh ixa'cstuca'n: “U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Ca-maknīuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan pū'uva”.
39 Lā' chuntza' tachi'palh lā' tamāxtulh nac huan pū'uva lā' tamaknīlh.

40 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—A'xni'ca' na'a'nācha' ixtēcu' huan ti'ya't, ¿tuchū nacātlahuani' huan tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh? ¿Chī puhua'nā'tit?

41 Lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' nacāmaknī. Lā' nacāmāsācua'nī huan
pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n. Lā' xlaca'n
a'xni'ca' natapu'xa huan uva, natamacamaxquī'
a'ntū ixla' nala huan ixtēcu'.
42 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ix-
tachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla' hua'chi
huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā'
mānī' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más
tasqui'nī.
Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n
iclīlē'cnīyāuj.

43 Lā' chuntza' iccāhuaniyāni' que a'ntū
mila' ixuanī't a'nlhā Dios māpa'ksīni'n,
nacātamaklhtīyāni' lā' nacāmaxquī'can ā'makapitzīn
a'ntī natatlahua ixtapuhuān Dios. 44 Lā' a'ntīn
tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n
hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh huan chihuix lā'
chuntza' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'
quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh
huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh —hualh
Jesús.
45 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
huan fariseosnu' takaxmatli a'ntū tā'mālacastucli
Jesús, tamāchekxīlh que Jesús ixcālīchihuīna'mā'
mānī' xlaca'n. 46 Lā' chuntza' titachi'pacu'tulh
Jesús pero tajicua'ni'lh tachi'xcuhuī't como
tachi'xcuhuī't tapuhualh palh Jesús ixa'cta'sana'
Dios ixuanī't.

22

A'ntū lītalacastuca a'xni'ca' tapūchahuacan

1 Lā' Jesús tzucupā cātā'chihuīna'n a'ntū
tā'mālacastuccan lā' cāhuanilh:
2 —A'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't,
ū'tza' nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin rey tlahualh
huan cā'tani' a'xni'ca' tapūchahualh ixo'kxa'.
3 Cāmacā'lh ixtasācua'nī'n lā' ta'a'lh cāmāta'sī
huan a'ntī ixcākantāyanī't, pero xlaca'n tū'
ixta'a'ncu'tun. 4 Lā' cāmacā'mpā ā'makapitzīn
tasācua'nī'n lā' cāhuanilh: "Cacāhua'ni'tit huan a'ntī
iccākantāyanī't palh cāxni'jtza' huī' huan tahua'.
Iccāmaknīlhtza' lhūhua' huācax lā' huan xako'ntin
xaska'ta' huācax lā' iccāxtlahualīkō'lhtza' para
natapūchahuacan. Catamilh huan qui'amigos".
5 Lā' huan a'ntī ixcākantāyanī't tū' cuenta
tatlahualh. Kalhatin a'lh na ixā'tacuxtu lā'
ā'kalhatin a'lh stā'nan. 6 Lā' ā'makapitzīn cāchi'palh
ixtasācua'nī'n huan rey. Tatu'csli lā' tamaknīlh.
7 Lā' tuncan lej a'kchā'lh huan rey lā' cāmacā'lh
huan tropa para nacāmaknī huan maknīni'nī'n
lā' mālhcuyunīni'lh ixā'lacchicni'ca'n. 8 Lā' tuncan
cāhuanilh ixtasācua'nī'n: "Ixlīhuāk cāxni'jtza' huī'
para natapūchahua qui'o'kxa' pero tasu'yu que
xlaca'n a'ntī iccākantāyanī't tū' lacuan a'nchī
maclacasqui'n para natamin. 9 Capintit chuhua'j
nac cā'tejen lā' cacākantāya'tit ixlīhuākca'n a'ntī
nacāpāxtokā'tit. Catamilh como natapūchahua
qui'o'kxa'". 10 Huan tasācua'nī'n tataxtulh lā'
ta'a'lh nac cā'tejen. Lā' ixlīhuakca'n a'ntīn tapāxtokli
tatakēstokli lā' huan a'ntī xatzey lā' a'ntīn tū'
xatzey. Lā' chuntza' lītatzumaca huan chic.
11 'Lā' tuncan tanūlh huan rey lā' cālaktzī'lh
huan a'ntīn tamilh. Lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu'
a'ntīn tū' ixlhakā'na'nī't hua'chi minī'ni' a'nlhā
tapūchahuamā'ca. 12 Lā' huanilh: "Qui'amigo,

¿a'chī' tanū'nī'ta' huā'tzā' lā' tū' lhakā'nī'ta' huan
lu'xu' a'ntū minī'ni?” Lā' xla' tuntū' huanilh; xmān
ca'cs tāyalh. 13 Lā' tuncan huan rey cāhuanilh
huan a'ntī ixtamaktāyamā'na: “Camacachī'tit lā'
catantūchī'tit lā' camāxtutit kēpun a'nlhā cā'pucsua'.
A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan”.
14 Lā' Jesús huampā:

—Līlhūhua' a'ntī cāmāta'sīca lā' tū' lhūhua' a'ntī
cālacsacca.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan a'ntū ixmāta'jīni'ncan

Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26

15 Lā' tuncan huan fariseosnu' ta'a'lh lā'
talacchihuīna'lh a'nchīn tzē ixtalē'ksa'nīni'lh
Jesús ixpālacata a'ntū hualh. 16 Chuntza'
cāmacā'lh makapitzīn ixchi'xcuhuī'n lā' tatā'a'lh
ixchi'xcuhuī'n Herodes a'ntī rey ixuanī't.
Talaka'lh Jesús lā' tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj palh hui'x hua'na'
a'ntū stu'ncua' lā' nā xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios
lacasqui'n. Hui'x tū' cātlahua'ni'ya' cuenta a'nchī
talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim
cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 17 ¿Tuchū
puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n
huan emperador romano? ¿Chā tzey palh
na'icmāpalayāuj o tū' tzey?

18 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun
lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu'
milacanca'n. Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj?
19 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan
a'ntū māta'jīni'ncan.

Lā' līmini'ca lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan tumīn,
cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?

21 Lā' takalhtīlh:

—Ixla' huan emperador.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios a'ntū ixla'.

22 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, talē'cnīlh. Lā' tamakxtekli lā' ta'a'lh.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko

Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40

23 Lā' māni' huā'mā' chi'chini' makapitzīn saduceosnu' talakmilh Jesús. Lā' huan saduceosnu' ixtahuan que tū' catilakahuanchokoca. Lā' ū'tza' talīhuanilh chuntza':
24 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés māsu'yulh palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, tasqui'nī que ī'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'. 25 Ixa'nan na quilaclhpu'nanca'n kalhatojon lītā'timīn. Lā' huan xapuxcu' tapūchahualh lā' ā'calīstān nīlh. Lā' como tū' ixka'lhī ixcaman, māchokoni'lh huan lakapūt huan ī'stancu. 26 Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin xastancu lā' nā ā'kalhatin hasta ā'xmān xastancu. Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. 27 Lā' a'xni'ca' ixtanīkō'nī'ttza'
huan lītā'timīn, ā'xmān nīlh huan puscāt. 28 Lā'

a'xni'ca' nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala huan puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tō'lanī't.

29 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tā'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't ixlīmāpa'ksīn.
30 Lā' a'xni'ca' huan nīnī'n natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn.
31 ¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū māni' Dios cāhuanini' ixpālacata huan a'ntī natalakahuanchoko? Chuntza' hualh:
32 "Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob", hualh. U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n.
33 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata ixlīmāsca'tīn Jesús.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī
Mr. 12.28-34; Lc. 10.27

34 Lā' huan fariseosnu' tatakēxtimīlh a'xni'ca' takaxmatli a'nchī Jesús cāmāca'cslīlh huan saduceosnu'.
35 Lā' kalhatin de xlaca'n xamākalhtō'kē'ni' huan ley ixuanī't. Lā' xla' ixca'tzīcu'tun palh Jesús ixca'tzī huan ixley Moisés lā' kalhasqui'nīlh:

36 —Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī de a'ntū māsu'yulh Moisés?

37 Lā' Jesús huanilh:

—"Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk

mintapāstacna'”. 38 U'tza' huā'mā' huan līmāpa'ksīn
a'ntū līhua'ca' xaka'tla' lā' a'ntū más tasqui'nī.
39 Lā' ā'lakatin casi chu a'cxtim a'nchī lej tasqui'nī
lā' huan: “Capāxqui' ā'kalhatin chu a'cxtim mē'cstu
pāxquī'ca'na'”. 40 Ixtuca'n līmāpa'ksīn hua'chi
ixlītzucuni' huan ixley Moisés lā' ixlīmāsca'tīnca'n
huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'.

Kalhasqui'nīni'nca ixpālacata ī'xū'yāpapna' huan Cristo

Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44

41 Lā' huan fariseosnu' tūna'j ixta'a'n. 42 Lā' Jesús
cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū līpāstacā'tit Cristo a'ntī ka'lhīpā'na'ntit? ¿Tichū ī'xū'yāpapna'?

Lā' tahuanilh:

—Xla' ī'xū'yātā'nat David.

43 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' David māpācuhuīlh Māpa'ksīni' chu a'nchī māsu'ni'lh huan Espíritu Santo? David hualh:

44 Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni':
“Catahui'la' quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca'
na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza”.
45 Lā' palh Cristo xmān ī'xū'yātā'nat David ix-
uanī't, tū' ixmāpācuhuīlh Māpa'ksīni'. Chuntza'
līca'tzīyāuj que Cristo nā ixMāpa'ksīni' ixuanī't
—Jesús cāhuanilh.

46 Lā' nīn tintī' tzē ixkalhtī lā' nīn lakatin tachi-
huīn. Lā' desde huā'mā' chi'chini' nīn tintī' tzē
ixlīhui'lī kalhasqui'nīpala nīn tuntū'.

23

A'nchī ixtahuanī't huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley

Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47

1 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā'
huan tachi'xcuhuī't:
2 —Huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā'
huan fariseosnu' taka'lhī talacasqui' para
natahuan a'ntū huanicu'tun ixley Moisés. 3 Lā'
chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntūn tahuan
lā' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit. Lā' hui'xina'n, tū'
catitlahua'tit a'nchī xlaca'n tatlahua como tahuan
catūhuā lā' xtunc tatlahua. 4 Xlaca'n hua'chi
a'ntīn tacāxtlahualh huan tacu'ca'. Lej tzinca huan
tacu'ca' lā' tintī' tzē natāyani'. Lā' xlaca'n nīn
tū' tacāxtlahuacu'tun para que tzē nacu'ca'can.
5 Talacasqui'n que tachi'xcuhuī't natalaktzī'n
ixlīhuāk a'ntūn tatlahua. Cātankāmā'ca'canī't
lā' cāpekxtūmāca'canī't lakpēka'tla'n cintaj
a'nlhā tatzo'knī't macsti'na'j ixtachihuīn
Dios. Lā' nā līhua'ca' lhmā'n taka'lhī ixquini'
na ixtampān ixlu'xu'ca'n que ā'makapitzīn.
6 Talacasqui'n cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'nlhā
tlahuamā'ca cā'tani'. Lā' na ixlītokpānca'n
israelitas, xlaca'n taputza pūtahuī'lhni' a'ntū
quilhpū'layāna'n. 7 Lā' talacasqui'n que
nacātā'chihuīna'ncan lā' nacā'a'cnīni'ni'can nac
cā'tejen lā' nacāmāpācuhuīcan mākalhtō'kē'ni'nī'n.
8 'Lā' hui'xina'n tū' maclacasqui'nā'tit que
nacātamāpācuhuīyāni' mākalhtō'kē'ni'nī'n como
chu a'cxtim milīhuākca'n lā' lītā'timīn lanī'ta'ntit
lā' xmān kalhatin miMākalhtō'kē'ni'ca'n lā' ū'tza'
māni' Cristo. 9 Lā' huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna', tū'

catihua'ni'tit mintā'chi'xcu': “Quintāta'”, como xmān kalhatin minTāta'ca'n lā' ū'tza' māni' a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn.
10 Lā' tū' catimakxtektit nacātamāpācuhuīyāni' māpa'ksīni'nī'n, como xmān Cristo ixlī'a'cstu miMāpa'ksīni'ca'n.
11 Lā' huan a'ntī na'a'kapalhkā a'nchī xla' tasqui'nī na milaclhpu'na'nca'n, maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'.
12 Chuxatī a'ntī ixa'cstu putza a'nchī lej tasqui'nī, xla' namāmāxanī'can. Lā' huan a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī', ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

13 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hua'chilh mālacchōnī'ta'ntit huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan a'nlhā Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't. Lā' hui'xina'n tū' tanū'yā'tit nīn tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.

14 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n a'kxokomaklhtīyā'tit ixchicca'n huan lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt kalhtō'ka'yā'tit a'nlhā tzē cātalaktzī'nāni' lā' chuntza' lī'a'kxokonu'nā'tit. U'tza' nacātalīcastigarlīyāni' lej palha'.

15 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuxatū para namākalhlaka'ī'nī'yā'tit ā'kalhatin milīmāsca'tīnca'n. Lā' nā pinā'tit tintacut mar lā' nac xtunc ti'ya't. Lā' a'xni'ca' nakalhlaka'ī', hui'xina'n namātlahuī'yā'tit ā'chulā' a'ntūn tū' tzey que hui'xina'n.

16 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī hua'chi
lakatzī'nī'n lā' cāhuanilīpincu'tunā'tit ā'makapitzīn.
Hua'nā'tit: “Palh catīhuā natlahua ixpromesa
ixpālacata huan xaka'tla' lītokpān, tuntū'
catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh
natlahua ixpromesa ixpālacata huan ixoro huan
lītokpān, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū”.
17 Lej lacxumpi hui'xina'n lā' tū' māchekxī'yā'tit.
Līhua'ca' tasqui'nī huan lītokpān. U'tza' ixpālacata
līsicua'lanālanī't huan oro. Chuntza' maclacasqui'n
que nasātlōkentaxtū huan promesa a'ntūn
tlahualh ixpālacata huan xaka'tla' lītokpān.
18 Lā' nā hua'nā'tit: “Palh catīhuā natlahua
ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n, tuntū'
catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh
natlahua ixpromesa ixpālacata huan lē'ksajuī'n
a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n, xla' nasātlahua para
natlōkentaxtū”. 19 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit.
Līhua'ca' tasqui'nī huan pūmacamāstā'n. U'tza'
ixpālacata līsicua'lanālanī't huan lē'ksajuī'n a'ntū
huī' a'ntza'. 20 Chuntza' huan a'ntī natlahua
ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n nā
natlahua ixpālacata ixlīhuāk huan lē'ksajuī'n
a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n lā' tasqui'nī que
nasātlōkentaxtū. 21 Kalhatin a'ntī nahuan que
stu'ncua' ixpromesa como hualh ixpālacata huan
lītokpān, xla' tū' xmān līchihuīna'n huan lītokpān.
Nā līchihuīna'n Dios a'ntī huī' nac huan lītokpān.
22 Lā' nā kalhatin a'ntī nahuan huan ixpromesa
ixpālacata huan a'kapūn, xla' tū' xmān līchihuīna'n
huan a'kapūn. Nā līchihuīna'n ixpūtahuī'lh Dios
a'nlhā māpa'ksīni'n lā' nā ixpālacata Dios a'ntīn
tahui'la huan nac pūtahuī'lhni'.

23 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'
lā' hui'xina'n xamākalhtō'ke'ni'nī'n huan ley.
¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n!
Hui'xina'n cuenta tlahua'yā'tit lā' maca-
maxquī'yā'tit Dios macsti'na'j milīhua'tca'n
hua'chi ā'lhmūhuēn lā' anís lā' cominos. Lā'
chuntza' tasqui'nī. Lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit
huan ixlīmāsca'tīn huan ley lā' ū'tza' līhua'ca'
tasqui'nī. Lā' huan ley māsu'yu que līlacatejtin
nalatā'kchokoyā'tit, lā' tū' na'a'kxokonu'nā'tit.
Nā huan ley māsu'yu que nacālakalhu'ma'nā'tit
ā'makapitzīn. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't
tzē natakalhlaka'ī' a'ntū hua'nā'tit hui'xina'n.
Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan macsti'na'j
līhua't lā' nā maclacasqui'n natlōkentaxtūyā'tit
huan līmāsca'tīn a'ntū tasqui'nī. 24 Hui'xina'n
hua'chi lakatzī'nī'n a'ntī cālē'ncu'tun ā'makapitzīn.
Hua'chilh mācutuyā'tit de na milīhua'tca'n huan
ti'na'j kosnu' lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan
ka'tla' xumpepe.

25 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'
lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n
tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n
hua'chi a'ntī xmān makche'kē' huan vaso lā'
pulātu. Tasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n
pero ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Hui'xina'n
tampi'lhlīni'nā'tit lā' ka'lhāna'nā'tit. 26 Hui'xina'n
fariseosnu' lakatzī'nī'n, pū'la napūche'kē'yā'tit
huan pulātu lā' chuntza' nā namakche'kē'yā'tit
ixmacni'. Lā' palh tzey mintapāstacna'ca'n,
natasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n.

27 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'
lā' nā hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley.

¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntū cālīmanīcanī't kaxtaj. Lej smu'yonko' lā' tzēhuanī't tatasu'yu lā' na ixchakānca'n huāk ixlucutca'n nīnī'n lā' a'ntū ko'hua'jua'.
28 Nā hui'xina'n chu a'cxtim. Na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't tasu'yu'yā'tit palh tzey hui'xina'n a'yuj ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' hui'xina'n pō'ktu a'kxokonu'nā'tit.

29 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cācāxtlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n lā' cācāxtlahualī'yā'tit ixtaponkni'ca'n huan nīnī'n a'ntīn tzeyā chi'xcuhuī'n ixtahuanī't.
30 Lā' hua'nā'tit: "Palh quina'n xa'ictahui'lauj cahuā a'xni'ca' ixtahui'lāna' quixū'yāpapna'ca'n, quina'n tū' xa'iccāmaktāyauj a'xni'ca' tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n".
31 Lā' chuntza' māni' hui'xina'n hua'nā'tit palh hui'xina'n ixtā'natna'ca'n huan a'ntīn tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n.
32 Catlahua'tit huā'mā' a'ntū xlaca'n talītzuculh lā' tūlalh tatlahuakō'lh, como tasu'yu que ū'tza' a'ntū hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit.

33 'Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntū lej tzēhuanī't tasu'yu lā' ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū nalīpūtaxtuyā'tit de huan pūpātīn?
34 Chuntza' iccāmacamini'yāni' huan a'cta'sana'nī'n lā' chi'xcuhuī'n a'ntī lej taca'tzī lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn nacāmaknī'yā'tit lā' nacāxtokohua'ca'yā'tit. Lā' ā'makapitzīn nacākēsnokā'tit na milītokpānca'n lā' nacāmacaputzayā'tit pūtunu' cā'lacchicni'.
35 Lā' nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata xlaca'n. Nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Abel tū' tlahualh

talaclē'i' lā' xla' maknīcanī't. Lā' ca'tzīyā'tit a'nchī
maknīcanī't huan Zacarías a'ntī ixo'kxa' huan
Berequías ixuanī't. Maknīcanī't ixpu'nan huan
lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n.
Lā' hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata
ixlīhuākca'n xatzey chi'xcuhuī'n a'ntī cāmaknīca
desde a'xni'ca' maknīcanī't huan Abel hasta
a'xni'ca' maknīcanī't huan Zacarías. Nalī'pinā'tit
cuenta como hui'xina'n tlahua'yā'tit hua'chi
tatlahualh xlaca'n a'ntīn tamaknīlh. 36 Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit
chuhua'j nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n
xlaca'n a'ntī cāmaknīcanī't —hualh Jesús.

Jesús calhualh ixpālacata xalanī'n nac Jerusalén
Lc. 13.34-35

37 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac
Jerusalén! Hui'xina'n cāmaknī'yā'tit huan
a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'la'yā'tit huan
ixlacscujni'nī'n Dios a'ntī cāmacamini'yāni'.
Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' para
na'iccāmaktaka'lhāni' hua'chi lakatin caxli
cā'a'ktlapa con ixpeken ī'scamanīn. Lā' hui'xina'n
tū' lacasqui'ntit. 38 Stu'ncua' nacā'a'kxtekyāhuacan
minchicca'n lā' ca'cs natatāyana'n. 39 Lā' nā
iccāhuaniyāni' que tū' naquilālaktzī'mpalayāuj
hasta a'xni'ca' tū' namin huan chi'chini' a'xni'ca'
nahua'nā'tit: "Sicua'lanālanī't huan a'ntī min por
ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Dios" —hualh Jesús.

24

Jesús hualh que namālakuanīcan huan xaka'tla'

lītokpān
Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6
1 Lā' Jesús taxtulh de nac huan lītokpān.
Lā' ixa'mā' ā'lacatin a'xni'ca' talaktapajtzūlh
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tatzuculh tahuani
que cuenta ixtlahualh a'nchī ixyāhuacanī't huan
lītokpān. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan
lītokpān. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū'
catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka.
Ixlīhuākca'n natapa'nckō' lā' huan taxaka nalacla.

A'nchī nalīca'tzīcan palh palaj nasputa huan quilhtamacuj
Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24
3 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos. Lā' a'xni'ca' Jesús
ixui'lacha', talaka'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzē'k
tahuanilh:
—Quina'n iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj
lhānīn napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj palh hui'x palaj nata'mpala'ya'
lā' nasputa huan quilhtamacuj?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Catamaktaka'lhtit para que tintī'
nacā'a'kxokoyāni'. 5 Lhūhua' chi'xcuhuī'n
natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā'
chā'tunu' natahuan: "Quit huan Cristo a'ntī Dios
lacsacui'līlh", lā' chuntza' līlhūhua' nacā'a'kxokocan.
6 Nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā
tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni'
a'nchīn tlahuamā'ca guerra makat. Tū'
catijicua'ntit; chuntza' ka'lhī napātle'ke. Lā' tuna'j
cati'a'ksputli. 7 Lā' kalhatin gobierno natā'kaquī'

contra ā'lakatin lā' lakatin país natlahua guerra contra ā'lakatin. Na'a'nan tatzi'ncsta lā' ta'jatat lā' natachiqui ti'ya't. Lā' nā lakachu nala nac cā'quilhtamacuj.
8 Lā' ixlīhuāk huā'mā' xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.

9 'Lā' nacātamacamaxquī'yāni' para nacātamāpātīnīyāni'. Lā' nacātamaknīyāni' lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxalhā nac quilhtamacuj nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata.
10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' quilhtamacuj, lhūhua' natataxtutāya na ixtej Dios lā' natalāca'tzalaktzī'n lā' natalāmacamāstā'.
11 Lā' natala lhūhua' a'cta'sana'nī'n a'ntī nata'a'kxokonu'n. Natahuan palh tachihuīna'n ixpālacata Dios lā' nata'a'kxoko lhūhua' tachi'xcuhuī't.
12 Lā' huan tūn tū' tzey na'a'kahuan chuxalhā lā' ū'tza' tū'tza' natalālīpāxquī' lhūhua' tachi'xcuhuī't.
13 Lā' huan a'ntīn tū' catitataxtutāyalh na ixtej Dios lā' chuntza' natatachoko hasta a'xni'ca' na'a'ksputa, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.
14 Lā' huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n, ū'tza' huā'mā' nalī'a'cta'sana'ncan chuxalhā nac cā'quilhtamacuj para que ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj natamāchekxī. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' na'a'ksputa.

15 'Huan a'cta'sana' Daniel tzo'kli ixpālacata catūhuā a'ntū hua'chi jalhmanīni'n lā' tū' tzey līlacan. Lā' nac lugar a'nlhā ixsicua'lanālīcanī't, a'ntza' nalaktzī'nātit huanmā' catūhuā a'nchī tayāna'. Quit a'ntī ictzo'kmā' huā'mā', quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta catlahua'tit.

16 A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit huanmā', a'xni'ca'
maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspūn
xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de Judea.
17 Lā' huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja
a'ntīn tahui'lāna' na ixa'kstīn ixchicca'n, tū'
catatanūlh huan nac chic para natamaxtu
ixmaclacasqui'ca'n. 18 Lā' huan a'ntīn tascujmā'na
nac cā'tacuxtu, tū' catataspi'tli para na ixchicca'n
para natataya ixtakēnu'ca'n. 19 Xānti tala huan
puscan huanmā'na chi'chini' palh tacamalanī't
o palh tamātzi'quī'nincus. 20 Casqui'ni'tit Dios
que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n
lā' nīn huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 21 Lā'
lej napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde
a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, tū' maktin
pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā'
chi'chini'. Lā' tū' maktin catilalh ixtā'chuntza'
ā'calīstān. 22 Lā' palh Dios tū' ixmāti'na'jīlh
huanmā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios
namāti'na'jī como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī
cālacsacnī't.
23 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā'
palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā cala'ktzī'ntit.
A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", tū'
cakalhlaka'ī'tit. Lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā
cala'ktzī'ntit. A'j huī' xla'", tū' cakalhlaka'ī'tit.
24 Natamin lhūhua' a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn
natahuan que māni' xlaca'n Cristo. Lā'
ā'makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' xlaca'n nā natatlahua
lē'cnīn como nata'a'kxokocu'tun māni'
huan xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh
catita'a'kxokolh a'ntīn Dios cālacsacli, pero
nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn. 25 Iccāhuanini'tza'

huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'.
26 Chuntza' palh nacātahuaniyāni': “Cala'ktzī'ntit.
A'ntza' huī' Cristo nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't”, tū'
capintit. Lā' palh nacātahuaniyāni': “Cala'ktzī'ntit.
A'tzā' huī' nac huan cuarto”, tū' cakalhlaka'ī'tit.
27 A'xni'ca' quit na'icmimpala, nala hua'chi huan
makli'pni' a'ntū māxkakēkō' huan nac a'kapūn
desde a'nlhā tā'cxtu hasta a'nlhān tā'cnū huan
chi'chini'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
28 Chuxalhā naca'tzīcan a'xni'ca' na'icmin hua'chi
huan chū'ni' taca'tzī a'nlhā mā' catūhuā a'ntū
nīnī't —hualh Jesús.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36

29 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' xmān capātle'kekō'lh huā'mā' līpātīn, huan
chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh.
Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn
lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. 30 Lā'
nalaktzī'ncan nac a'kapūn lakatin señal a'ntū
quila' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
xalanī'n ixlīhuākca'n huā' cā'lacchicni' huā'tzā'
nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n natacalhuan. Lā'
naquintalaktzī'n quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
a'nchī na'ictaxtu de nac a'kapūn lā' na'icpūmin
huan poklhnu'. Lej na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā'
lej tzēhuanī't na'icxkaka. 31 Lā' a'xni'ca' lej
namacasā'nan huan līskoli', na'iccāmacamin
qui'ángeles lā' natamākēstoka huan a'ntīn
cālacsaccanī't. Natamin a'ntī cālacsaccanī't xalanī'n
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj.
32 ’Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui'
higo: A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā' tzucumā'na

tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que tapajtzumā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu.
33 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk
huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit
palh tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan
quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi a'xni'ca'
kalhatin a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn
mākalhcha. 34 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh
hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā'
a'ntū iccāhuanini'. 35 Nasputa huan a'kapūn lā'
nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin catisputli
quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.

36 'Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā'
chi'chini' lā' huā'mā' hora; nīn huan ángeles
xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nā ixO'kxa'
Dios tū' ca'tzī. Xmān Dios xaTāta' ca'tzī lhānīn
mero napātle'ke.

37 'Lā' chu a'nchī pātle'kelh a'xni'ca' ixui' Noé, nā
chuntza' napātle'ke a'xni'ca' namin huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. 38 A'xni'ca' tūna'j ixmin huan lakuat
de xcān, huan tachi'xcuhuī't ixtahuā'yamā'na
lā' ixtako'tnūmā'na. Lā' ixtatapūchahua lā'
ixtamāstā' ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua
hasta a'xni'ca' Noé tanūlh huan nac barco. Tū'
ixtapuhuan palh namin lakuat, 39 lā' tū' cuenta
tatlahualh hasta a'xni'ca' milh huan xcān lā'
cālē'nkō'lh. Chuntza' nala a'xni'ca' namin huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 40 A'xni'ca' namin
huanmā' chi'chini', palh talamā'na kalhatu'
chi'xcuhuī'n nac cā'tacuxtu, nalē'ncan kalhatin
lā' namāchokocan kalhatin. 41 Lā' palh tatanūma'
kalhatu' puscan a'ntīn tasquitimā'na, nalē'ncan
kalhatin lā' namāchokocan ā'kalhatin.

42 ’Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn
namin miMāpa'ksīni'ca'n. 43 Lā' caca'tzītit huā'mā':
Palh ixtēcu' huan chic ixca'tzīlh cahuā tuyā hora
cā'tzī'sa nachā'n huan ka'lhāna', ixka'lhīlh lā' tū'
ī'lhtatalh lā' tū' ixmakxtekli natanū naka'lhāna'n
na ixchic. 44 Nā chuntza' hui'xina'n cāxni'j
catahui'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n a'xni'ca' tū' puhua'nā'tit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī huanī't huan xatzey tasācua'

Lc. 12.41-48

45 Lā' Jesús cāhuanipā:

—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī
xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza' a'ntī huan patrón
nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī'
ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n.
46 Nalīpāxuhua huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā'
ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. 47 Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū'
huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī. 48 Lā' palh
tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que
natakoxī huan ixpatrón. 49 Lā' chuntza' natzucu
cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' natā'huā'yan
lā' nacātā'ko'ta huan ka'chīnī'n. 50 Lā' chu līmaktin
nataspi'ta huan patrón. Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū'
ka'lhīmā'. 51 Lā' huan patrón lej palha' nacastigarlī
huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n
xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'. Lā'
xla' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan —hualh Jesús.

25

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhacāuj tzu'ma'jan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' na'icmimpala a'xni'ca' Dios
natzucu namāpa'ksīkō' ixlīhuāk nac huā'mā'
cā'ti'ya'tna'. Lā' nala hua'chi a'xni'ca' kalhacāuj
tzu'ma'jan ixta'a'mā'na a'nlhā natapūchahuacan.
Ixtalē'mā'na ixpūmakskoca'n lā' ta'a'lh taka'lhī
huan squi'nīni'. 2 Lā' kalhaquitzis lakskalalh
ixtahuanī't lā' ā'kalhaquitzis tū'. 3 Huan a'ntīn
tū' lakskalalh xmān talē'lh ixpūmakskoca'n
lā' tū' tapāstacli natalē'n macsti'na'j gas para
natamojō na ixpūmakskoca'n. 4 Lā' huan a'ntī
lakskalalh, xlaca'n talē'lh ixpūmakskoca'n lā' nā
talē'lh ā'macsti'na'j gas. 5 Lā' como takoxīlh huan
squi'nīni', ixlīhuākca'n ixtalakalhtatahui'lāna'
lā' ā'calīstān talhtatalh. 6 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa
takaxmatli a'nchī kalhatin ta'salh lā' hualh:
"¡Mimā' huan squi'nīni'; capintit pāxtokā'tit!"
7 Lā' ixlīhuākca'n huan tzu'ma'jan talakahualh.
Tatā'kaquī'lh lā' tacāxtlahualh ixpūmakskoca'n. 8 Lā'
tuncan huan kalhaquitzis a'ntīn tū' talīmilh gas
tahuanilh huan ā'kalhaquitzis: "Caquilāmaxquī'uj
macsti'na'j mingasca'n como tamixmā'na huā'
quimpūmakskoca'n". 9 Lā' huan a'ntī lakskalalh
takalhtīlh: "O tū', como chuntza' tū' cati'a'cchā'lh
para quina'n nīn para hui'xina'n. Mejor capintit
tamāhua'yā'tit a'nlhā stā'can". 10 Lā' līhuan huan
kalhaquitzis ixta'a'mā'na tatamāhua huan gas,
chilh huan squi'nīni'. Lā' huan tzu'ma'jan a'ntī
cāxni'j ixtahui'lāna' tatā'tanūlh huan squi'nīni'
nac chic lā' mālacchahuaca huan mākalhcha. 11 Lā'

ā'calīstān tachā'lh huan ā'kalhaquitzis tzu'ma'jan lā'
tahualh: "Māpa'ksīni', caquilāmālaquī'ni'uj". 12 Lā'
xla' cākalhtīlh: "Quit tū' iccālakapasāni'".

13 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Skalalh catahui'la'tit como tū' ca'tzīyā'tit tuyā hora nīn tuyā chi'chini' na'icmimpala quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu'tun tasācua' lā' huan tumīn

14 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'nchī huanī't a'nlhā Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī ixa'mā' ā'lacatin. Lā' cāmāta'sīlh ixtasācua'nī'n lā' cāmacamaxquī'lh ixtumīnca'n.

15 'Chu a'nchī ixlīskalalhca'n chā'tunu', chuntza' maxquī'ca. Lakaquitzis mil maxquī'ca kalhatin lā' lakatu' mil maxquī'ca ā'kalhatin lā' lakatin mil
huan ā'kalhatin. Lā' tuncan a'lh makat. 16 Huan
tasācua' a'ntī ixmaxquī'canī't huan lakaquitzis mil, xla' ixtamāhuana'mā' lā' ī'stā'namā' lā' chuntza' tlajalh ā'lakaquitzis mil huampala. 17 Lā' huan a'ntī
maklhtīni'lh lakatu' mil, nā chu a'cxtim tlajalh
ā'lakatu' mil. 18 Lā' huan a'ntī maklhtīni'lh lakatin
mil, xla' a'lh lā' ponknu'lh lā' mātzē'kli ixtumīn huan ixpatrón.

19 'Lā' makān takoxīlh huan patrón. Lā' a'xni'ca'
taspi'tli, ixtlahuacu'tun ixcuenta. 20 Pū'la lak-
milh huan a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakaquitzis mil lā' nā macamaxquī'lh ixpatrón huan ā'lakaquitzis mil a'ntū ixtlajanī't. Lā' huanilh: "Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakaquitzis mil lā' ā' iclīmimpala
ā'lakaquitzis mil a'ntū ictlajanī't". 21 Lā' huan pa-
trón huanilh: "Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x.

Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como xa'nca scujti con
huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā'
na'icmaxquī'yāni'. Cata't lā' naquintā'pāxuhua'ya'".

22 'Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ix-
maklhtīni'nī't lakatu' mil lā' huanilh: "Quimpa-
trón, hui'x quimaxqui' lakatu' mil lā' ā' iclīmimpala
ā'lakatu' mil a'ntū ictlajanī't". 23 Lā' huan pa-
trón huanilh: "Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x.
Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como xa'nca scujti con
huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā'
na'icmaxquī'yāni'. Cata't lā' naquintā'pāxuhua'ya'".

24 'Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī
ixmaklhtīni'nī't lakatin mil. Lā' xla' huanilh
ixpatrón: "Quimpatrón, xa'icca'tzī palh hui'x
ca'tzanca'tzīn. Hui'x ī'ya' a'nlhā tū' cha'nti
lā' nacā'ya a'nlhā tū' xua'ya'ma'ka'. 25 U'tza'
iclījicua'ni'ni' lā' quit icponknu'lh nac ti'ya't lā'
icmā'cnūlh mintumīn. Lā' ā' iclīmin a'ntū mila'
ixuanī't". 26 Lā' huan patrón kalhtīlh: "Tū'
tzey hui'x. Lej lhquitit tasācua' hui'x. Hui'x
puhua'na' palh quit ic'ī' a'nlhā tū' iccha'nli lā'
iccā' a'nlhā tū' icxua'ya'maka'n. 27 Como chuntza'
puhua'na', ixmā'nu' quintumīn nac banco lā'
a'xni'ca' xa'ictaspi'tli xa'icmaklhtīni'lh quintumīn
lā' huan xaska'ta'". 28 Lā' cāhuanilh huan a'ntī
ixtayāna'ncha': "Camaklhtītit huan lakatin mil
a'ntū ka'lhī lā' camaxquī'tit huan a'ntī ka'lhī
lakacāuj mil".

29 Lā' Jesús cāhuanipā:

—A'chulā' namaxquī'can huan a'ntī ka'lhī lā'
na'a'katāxtūni'. Lā' huan a'ntīn tū' ka'lhī, na-
maklhtīcan huan macsti'na'j a'ntū ixka'lhī. 30 Lā'
huā'mā' tasācua' a'ntīn tū' tzey, catamacaxtutit

a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan.

Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacālacāxtlahua ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj

31 Lā' Jesús huampā:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
Lā' a'xni'ca' na'ictanū quilīRey, qui'ángeles
naquintalītamacxti'li'. Lā' quit na'ictahui'la
na quimpūtahuī'lh a'nlhā na'iclacāxtlahua lā'
na'icmāpa'ksīni'n. 32 Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj natatakēxtimī na
quilacapūn. Lā' quit na'iccāmā'kapitzī hua'chi
huan pastor cāmā'kapitzī huan borregos lā'
huan chivos. 33 Lā' na'iccāhui'lī huan borregos
na quimpāxtūcāna'j lā' na'iccāhui'lī huan
chivos na quimpāxtūxuc. 34 Lā' quit huan
Rey na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna' na
quimpāxtūcāna'j: "Cata'ntit hui'xina'n. QuinTāta'
Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Camaklhtītit huan
līmāpa'ksīn a'ntū mila'ca'n nala. Cāxtlahuacanī't
para hui'xina'n desde a'xni'ca' Dios tlahualh huan
quilhtamacuj. 35 Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni' como
hui'xina'n quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa.
Lā' hui'xina'n quilātā'hua'uj mixcānca'n a'xni'ca'
quit xa'ickalhpūtī. Hua'chi makatiyāti' quit
lā' quilāmānūj na minchicca'n. 36 Tū'tza' tzey
ixuanī't quilu'xu' lā' hui'xina'n quilāmaxquī'uj
xasāsti'. Lā' xa'ic'ī'tza'ca'n lā' quilāmaktāyauj.
Lā' tachī'n xa'icuanī't lā' quilālakpaxialhna'uj".
Chuntza' na'iccāhuani. 37 Lā' huan a'ntī xalacuan
natahuan: "Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni'
a'xni'ca' ixtzi'ncsa' lā' iccāmāhuīni'? Lā' ¿lhānīn
iccātā'hua'ni' xcān a'xni'ca' ixkalhpūtīya'?

38 Lā' ¿lhānīn iccāmānūni' na quinchicca'n
a'xni'ca' ixlatlā'hua'na' hua'chi makatiyāti'? Lā'
¿lhānīn iccāmaxquī'ni' milu'xu'? 39 Lā' ¿lhānīn
iccāmaktāyani' a'xni'ca' ixī'tza'ca'na' o tachī'n
ixua'nī'ta'?”

40 ’Lā' māni' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī:
“Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catūhuā a'ntūn
tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xa-
makstancu xla', ū'tza' hua'chilh quilātlahuani'uj
quit”.

41 ’Lā' quit huanmā' Rey na'iccāhuani huan
a'ntīn tahui'lāna' na quimpāxtūxuc: “Catapānū'tit.
Hui'xina'n cātamālaclē'nīnī'ta'ni'. Capintit
a'nlhā tūlalh catimixli huan macscut. Capintit
a'nlhā cāxtlahuacanī't para huan ko'ti'ti' lā'
ixmaktāyana'nī'n. 42 Cātamālaclē'nīnī'ta'ni' como
tū' quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' tū'
quilātā'hua'uj mixcānca'n a'xni'ca' xa'ickalhpūtī.
43 Quit hua'chi makatiyāti' xa'iclatlā'huan lā'
hui'xina'n tū' quilāmānūj na minchicca'n. Tū'tza'
tzey ixuanī't quilu'xu' lā' tū' quilāmaxquī'uj
xasāsti'. Xa'ic'ī'tza'ca'n lā' tachī'n xa'icuanī't.
Lā' hui'xina'n tū' quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza'
na'iccāhuani. 44 Lā' xlaca'n natahuan: “Māpa'ksīni',
¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa', o
ixkalhpūtīya', o hua'chi makatiyāti' lā' quina'n
tū' iccāmaktāyani'? Lā' ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca'
tū'tza' tzey ixuanī't milu'xu' o ixī'tza'ca'na' o tachī'n
ixua'nī'ta' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'?”

45 ’Lā' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī:
“Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catuhuā a'ntūn
tū' tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj

más xamakstancu xla', chuntza' hua'chilh tū' quilātlahuani'uj quit”.
46 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' tuncan huā' tamā'na nata'a'n nac pūpātīn para pō'ktu. Lā' huan xalacuan nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

26

Lacchihuīna'nca para natamaknī Jesús
Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
2 —Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que sputacus lakatu' chi'chini' a'xni'ca' nala cā'tani' de pascua. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que naquimacamāstā'can para naquixtokohua'ca'can —hualh Jesús.
3 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, xlaca'n tatakēstokli na ixtanquilhni' huan ixpalacio Caifás. Xla' mero a'ntī xapuxcu' curasna' ixuanī't. 4 Lā' a'ntza' talacchihuīna'lh a'nchī tzē nata'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' chuntza' natamāmaknīnīni'n. 5 Lā' ixtalāhuani:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cātani', huan tachi'xcuhuī't natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8

6 Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. Lā' huā'mā' Simón ixmasni'mā' ixquinīt lā' ixtzeyanī'ttza'. 7 Lā' kalhatin puscāt laktapajtzūlh

Jesús. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixtzuma de
aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa. Lā' līhuan
Jesús ixuā'yamā', huan puscāt mūmā'ca'lh Jesús
huan aceite. 8 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n
talaktzī'lh a'ntū tlahualh, ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh
talāhuani:
—Lā' ¿a'chī' pāxca't lanī't huā'mā' aceite?
9 Tzē ī'stā'ca como lej tapala lā' huan tumīn tzē
ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
10 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalīchihuīna'mā'na lā'
cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt?
Quintlahuani'lh a'ntū lej tzey. 11 Pō'ktu na'a'nan
pobresni' na milaclhpu'nanca'n pero quit
tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 12 Lā' chu
a'nchī huā'yā puscāt quimūmā'ca'lh huā'mā'
aceite, ū'tza' hua'chilh ixquincāxtlahualīlh
para naquimā'cnūcan. 13 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj
a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntū tlahualh
huā'mā' puscāt. Lā' ixlīhuākca'n natapāstaca xla'.

Judas hualh palh namacamāstā' Jesús
Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6

14 Lā' kalhatin de huan kalhacāujtu'
sca'txtunu'nī'n xla' ixuanican Judas Iscariote. Xla'
a'lh cātā'chihuīna'n huan xanapuxcu'nu' curasna'
15 lā' cāhuanilh:
—¿Lhānchula' naquilāmāpalayāuj palh
na'iccāmacamaxquī'yāni' Jesús?
Lā' xlaca'n tamāpalalh pu'xamacāuj tumīn de
plata. 16 Lā' desde a'xni'ca', Judas putzalh a'nchīn
tzē nacāmacamaxquī' Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh huan sca'txtunu'nī'n para huan pascua

Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

17 Lā' milh huan xapū'lh chi'chini' huan cā'tani' a'ntū huanican Pascua a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' huā'mā' xapū'lh chi'chini' huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahualīyāuj para nahua'yāuj xalīhua't huan cā'tani'?

18 Lā' xla' cāhuanilh:

—Capintit huan nac xcānsipej lā' natanū'yā'tit na ixchic chā'tin chi'xcu' lā' nahuaniyā'tit: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: Pajtzutza' quimpūnīn lā' icua'cu'tun huan xalīhua't cā'tani' na minchic. Lā' na'iccātā'huā'yan quisca'txtunu'nī'n".

19 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh chu a'nchī Jesús cāmāpa'ksīlh lā' tacāxtlahualīlh huan xalīhua't cā'tani'.

20 Lā' a'xni'ca' ixtzī'suamā', Jesús lā' huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n ixtahuā'yahui'lāna' nac mesa. 21 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n naquimacamāstā'.

22 Lā' xlaca'n talakaputzalh lā' tatzuculh takalhasqui'nī chā'tunu':

—¿Chu quit, quiMāpa'ksīni'?

23 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'tza' a'ntī quintā'pūhuā'yan pulātu, ū'tza' naquimacamāstā'. 24 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' ixlīhuāk chu a'nchī tzo'kcanī't quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero

xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.
25 Lā' Judas, ū'tza' a'ntī namacamāstā', lā' xla' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿chu tzēlasā' quit?

Jesús kalhtīlh:

—Chuntza' hui'x hua'nī'ta'.
26 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan
pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' a'xni'ca'
che'kelh, cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.
27 Lā' tuncan tayalh huan taza lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios. Lā' macasti'n cāmaxquī'lh xlaca'n
lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit macasti'n chā'tunu' 28 como ū'tza'
huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuaca
huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios
nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni'
ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni'
ixtalaclē'i'ca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't. 29 Lā'
iccāhuaniyāni' que tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta
a'xni'ca' na'iccātā'hua'yāni' ā'tāpātin xaxcān uva
xasāsti' a'nlhā ixlīhuāk catūhuā xasāsti' lā' xtunc
a'nlhā namāpa'ksīni'n quinTāta' Dios.

Jesús hualh palh Pedro nakalhtatzē'ka
Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

30 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tatax-
tulh lā' ta'a'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā huanican
Olivos. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huā'mā' tzī'sa milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni' como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Na'icmaknī huan pastor lā'

nata'a'kahuankō' huan borregos”, tatzo'kni'. 32 Lā'
a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, pū'la na'ica'n
que hui'xina'n nac estado de Galilea.
33 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn
nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' maktin
ictimakxtekni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni': Huā'mā'
tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
35 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ic-
tikalhtatzē'kni'.
Lā' chu a'cxtim tahualh ixlīhuākca'n huan
sca'txtunu'nī'n.

Jesús kalhtō'ka'lh a'nlhā huanican Getsemaní
Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46

36 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac
lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemaní. Lā'
xla' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit
na'ica'n na'ictā'chihuīna'n Dios a'jnanu'.
37 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' kalhatu'
ixo'kxa'n Zebedeo lā' tzuculh lej lakaputza lā' lej
ixpāta'lamā'. 38 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī
huan talakaputzīt. Catachokotit huā'tzā' lā'
naquilā'o'kska'lhīyāuj. Tū' calhtatatit.
39 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac
ti'ya't lā' lej squi'ni'lh Dios lā' huanilh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū
na'icpātīni'n, camakxtekti chuntza' nala. Pero

calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

40 Lā' tuncan taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't huan sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh xlaca'n ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:

—¿Chā mintu'tunca'n tūlalh tāyani'tit
mintalhtataca'n nīn lakatin hora? 41 Lakahuan
catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' cātalīlaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān —cāhuanilh.

42 Lā' ixlīmaktu' Jesús a'lh lā' squi'ni'lh Dios chuntza':

—QuinTāta', palh tasqui'nī na'icpātīni'n para na'ictlōkentaxtū mintapuhuān, chuntza' calalh.

43 Lā' tuncan taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtalhtatamā'nampā como tanto
ixtalhtatacu'tun que ixtalakalhtatahui'lāna'. 44 Lā'
cāmāchokopā lā' ixlīmaktu'tun a'lh lā' squi'ni'lh Dios. Lā' chu a'cxtim huanilh hua'chi ixuanī't
xapū'la. 45 Lā' taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan
sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Chilhtza' huan hora a'ntū lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n.
46 Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chi'paca Jesús lā' chī'ca
Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

47 Lā' ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' cātā'chā'lh lhūhua'

tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n machīta lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu'
israelitas. 48 Lā' Judas ū'tza' huan a'ntī ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuaninī't:

—Na'iclacamu'su kalhatin; lā' xla' ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit.

49 Lā' a'xni'ca' chilh Judas, laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Tzī'sua, Mākalhtō'kē'ni'.

Lā' lacamu'sulh. 50 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Amigo, lā' ¿a'chī' ta'na'?

Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'milh Judas talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para natalē'n.

51 Lā' chu tuncan kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús, māxtulh ixmachīta lā' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh
ixa'ka'xko'lh. 52 Lā' Jesús huanilh:

—Camāqui' mimachīta. A'ntī nalīlāsta'la
ixmachīta, chuntza' namaknīcan xla'. 53 ¿Chā tū' ca'tzīya' que quit tzē na'icsqui'ni' quinTāta' Dios caquimaktāyalh lā' xla' chu līmaktin
naquimacamini' lakacāujtu' mil ángeles? 54 Pero
palh xa'ictlahualh cahuā chuntza', ¿chichū nalītlōkentaxtūcan a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tasqui'nī napātle'ke chuntza' chu a'nchī pātle'kemā'?

55 Lā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj

a'xni'ca'? 56 Pero ixlīhuāk huā'mā' pātle'kelh para
natlōkentaxtū a'ntū tatzo'kli huan profetas na
ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.
Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n
ta'a'kxtekui'līlh Jesús lā' tatzā'lalh.

Jesús na ixlacapūnca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n
Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

57 Huan a'ntīn tachi'palh Jesús talē'lh na ixchic
Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' huan curasna' ixuanī't.
A'ntza' ixtatakēstoknī't xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas. 58 Lā' Pedro laka-
makat stālani'lh hasta chā'lh na ixtanquilhni' ix-
chic huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na
ixcorral huan chic lā' cātā'tahui'lh huan policíasna'
para nalaktzī'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.
59 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xanapuxcu'nu' israelitas lā' ixlīhuākca'n huan
xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n ixtaputzamā'na a'nchī
natalē'ksa'nīni'n Jesús para natalīmāmaknīnīni'n.
Ixtaputzamā'na catūhuā a'yuj tū' stu'ncua' a'ntū
nalē'ksa'nīni'ncan. 60 Lā' tūla ixtamāstū'ncni' nīn
tuntū' a'yuj lhūhua' chi'xcuhuī'n ixtalaka'n lā'
talīchihuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús.
Lā' ā'calīstān tamilh kalhatu' a'ntī chu a'cxtim
ixtachihuīnca'n. 61 Lā' xlaca'n tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' hualh: “Quit tzē
na'icmāsputūkō' huan xaka'tla' ixlītokpān Dios
lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'icyāhuapala”.
62 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh lā'
huanilh Jesús:
—¿Chu tuntū' nakalhtīni'na'? ¿Tuchū
talī'a'ksa'nīni'mā'ni' huā' tayāna' chi'xcuhuī'n?

63 Lā' Jesús ca'cs tāyalh. Lā' huan xamāpa'ksīni'
curasna' chihuīna'mpā lā' huanilh:

—Dios a'ntī lakahuan, ū'tza' kaxmatāni'. Chuhua'j naquihuani'ya' a'ntū stu'ncua'. Caquilāhuaniuj palh hui'x Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios.

64 Lā' Jesús kalhtīlh:

—U'huē, quit ū'tza' chu a'nchī hua'na'. Lā' nā iccāhuaniyāni' huā'mā'. Desde chuhua'j hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā' nā na'icminācha' nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.

65 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' xtī'tli ixlu'xu'
māni' xla' para namāsu'yu que lej ixa'kchā'n lā'
hualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tā'talacastuccu'tun Dios. Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'. Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī xla' hualh que xla' ixO'kxa'
Dios. 66 ¿Chī puhua'nā'tit?

Lā' tahualh:

—Xla' lē'n cuenta lā' maclacasqui'n nanī.

67 Lā' tuncan talakachojmanīlh Jesús lā' tatucsli.
Lā' ā'makapitzīn talacala'sli 68 lā' tahuanilh:

—Como hua'na' que hui'x Cristo, caquilhchi'pi a'ntī lacala'sni'.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús
Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

69 Lā' līhuan Pedro ixuī' kēpūn nac tanquilhni' lā'
kalhatin squiti' laktapajtzūlh lā' huanilh:

—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Galilea.

70 Lā' Pedro kalhtatzē'kli na ixlacapūnca'n
ixlīhuākca'n lā' hualh:
—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'.
71 Lā' Pedro tatampūxtulh macsti'na'j lā'
ā'kalhatin huampala tzu'ma'jāt laktzī'lh. Lā' xla'
cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha':
—Huā'mā' chi'xcu' nā ixtā'latlā'huan Jesús xala'
nac Nazaret.
72 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā lā' stu'tu'lu' hualh:
—Quit tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.
73 Lā' ixlīka'tlā'tus xlaca'n a'ntī ixtatā'layāna' ta-
laktapajtzūlh Pedro lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como
mintachihuīn hua'chi xlaca'n a'ntī xalanī'n nac
Galilea.
74 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcacan xa'cstu lā'
stu'tu'lu' hualh:
—Dios ca'tzī palh tū' iclakapasa huā'mā'
chi'xcu'.
Lā' chu tuncan lacapalh ta'salh huan gallo.
75 Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh Pedro a'nchī Jesús ixu-
aninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā' Pedro tax-
tulh de a'ntza' lā' lej māxana'j lakaputzaj calhualh.

27

Macamāstā'ca Jesús con huan Pilato
Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, ixlīhuākca'n
xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu'
israelitas talacchihuīna'lh lā' tacāxtlahualh
ixpātunca'tzīca'n a'nchī natamāmaknīnīni'n
Jesús. 2 Lā' ixmacachī'canī't lā' talē'lh lā'

tamacamaxquī'lh Poncio Pilato a'ntī gobernador ixuanī't.

A'nchī nīlh Judas

3 Lā' Judas ū'tza' a'ntī macamāstā'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' Judas laktzī'lh a'nchī māpa'ksīca que namāmaknīnīni'ncan Jesús, lakaputzalh lā' xtunc pāstacna'lh lā' cāmāspi'tni'lh huan pu'xamacāuj tumīn de plata huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, 4 lā' cāhuanilh:

—Quit ictlahualh talaclē'i' como icmacamāstā'lh huan chi'xcu' a'ntīn tuntū' ixlaclē'n.

Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Huā'mā' tū' quimaca'tzica'n. Cuenta catlahua' māni' hui'x.

5 Lā' Judas a'lh nac lītokpān lā' tilhquītamacanūlh na ixchakān huan lītokpān huan tumīn lā' a'lh tā'kpixchī' nac a'katin qui'hui'.

6 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tasacli huan tumīn lā' talāhuanilh:

—Tūla namojōyāuj a'nlhā mojōcan tumīn a'ntū mālacnūni'can Dios como huā'mā' tumīn līmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu'.

7 Lā' talacchihuīna'lh lā' talacāxtlahualh a'nchī natalītamāhua huan pītzina'j ti'ya't. Huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan Ixti'ya't huan Alfarero lā' a'ntza' ixcāmā'cnūcan huan makatiyātī'n. 8 Lā' como lītamāhuaca huan tumīn a'ntū ixlīmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu', chuhua'j māpācuhuīcan huan Ti'ya't a'ntū Pasakō'nī't Ka'lhni'. 9 Lā' chuntza' tlōkentaxtūca huā'mā' a'ntū hualh huan profeta Jeremías a'nlhā tzo'kli na ixtachihuīn Dios: "Cātēca huan pu'xamacāuj tumīn de plata (ū'tza' ixtapalh kalhatin chi'xcu'

chu a'nchī lacāxtlahualh makapitzīn israelitas).
10 Lā' huā'mā' tumīn lītamāhualh Ixti'ya't huan
Alfarero chu a'nchī quimāpa'ksīlh huan Māpa'ksīni'
Dios".

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38

11 Lā' a'xni'ca' Jesús ixyā na ixlacapūn huan
gobernador Pilato, lā' ū'tza' kalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Chā hui'x ixReyca'n huan israelitas?

Lā' Jesús huanilh:

—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.
12 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xanapuxcu'nu' israelitas ixtalē'ksa'nīni'n, Jesús tū'
kalhtīni'lh nīn tuntū'. 13 Lā' Pilato kalhasqui'nīpā
Jesús:

—¿Chu tū' kaxpa'ta' ixlīhuāk a'ntūn
talē'ksa'nīni'nāni' tachi'xcuhuī't?
14 Lā' Jesús tū' kalhtīlh nīn tuntū'. Lā' ū'tza'
līlē'cnīlh huan gobernador.

Tahualh palh tasqui'nī nanī Jesús
Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

15 Lā' ixa'nan lakatin talanān lā' a'xni'ca' ixlamā'
cā'tani', huan gobernador ixmakxteka kalhatin
tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan
tachī'n a'ntī namakxtekcan. 16 Lā' ixtanūma'
kalhatin tachī'n a'ntī ixuanican Barrabás.
Chuxalhā ixlakapascan huā'mā' Barrabás. 17 Lā'
a'xni'ca' ixtatakēxtimīnī't huan tachi'xcuhuī't,
Pilato cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichūyā tachī'n lacasqui'nā'tit
na'icmakxteka? ¿Chā na'icmakxteka huan
Barrabás o na'icmakxteka Jesús a'ntī
māpācuhuīcan huan Cristo?

18 Chuntza' hualh Pilato como xla' māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh.
19 Lā' līhuan Pilato ixuī' a'nlhā ixtlahuacan justicia, ixpuscāt macā'ni'lh tachihuīn lā' huanilh: "Tū' timaktanū'ya' ixpālacata huā'mā' tzeyā chi'xcu' como lej ko'hua'jua' iclakahuālaktzī'lh kōtan tzī'sa ixpālacata xla'".
20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ixtacuccha'xnī't huan tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' talīsqui'nli que camakxtekca huan Barrabás lā' tasqui'nli que camaknīca Jesús. 21 Lā' huampala cātā'chihuīna'lh huan gobernador lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū de huan kalhatu' tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Iclacasqui'nāuj Barrabás.

22 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?

Lā' ixlīhuākca'n takalhtīlh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

23 Lā' Pilato cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't xla' a'ntūn tū' tzey?

Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

24 Lā' a'xni'ca' Pilato cuenta tlahualh que tūla ixcāmāko'xamixī lā' ā'chulā' ixtatā'kaquī'mā'na lā' tūlalh cātlajalh, xla' squi'nli xcān. Lā' na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhuī't Pilato makacha'ka'lh lā' cāhuanilh:

—Quit tū' iclē'n cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī. Tū' tlahuanī't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. Hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta.

25 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't takalhtīlh:

—¡Quina'n lā' quincamana'ca'n na'iclē'nāuj cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī!

26 Lā' chuntza' Pilato māxtulh Barrabás lā' makxtekli. Lā' tuncan māpa'ksīlh cakēsno'kca Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.

27 Lā' ā'calīstān ixtropa huan gobernador, Pilato, talē'lh Jesús huan nac pūchihuīn lā' tamākēxtimīlh lhūhua' tropasna' lā' talītamacxti'li'lh.
28 Lā' tuncan tamāmakxtulh ixlu'xu' lā' tamālhakē'lh xaspi'nenke' lu'xu'.
29 Lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. Lā' tamaxquī'lh qui'hui' a'ntū chi'palh na ixmacacāna'j. Lā' tatatzokostani'lh lā' talīlītzī'nli lā' tahuanilh:

—¡Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n huan israelitas!

30 Lā' nā tachojmanīlh lā' tachi'palh ixqui'hui' lā' talīmūnicli.
31 A'xni'ca' talīlītzī'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xaspi'nenke' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuanī't. Lā' tuncan talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

32 Lā' līhuan ixta'a'mā'na, tapāxtokli kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene lā' ixtacuīni' Simón. Lā' sāmācu'quī'ca ixcruz Jesús.

33 Lā' chuntza' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn.
34 Lā' a'ntza' mālacnūni'ca Jesús vinagre a'ntū ixmojōni'canī't catūhuā a'ntū xū'ni' hua'chi huan xī'cxi' para que ixua'lh lā' tū'

ixu'cxca'tzī'lh a'nchī napātīni'n. Lā' a'xni'ca' xla' quilhca'tzīlh, tū' ixua'cu'tun.
35 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'nī'ttza', huan tropa tamālacpitzilh ixlu'xu' Jesús na ixlaclhni'ca'n lā' tapūmāxtulh suerte para natasu'yu a'ntī natachokoni'. Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū hualh huan profeta a'nlhā tzo'kli: "Tamālacpitzilh quilu'xu' na ixlaclhni'ca'n por huan suerte a'ntūn tamāxtulh".
36 Lā' tuncan tatahui'lalh para natamaktaka'lha.
37 Lā' hui'līca nac cruz lakatin letrero na ixa'cpūn Jesús. Lā' a'ntza' ixtzo'kcanī't a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca. Lā' ixtzo'kcanī't: U'tza' Jesús a'ntī ixReyca'n israelitas.
38 Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. 39 Lā' huan a'ntī ixtatētaxtumā'na taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā' talakapalalh 40 lā' tahualh:
—Hui'x ixlactlahuacu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala' ixlīlakatu'tun chi'chini'. Lā' chuhua'j capūtaxtu. Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi huan nac cruz.
41 Lā' nā chuntza' ixtalīlītzī'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas ixtatā'līlītzī'n lā' ixtalāhuanimā'na na ixlaclhni'ca'n:
42 —Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. Palh stu'ncua' xla' ixReyca'n israelitas, cayujli de huan nac cruz chuhua'j lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'. 43 Xla' līpāhuan Dios; chuhua'j Dios camāpūtaxtūlh palh stu'ncua' pāxquī', como quincāhuanini' palh xla' ixO'kxa' Dios —tahualh.

44 Lā' nā huan ka'lhāna'nī'n a'ntī
ixcātā'xtokohua'ca'canī't, nā xlaca'n talakapalalh
Jesús.

Jesús nīlh
Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

45 Lā' tuncan cā'pucsua' lalh chuxalhā nac
cā'ti'ya'tna'. Tzuculh hua'chi tastu'nūta lā' takoxīlh
lakatu'tun hora. 46 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū,
Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza'
huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī'
qui'a'kxtekui'līnī'ta'?

47 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ix-
tayāna'ncha' lā' xlaca'n talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' māta'sīmā' huan a'cta'sana'
Elías.

48 Lā' chu līmaktin kalhatin tatu'jnu'n quītē'lh
catūhuā hua'chi panamāc. Lā' līmāchū'huī'lh vina-
gre lā' o'ksmā'ca'lh kentin qui'hui' lā' quilhyāhualh
Jesús para nahua'. 49 Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Camakxtekti. Nalaktzī'nāuj palh Elías namin
namāpūtaxtū.

50 Lā' huampala Jesús ta'salh lej palha' lā'
tuncan nīlh. 51 Lā' māni' huā'mā' ka'tlā'tus
taxtī'tpitzilh huan lu'xu' nac xaka'tla' lītokpān.
U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan
lītokpān. Tzuculh a'cxtu lā' tapūpitzilh hasta
huan nac ti'ya't. Lā' huan ti'ya't tachiquilh
lā' huan chihuix tataxkālh. 52 Lā' tatalaquī'lh
huan taponkni' lā' talakahuanchokolh lhūhua'
a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't Dios a'ntī ixtanīnī'ttza'.
53 Xlaca'n tataxtulh huan nac taponkni' lā' a'xni'ca'
ixlakahuanchokonī'ttza' Jesús, tatanūlh huan

nac sicua'lanālanī't xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' cātasu'yuni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't.
54 Lā' huan capitán romano lā' huan tropasna' a'ntī ixtatā'maktaka'lhmā'na Jesús, lej tajicua'lh a'xni'ca' tachiquilh huan ti'ya't lā' a'xni'ca' talaktzī'lh ā'catūhuā a'ntū pātle'kelh. Lā' xlaca'n tahualh:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.
55 Lā' lhūhua' puscan ixtalaktzī'mā'na de makat. Ixtastālani'nī't Jesús desde a'xni'ca' taxtulh huan nac estado de Galilea lā' ixtamaktāyanī't.
56 Lā' na ixlaclhni'ca'n huan puscan nā ixtayāna' María Magdalena lā' María a'ntī ixtzī'tca'n Jacobo lā' José lā' nā ixuī' ixtzī'tca'n ixo'kxa'n Zebedeo.

Mā'cnūca Jesús
Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

57 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', milh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican José lā' xala' nac cā'lacchicni' Arimatea. Lej rico ixuanī't lā' nā ixkalhlaka'ī' Jesús.
58 Lā' xla' laka'lh Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. Lā' Pilato māpa'ksīni'lh que camaxquī'ca.
59 Lā' José lē'lh huan ixmacni' Jesús lā' līmaksna'tli stala'nka' lu'xu'.
60 Lā' māpī'lh nac lakatin xasāsti' lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' huan lhu'cu' ixla' José ixuanī't. Lā' a'xni'ca' kalhui'līlh lakatin ka'tla' chihuix huan lhu'cu', xla' a'lh.
61 Lā' na ixlacapūn huan lhu'cu' ixtahui'lāna' María Magdalena lā' ā'kalhatin María.

Huan tropasna' tamaktaka'lhli a'nlhā ixmā'cnūcanī't Jesús

62 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan
chi'chini' a'ntū cāxui'līkō'can para huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
huan fariseosnu' talaka'lh Pilato. 63 Lā' tahuanilh:
—Señor gobernador, quina'n icpāstacāuj a'ntū hualh huanmā' a'kxxokonu' a'xni'ca' lakahuancus ixuanī't. Hualh chuntza': "Ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n", hualh.
64 Chuntza' camāpa'ksi'ni' que
xa'nca camaktaka'lhca huan taponkni' hasta napātleketza' lakatu'tun chi'chini'. Tzēlasā' ī'sca'txtunu'nī'n natamin nataka'lhan huan macni'. Lā' tzē natahuani huan tachi'xcuhuī't palh lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē nata'a'kxxoko huan tachi'xcuhuī't que xapū'la.

65 Lā' Pilato cāhuanilh:
—A' tayāna' huan tropasna'. Cacālī'pintit lā' cacāxtlahua'tit hui'xina'n chu a'nchī namaktaka'lhcan.

66 Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' xa'nca tacāxtlahualh huan taponkni' lā' hui'līca sello nac huan chihuix a'ntū kalhui'līca. Lā' cāmāchokocancha' huan tropasna' para natamaktaka'lha.

28

Jesús lakahuanchokolh
Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan lā' ixtuncuīmā' huan domingo a'xni'ca'
María Magdalena lā' ā'kalhatin María ta'a'lh nac
taponkni'. 2 Lā' chu līmaktin lej palha' tachiquilh
huan ti'ya't. Lā' kalhatin ixángel huan Māpa'ksīni' Dios ixyujnī'ta'nchi de nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca'

chilh nac taponkni', māpānūlh huan chihuix
a'ntū ixkalhui'līcanī't lā' pūtahui'lh. 3 Lā' huan
ángel lej xkakalh hua'chi makli'pni' lā' ixlu'xu'
lej smu'yonko' ixuanī't hua'chi panamāc lā'
miqui. 4 Lā' a'xni'ca' huan tropasna' talaktzī'lh,
lej tajicua'ni'lh lā' taxpipilh lā' taxtacnānīlh. 5 Lā'
huan ángel cāhuanilh huan puscan:

—Tū' cajicua'ntit. Quit icca'tzī palh
hui'xina'n putzapā'na'ntit huan Jesús a'ntī
xtokohua'ca'ca. 6 Xla' tū' huī' huā'tzā' como
lakahuanchokonī't chu a'nchī hualh. Catanū'tit
lā' calaktzī'ntit a'nlhā ixmāpī'canī't. 7 Lā' lacapalh
capintit lā' cacāhuani'tit ī'sca'txtunu'nī'n palh
lakahuanchokonī'ttza' de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n.
Lā' chuhua'j xla' cāpū'lani'yāni' huan nac estado
de Galilea. A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit. Cuenta
catlahua'tit a'ntū iccāhuanini'.

8 Lā' tuncan lacapalh huan puscan tatapānūlh
de huan nac taponkni'. Ixtajicua'n lā' nā
ixtapāxuhua. Lā' tatu'jnu'n ta'a'lh cāhuani
huan sca'txtunu'nī'n. 9 Lā' chu līmaktin Jesús
cātalacsu'yuni'lh lā' cāmālakacuhuī'ni'lh. Lā' xlaca'n
talaktapajtzūlh Jesús. Tachi'palh ixtojon lā'
tamācā'tanīlh lā' tamāpāxuhuīlh. 10 Lā' xla'
cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit. Capintit cacāmāca'tzīnī'tit
quintā'timīn palh tasqui'nī cata'a'lh nac estado de
Galilea lā' a'ntza' naquintalakchā'n lā' naquinta-
laktzī'n.

A'ntūn tahualh huan tropasna'

11 Lā' līhuan ixta'a'mā'na huan puscan,
makapitzīn tropasna' a'ntī ixtamaktaka'lhnī't
huan taponkni' lā' xlaca'n ta'a'lh huan nac

xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén. Lā' tahuanilh
huan xanapuxcu'nu' curasna' ixlīhuāk a'ntū
ixpātle'kenī't. 12 Lā' huan tamā'na xanapuxcu'nu'
talaka'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas para
natalacchihuīna'n. Lā' lhūhua' tumīn cāmaxquī'ca
huan tropasna' 13 lā' cāhuanica:

—Hui'xina'n nahua'nā'tit palh cā'tzī'sa tamilh
ī'sca'txtunu'nī'n Jesús līhuan ī'lhtatapā'na'ntit
lā' xlaca'n taka'lhalh huan ixmacni'. 14 Lā'
palh namāca'tzīnīcan huan gobernador que
ī'lhtatapā'na'ntit, quina'n na'iclacāxtlahuayāuj para
que tū' nacātamaknīyāni'.

15 Lā' huan tropasna' tamaklhtīni'lh huan tumīn
lā' ta'a'lh lā' tahualh chu a'nchī ixcāhuanicanī't. Lā'
chuntza' huan israelitas tahuan hasta chuhua'j.

Jesús cālīmāmacū'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

16 Lā' huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n ta'a'lh
nac estado de Galilea nac lakatin o'kspū'n
a'ntū Jesús lacsacli. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh
Jesús, tamācā'tanīlh a'yuj makapitzīn tū'
ixtakalhlaka'ī'cu'tun. 18 Lā' Jesús cālaktapajtzūlh
xlaca'n lā' cāhuanilh:

—Quit quimaxquī'canī't ixlīhuāk huan
līmāpa'ksīn para que na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n
a'ntīn ta'a'nan huan nac cā'ti'ya'tna' lā' huan
nac a'kapūn. 19 Chuntza' capintit chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj lā' cacāmākalhlaka'ī'nīkō'tit
ixlīhuākca'n para que natala quisca'txtunu'nī'n.
Lā' nacāmā'kpaxī'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn xaTāta'
Dios lā' ixO'kxa' lā' huan Espíritu Santo. 20 Lā'
nacāmāsu'ni'yā'tit a'nchī natalatā'kchoko lā'
a'nchī nata'a'kahuāna'ni' ixlīhuāk a'ntū quit

iccālīmāpa'ksīni'nī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' caca'tzītit palh quit pō'ktu iccā'o'kska'lhīyāni' hasta a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Amén.

Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez (MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49